

Uchwała Nr XXVIII/555/13
Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego
z dnia 25 czerwca 2013 r.

w sprawie przyjęcia złożonego przez Zarząd Województwa Warmińsko – Mazurskiego dokumentu pn. „Ocena zasobów pomocy społecznej na rok 2012 dla województwa warmińsko-mazurskiego”.

Na podstawie § 35 ust. 3 lit. a i ust. 4 Regulaminu Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego przyjętego Uchwałą Nr III/21/99 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 4 lutego 1999 r. z późn. zm., w związku z art. 16a ust. 4 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2013 roku, poz. 182 ze zm.), uchwała się, co następuje:

§ 1

Przyjmuje się złożony przez Zarząd Województwa Warmińsko – Mazurskiego dokument pn. „Ocena zasobów pomocy społecznej na rok 2012 dla województwa warmińsko-mazurskiego” w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Województwa Warmińsko – Mazurskiego.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Sejmiku Województwa
Warmińsko-Mazurskiego

Julian Osiecki

Załącznik do Uchwały Nr
Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego
z dnia

**Zarząd Województwa
Warmińsko-Mazurskiego**

***Ocena zasobów pomocy społecznej
na rok 2012 dla
województwa warmińsko-mazurskiego***

Opracowanie:

Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej
Urzędu Marszałkowskiego Województwa
Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie
Biuro ds. pomocy i integracji społecznej

Olsztyn, czerwiec 2013 r.

Spis treści

Wykaz skrótów

1. WPROWADZENIE	6
2. OCENA ZASOBÓW POMOCY SPOŁECZNEJ W GMINACH I POWIATACH ...	9
2.1 Dane o sytuacji demograficznej i społecznej	9
2.2 Dane o korzystających z pomocy i wsparcia.....	14
2.3 Inne rodzaje pomocy i świadczeń.....	26
2.4 Zasoby instytucjonalne pomocy i wsparcia.....	30
2.5 Potrzeby finansowe na zwiększenie zasobu instytucjonalnego.....	42
2.6 Kadra jednostek organizacyjnych pomocy społecznej.....	48
2.7 Koszty zasobu instytucjonalnego	54
2.8 Środki finansowe na wydatki w pomocy społecznej.....	58
2.9 Aktywność projektowo-programowa	63
2.10 Współpraca z organizacjami pozarządowymi – zadania zlecone w obszarze pomocy i wsparcia	79
2.11 Wybrane wskaźniki oceny zasobów pomocy społecznej.....	82
3. OCENA ZASOBÓW POMOCY SPOŁECZNEJ W KONTEKŚCIE REALIZACJI POLITYKI SPOŁECZNEJ PRZEZ SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO	99
3.1 Opracowywanie i wdrażanie programów wojewódzkich.....	99
3.2 Organizowanie kształcenia kadr pomocy społecznej	105
3.3 Inspirowanie i promowanie nowych rozwiązań w zakresie pomocy społecznej	106
3.4 Zlecanie organizacjom pozarządowym zadań z obszaru polityki społecznej	106
3.5 Realizacja zapisów ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej	107
3.6 Wdrażanie Priorytetu VII Promocja integracji społecznej Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013	108
3.7 Realizacja Projektu systemowego ROPS pt. „Efektywnie, Fachowo, Skutecznie na Warmii i Mazurach”.....	110
3.8 Realizacja Regionalnego Planu Działań na Rzecz Promocji i Upowszechniania Ekonomii Społecznej w Województwie Warmińsko-Mazurskim na lata 2011-2015	110
3.9 Obserwatorium Integracji Społecznej	111
3.10 Realizacja zapisów ustawy o świadczeniach rodzinnych.....	112

4. WNIOSKI KOŃCOWE	114
4.1 Wnioski końcowe w oparciu o oceny zasobów pomocy społecznej gmin i powiatów województwa warmińsko-mazurskiego.....	114
4.2 Wnioski dotyczące realizacji polityki społecznej w województwie warmińsko-mazurskim.....	118
SPIS MAP, TABEL I WYKRESÓW	122

Wykaz skrótów

OZPS	Ocena Zasobów Pomocy Społecznej
BDL	Bank Danych Lokalnych
CIS	Centrum Integracji Społecznej
DDP	Dzienny Dom Pomocy
DPS	Dom Pomocy Społecznej
EFS	Europejski Fundusz Społeczny
ES	Ekonomia Społeczna
GUS	Główny Urząd Statystyczny
IRSS	Instytut Rozwoju Służb Społecznych w Warszawie
KIS	Klub Integracji Społecznej
KO	Kuratorium Oświaty
MKIS	Młodzieżowy Klub Integracji Społecznej
MPiPS	Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej
MPiPS-03	Sprawozdanie półroczne i roczne z udzielonych świadczeń z systemu pomocy społecznej – pieniężnych, w naturze i usługach dla Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej
NGO	Organizacje pozarządowe
NZOZ	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej
OIS	Obserwatorium Integracji Społecznej
OPS	Ośrodek Pomocy Społecznej (w tym Miejski, Miejsko-Gminny i Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej)
PCPR	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie
PEAD	Europejski Program Pomocy Żywnościowej
PFRON	Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych
PO KL	Program Operacyjny Kapitał Ludzki
RDD	Rodzinny Dom Dziecka
RDP	Rodzinny Dom Pomocy
ROPS	Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie
RPDES	Regionalny Plan Działań na Rzecz Promocji i Upowszechniania Ekonomii Społecznej w Województwie Warmińsko-Mazurskim na lata 2011-2015
SAC	Statystyczna Aplikacja Centralna
ŚDS	Środowiskowy Dom Samopomocy
WTZ	Warsztaty Terapii Zajęciowej
ZAZ	Zakład Aktywności Zawodowej

Jeżeli w dokumencie jest mowa o:

- 1. ustawie o pomocy społecznej** – należy przez to rozumieć: ustawę z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2013 r. poz. 182, ze zm.);
- 2. ustawie o zatrudnieniu socjalnym** – należy przez to rozumieć: ustawę z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (Dz. U. z 2011 r. Nr 43, poz. 225, ze zm.);
- 3. ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej** – należy przez to rozumieć: ustawę z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2013 r. poz. 135, ze zm.);

4. **ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy** – należy przez to rozumieć: ustawę z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2008 r. Nr 69, poz. 415, ze zm.);
5. **ustawie o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych** – należy przez to rozumieć: ustawę z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2011 r. Nr 127, poz. 721, ze zm.);
6. **ustawie o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie** – należy przez to rozumieć: ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005 r. Nr 180, poz. 1493, ze zm.);
7. **ustawie o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie** – należy przez to rozumieć: ustawę z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2010 r. Nr 234, poz. 1536, ze zm.);
8. **ustawie o świadczeniach rodzinnych** – należy przez to rozumieć: ustawę z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2006 r. Nr 139, poz. 992, ze zm.);
9. **ustawie o dodatkach mieszkaniowych** – należy przez to rozumieć: ustawę z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (Dz. U. z 2011 r. Nr 71, poz. 734, ze zm.);
10. **ustawie o pomocy osobom uprawnionym do alimentów** – należy przez to rozumieć: ustawę z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2012 r. poz. 1228);
11. **ustawie o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych** – należy przez to rozumieć: ustawę z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2008 r. Nr 164, poz. 1027, ze zm.);
12. **ustawie o postępowaniu egzekucyjnym w administracji** – należy przez to rozumieć: ustawę z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. z 2012 r. poz. 1015);
13. **ustawie Kodeks Postępowania Administracyjnego** – należy przez to rozumieć: ustawę z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2013 r. poz. 267);
14. **ustawie o systemie oświaty** – należy przez to rozumieć: ustawę z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, ze zm.).

1. WPROWADZENIE

Pomoc społeczna jest jednym z wielu elementów składających się na szeroko rozumianą politykę społeczną. Jej istotą jest podejmowanie działań zmierzających do postępu społecznego oraz dążenie do zaspokojenia potrzeb w sferze socjalnej wszystkich mieszkańców. Aktem prawnym regulującym zasady organizowania i funkcjonowania pomocy społecznej jest ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej. W myśl zapisów ww. ustawy, pomoc społeczna ma na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości (art. 2 ust. 1).

Uchwalona w marcu 2011 roku przez Sejm Rzeczypospolitej Polskiej nowelizacja ustawy o pomocy społecznej nałożyła obowiązek sporządzania oceny zasobów pomocy społecznej przez samorządy gmin, powiatów i województwa. Zadanie to, w sposób bezpośredni, realizowane jest przez: ośrodki pomocy społecznej (OPS), powiatowe centra pomocy rodzinie (PCPR) i regionalne ośrodki polityki społecznej (ROPS).

Gmina, powiat i samorząd województwa przygotowują ocenę zasobów w oparciu o analizę lokalnej sytuacji społecznej i demograficznej. Dokument ten powinien zawierać szczegółowe informacje dotyczące lokalnych zasobów, a w szczególności: infrastruktury, kadry, nakładów finansowych na zadania pomocy społecznej, działalność organizacji pozarządowych, jak również zawierać ocenę poziomu zabezpieczenia potrzeb mieszkańców gmin i powiatów w obszarze pomocy społecznej.

Opracowana aktualnie już po raz drugi ocena zasobów pomocy społecznej stanowi podstawę dla przedkładanych radom gmin, powiatów i sejmikowi województwa wniosków i rekomendacji do podjęcia priorytetowych działań celem zabezpieczenia potrzeb mieszkańców województwa w obszarze pomocy i integracji społecznej. Jest to dokument sprzyjający projektowaniu interdyscyplinarnych rozwiązań dążących do zrównoważonego rozwoju, zarówno na poziomie gmin, powiatów, jak i województwa.

Ponadto dokument oceny zasobów pomocy społecznej będzie punktem wyjścia do wykonywanej przez wojewodę analizy stanu i skuteczności pomocy społecznej w województwie.

Celem wsparcia samorządów terytorialnych w procesie przygotowania oceny zasobów pomocy społecznej oraz usprawnienia prowadzenia prac analitycznych (w tym ujednoczenia gromadzonych danych), Instytut Rozwoju Służb Społecznych w Warszawie opracował narzędzie, będące jednym z produktów projektu systemowego 1.16 „Koordynacja na rzecz aktywnej integracji” współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Społecznego. Przygotowane przez IRSS narzędzie działa jako część Statystycznej Aplikacji Centralnej znajdującej się w zasobach informatycznych Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej. Autorem aplikacji od strony informatycznej jest firma Sygnity S.A. Narzędzie składa się z części dotyczących m.in.: danych o sytuacji demograficznej i społecznej, danych o osobach i rodzinach korzystających z pomocy społecznej, danych o zasobach pomocy społecznej oraz wskaźników służących ocenie funkcjonowania systemu pomocy społecznej i istniejących potrzeb.

Ww. narzędzie było po raz pierwszy wykorzystane przez samorządy w 2012 roku, czyli w pierwszym roku realizacji nowego wówczas zadania, jakim była OZPS za 2011 r. Dlatego też rok 2012 potraktowano jako pilotażowo-testujący, zarówno zawartość merytoryczną formularzy, jak również techniczne możliwości związane z wprowadzaniem danych jednostkowych oraz możliwości zaczytywania danych statystycznych z innych systemów informatycznych.

Po zakończeniu realizacji zadania w roku 2012, Instytut Rozwoju Służb Społecznych dokonał ewaluacji działań związanych z użytkowaniem narzędzia w systemie SAC i opracował korektę jego części tabelarycznej. Wersja ostateczna formularza OZPS została zaakceptowana przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej w marcu 2013 r. W aktualnie obowiązującej wersji zmieniono koncepcję prezentacji danych poprzez zastosowanie wariantu jednego formularza, który wykorzystywany jest zarówno przez gminę, powiat, jak i miasto na prawach powiatu. Takie założenie spowodowało większą przejrzystość i czytelność danych, szczególnie w sprawozdaniu agregowanym na poziomie województwa.

W roku 2013 poszerzono również katalog systemów informatycznych, z których importowane są dane do formularzy jednostkowych OZPS. Aktualnie dane pobierane są m.in. z systemów IT z obszaru rynku pracy, pieczy zastępczej, świadczeń rodzinnych, edukacji.

Z każdego z ww. systemów pobierane są dane najbardziej aktualne, ale nie zawsze jest to stan na dzień 31 grudnia 2012 mimo, iż OZPS jest wykonywana za cały rok 2012 (np. dane demograficzne pobierane z GUS są na dzień 30 czerwca 2012 r., z systemu edukacji na dzień 30 września 2012 r. itd.). Wynika to z długości procesu zbierania i przetwarzania informacji przez poszczególne systemy i w chwili obecnej nie ma możliwości technicznych, aby na potrzeby opracowywanej OZPS importować wszystkie dane wg stanu na 31 grudnia 2012 r.

Zgodnie z art. 21 pkt 8 ustawy o pomocy społecznej Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie sporządził ocenę zasobów pomocy społecznej – na podstawie ocen opracowanych przez gminy i powiaty z uwzględnieniem kwestii oraz problemów społecznych wynikających ze Strategii polityki społecznej województwa warmińsko-mazurskiego do 2020 roku.

Z uwagi na stosunkowo krótkie terminy nałożone przez ustawodawcę na wykonanie wojewódzkiej oceny zasobów pomocy społecznej (przedłożenie dokumentu do dnia 30 czerwca sejmikowi województwa), niezwykle istotne było aktywne włączenie się do terminowego wykonania oraz przekazania dokumentów przez gminy (ośrodki pomocy społecznej) i powiaty (powiatowe centra pomocy rodzinie) poprzez przedłożenie sprawozdań radzie gminy oraz radzie powiatu do końca kwietnia. Ich kompletność była warunkiem wygenerowania sprawozdawczości na poziomie województwa. Wszystkie ośrodki pomocy społecznej oraz powiatowe centra pomocy rodzinie województwa warmińsko-mazurskiego przygotowały oraz przekazały sprawozdania w oparciu o narzędzie w ramach Statystycznej Aplikacji Centralnej.

Należy podkreślić, że wykorzystane narzędzie nie daje możliwości nanoszenia przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie żadnych zmian czy korekt (w tym wprowadzania, modyfikowania czy usuwania danych) w wygenerowanym dla regionu materiale zbiorczym. Zebrane dane, będące sumą ze wszystkich sprawozdań jednostkowych wprowadzonych do SAC przez gminy i powiaty, zostały zagregowane automatycznie na poziomie województwa, a następnie uzupełnione przez ROPS komentarzem analitycznym zawartym w częściach opisowych. Analogicznie dokumenty sporządzane przez wszystkie samorządy na poziomie województw w całym kraju i zamieszczone w Statystycznej Aplikacji Centralnej, będą stanowiły elementy składowe sprawozdania krajowego opracowywanego przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej. Na jego podstawie wykonane będą analizy dotyczące aktualnie posiadanych w kraju zasobów oraz projektowane zmiany wychodzące naprzeciw zgłaszanym przez samorządy potrzebom.

Przy opracowaniu oceny zasobów pomocy społecznej na rok 2012 dla województwa warmińsko-mazurskiego wykorzystano więc informacje z gmin i powiatów zawarte w sprawozdaniach jednostkowych, a także różnorodne dane statystyczne/sprawozdania

resortowe nie ujęte w formularzu OZPS oraz zasoby własne Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie.

Zastosowanie w roku 2012 po raz drugi zmodyfikowanej wersji narzędzia w ramach SAC potwierdziło trafność wyboru koncepcji opracowywania OZPS w takiej formie. Tegoroczne doświadczenia wskazują także na konieczność dalszego procesu udoskonalenia i ewentualnej modyfikacji narzędzia (choćby poprzez aktualizację pozycji formularza ze zmieniającym się stanem prawnym), a także niezbędność merytorycznego dopracowania instrukcji do jego wypełniania. Przełoży się to na agregowanie lepszej jakości danych, w oparciu o które będzie możliwa wnikliwa analiza oraz sporządzenie wniosków i rekomendacji odpowiadających na problemy społeczne występujące w województwie warmińsko-mazurskim.

2. OCENA ZASOBÓW POMOCY SPOŁECZNEJ W GMINACH I POWIATACH

2.1 Dane o sytuacji demograficznej i społecznej

Województwo warmińsko-mazurskie leży w północno-wschodniej części kraju i zajmuje obszar 24.174 km².

Poniższa mapa przedstawia podział administracyjny województwa.

Mapa nr 1. Podział administracyjny województwa warmińsko-mazurskiego

Źródło: Urząd Statystyczny w Olsztynie

Województwo warmińsko-mazurskie podzielone jest na 21 powiatów, w tym 19 powiatów ziemskich oraz 2 powiaty grodzkie (miasta na prawach powiatu) – miasto Olsztyn i miasto Elbląg. Na terenie województwa znajduje się 116 gmin, w tym: 16 miejskich, 33 miejsko-wiejskie i 67 wiejskich.

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego na koniec I półrocza 2012 roku województwo zamieszkiwało 1.451.950 osób, co stanowiło 3,8% mieszkańców Polski. Zgodnie z jednostkowymi sprawozdaniami gmin i powiatów liczba ludności w 2012 roku wynosiła 1.454.643 osoby – dane te są rozbieżne, gdyż jednostki samodzielnie zmieniały dane dotyczące liczby ludności w gminach i powiatach na podstawie danych uzyskanych z urzędów gmin i miast.

Ważne pod względem sytuacji społecznej jest zjawisko starzejącego się społeczeństwa i liczba osób w wieku emerytalnym w województwie warmińsko-mazurskim. Według danych z nadesłanych z jednostek organizacyjnych pomocy społecznej – sprawozdań oceny zasobów pomocy społecznej liczba osób w wieku emerytalnym wyniosła 157.576 osób, co w stosunku do ogólnej liczby mieszkańców województwa stanowiło 10,9% ogółu.

Dane dotyczące rynku pracy wskazują na ciągły wzrost liczby osób bezrobotnych ogółem (106.801 w 2011 roku, 113.057 w 2012 roku oraz prognoza: 117.933 w 2013 roku). W 2013 roku wzrośnie również liczba osób długotrwale bezrobotnych oraz bezrobotnych ogółem z prawem do zasiłku.

W sprawozdaniu w 2012 roku wykazano 59.460 mieszkań w zasobach gmin (wzrost w stosunku do roku poprzedniego o 22.705 lokali). Z zebranych danych wynika, że w 2013 roku liczba mieszkań znajdujących się w zasobach gmin zmniejszy się łącznie o 1.077 w stosunku do roku 2012 (w 51 gminach zmniejszy się o 1.199 lokali, a w 15 gminach zwiększy się o 122 lokale). W przypadku mieszkań socjalnych liczba dostępnych lokali w 2012 roku stanowiła 2.614 mieszkań, tj. o 120 więcej niż w poprzednim roku. W 2013 roku planuje się kolejne zwiększenie liczby mieszkań socjalnych łącznie o 99 (zwiększenie o 121 lokali w 26 gminach oraz zmniejszenie o 22 lokale w 5 gminach). W 28 gminach w ogóle nie ma mieszkań socjalnych i w 2013 roku nie planuje się ich utworzenia.

Zauważa się, że liczba żłobków w gminach w 2012 roku (33 placówki) była zdecydowanie za mała, gdyż liczba dzieci, którym nie przyznano miejsc w żłobku (żłobek, klub dziecięcy, dzienny opiekun) wyniosła w 2012 roku 817 osób. Według GUS-u liczba żłobków i oddziałów żłobkowych wyniosła w 2011 roku łącznie 17 (o 1 mniej niż w roku 2010), a liczba miejsc w tych placówkach – 899 (o 5 miejsc więcej niż w 2010 roku). Dane GUS za późniejsze lata nie są aktualnie dostępne, dlatego nie jest możliwa weryfikacja informacji o liczbie żłobków za 2012 rok zebranych za pomocą OZPS. Niewystarczająca liczba miejsc w żłobkach i oddziałach żłobkowych oraz fakt, że w niektórych gminach tego typu jednostki nie funkcjonują, może być jedną z przyczyn nie podejmowania pracy przez młode matki, co wiąże się również z problemem bezrobocia. Warto zauważyć, że planowana liczba żłobków (klubów dziecięcych, dziennych opiekunów) w 2013 roku zwiększy się o 5 placówek w stosunku do roku poprzedniego. W Olsztynie planuje się utworzenie 3 takich nowych placówek i po jednej w Stawigudzie i Węgorzewie. Otwarcie nowych placówek będzie możliwe m.in. dzięki resortowemu programowi rozwoju instytucji opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 „MALUCH” Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej, które pokryją w części zapotrzebowanie na miejsca dla dzieci w żłobkach. W ramach konkursu „MALUCH” w 2013 roku dofinansowywane będą, w formie dotacji celowej z budżetu państwa, działania na rzecz rozwoju infrastruktury opieki nad dzieckiem w wieku do lat 3, tj. żłobki, kluby dziecięce i dzienni opiekunowie. O dotacje mogą ubiegać się jednostki samorządu terytorialnego szczebla gminnego. Podmioty niepubliczne i publiczne mogą natomiast brać udział w Programie, jako podmioty współpracujące z gminami na rzecz rozwoju i funkcjonowania infrastruktury opieki nad dziećmi w wieku do lat 3.

W związku z alokacją środków europejskich na tworzenie przedszkoli (m. in. z Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki na lata 2007-2013 z Priorytetu IX, Działanie 9.1 Wyrównywanie szans edukacyjnych i zapewnienie wysokiej jakości usług edukacyjnych świadczonych w systemie oświaty, Poddziałanie 9.1.1 Zmniejszanie nierówności w stopniu upowszechnienia edukacji przedszkolnej oraz z pomocy Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa na finansowanie przedszkoli powstających na terenach małych miasteczek i wsi), ich liczba w województwie na przestrzeni kilku lat systematycznie wzrasta (332 w 2010 roku, 361 w 2011 roku, 363 w 2012 roku). Tym samym maleje liczba dzieci podlegających obowiązkowi rocznego przygotowania przedszkolnego oczekujących na miejsce w przedszkolu (3.063 w 2011 roku, 2.106 w 2012 roku).

Analizując dane za 2012 rok oraz prognozy na 2013 rok, planuje się zwiększenie liczby szkół podstawowych w województwie warmińsko-mazurskim o 29 placówek. Dane te jednak mogą być nieprawidłowo wprowadzone, gdyż np. gmina Pieniężno wskazała wzrost szkół podstawowych z 4 placówek w 2012 roku do 44 placówek w 2013 roku. Ponadto nowe

szkoły podstawowe powstaną w gminach: Biskupiec (1), Braniewo (2) oraz Dobre Miasto (1). Analizując liczbę szkół ponadgimnazjalnych w województwie, według prognoz na 2013 rok, zmniejszy się ona łącznie o 22 placówki. Największy poziom spadku tych szkół odnotowuje się w powiatach olsztyńskim: 10 szkół, ostródzkim: 7 szkół oraz giżyckim: 3 szkoły. Ponadto gmina wiejska Iłowo-Osada wykazała w sprawozdaniu wzrost liczby szkół o 20 w porównaniu do roku 2011, co może wskazywać na błędne wypełnienie formularza. W 2013 roku planuje się również utworzenie jednej szkoły średniej – w powiecie lidzbarskim.

Odnotowuje się wzrost liczby świetlic i klubów dla dzieci i młodzieży oraz instytucji kultury. Przykładowo, liczba świetlic i klubów dla dzieci i młodzieży zwiększyła się w 2012 roku o 51 placówek w stosunku do roku poprzedniego, analogicznie liczba obiektów sportowych zwiększyła się o 22, liczba boisk przyszkolnych o 31 (m.in. dzięki alokacji środków europejskich na infrastrukturę sportową m. in. z Regionalnego Programu Operacyjnego „Warmia i Mazury” na lata 2007-2013 oraz środków rządowych na kompleksy boisk sportowych „Orliki”).

Tabela nr 1. Dane o sytuacji demograficznej i społecznej (stan na 31 XII)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Lata poprzednie		Rok oceny	PROGNOZA*		
	Rok 2010	Rok 2011		Rok po ocenie	Dwa lata po ocenie	
MIESZKAŃCY (w osobach)						
Ogółem	1	1 454 020	1 453 492	1 454 643	1 450 644	1 449 901
KOBIETY						
Ogółem	2	741 390	741 698	743 145	742 550	741 630
Wiek 0-17	3	139 751	139 004	138 317	138 597	138 524
Wiek produkcyjny	4	449 906	447 152	447 261	446 809	445 785
Wiek emerytalny	5	151 733	155 542	157 567	157 144	157 321
MĘŻCZYŹNI						
Ogółem	6	712 630	711 794	711 498	708 094	708 271
Wiek 0-17	7	148 982	146 265	145 661	144 463	143 995
Wiek produkcyjny	8	500 913	500 989	500 157	496 498	496 521
Wiek emerytalny	9	62 735	64 540	65 680	67 133	67 755
RYNEK PRACY						
Bezrobotni ogółem	10	105 985	106 801	113 057	117 933	120 824
Bezrobotni długotrwale ogółem	11	50 089	54 432	58 460	60 694	62 224
Bezrobotni ogółem z prawem do zasiłku	12	21 768	21 132	22 335	22 983	23 306
INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA						
Liczba mieszkań w zasobie gminy	13	37 038	36 755	59 460	58 383	57 205
Liczba wniosków złożonych na mieszkanie z zasobów gminy	14	5 101	5 467	5 102	5 242	5 419

WYSZCZEGÓLNIENIE		Lata poprzednie		Rok oceny	PROGNOZA*	
		Rok 2010	Rok 2011		Rok po ocenie	Dwa lata po ocenie
Liczba mieszkań socjalnych (lokali)	15	2 294	2 494	2 614	2 713	2 856
Liczba wniosków złożonych na mieszkanie socjalne	16	2 922	3 286	3 274	3 472	3 628
Liczba żłobków (żłobki, kluby dziecięce, dzienny opiekun)	17	15	19	33	38	41
Liczba dzieci, którym nie przyznano miejsc w żłobku (żłobek, klub dziecięcy, dzienny opiekun)	18	794	726	817	776	756
Liczba przedszkoli	19	332	361	363	372	367
Liczba dzieci, którym nie przyznano miejsc w przedszkolu wg złożonych wniosków	20	2 470	3 063	2 106	1 888	1 632
Liczba szkół podstawowych	21	534	527	520	549	506
Liczba szkół gimnazjalnych	22	272	275	281	281	280
Liczba szkół ponadgimnazjalnych	23	332	320	326	304	302
W tym: liczba szkół przygotowujących do zawodu	24	227	217	204	201	199
Liczba świetlic i klubów dla dzieci i młodzieży	25	713	785	836	846	852
Liczba bibliotek publicznych	26	308	300	300	292	289
Liczba domów kultury	27	141	144	146	146	147
Liczba obiektów sportowych	28	747	822	846	849	855
Liczba boisk przyszkolnych	29	1 249	1 288	1 319	1 237	1 240
Liczba podstawowych zespołów opieki zdrowotnej	30	775	1 019	1 028	1 020	1 020
Liczba szpitali	31	35	35	35	35	35

WYSZCZEGÓLNIENIE		Lata poprzednie		Rok oceny	PROGNOZA*	
		Rok 2010	Rok 2011		Rok po ocenie	Dwa lata po ocenie
Liczba ośrodków dla cudzoziemców, ubiegających się o status uchodźcy	32	1	1	1	1	1

* Wielkość prognozy nie dotyczy wartości przyrostu lub spadku

2.2 Dane o korzystających z pomocy i wsparcia

Ośrodki pomocy społecznej oraz powiatowe centra pomocy rodzinie to główni realizatorzy zadań przypisanych gminom i powiatom w obszarze pomocy społecznej. W niniejszym rozdziale przedstawione zostały informacje dotyczące m.in. rodzajów i form świadczonej pomocy, jak również liczby osób i rodzin nimi objętych.

W roku 2012 w województwie warmińsko-mazurskim objęto różnorodną pomocą i wsparciem 254.711 osób żyjących w 103.272 rodzinach. Stanowiło to 17,54% mieszkańców naszego województwa. Zakres wsparcia obejmował pomoc społeczną (bez wyodrębniania rodzaju, formy, liczby świadczeń i źródła finansowania) przyznaną m.in. w formie decyzji administracyjnej, bez decyzji, jak również pomoc, która udzielana była bez konieczności przeprowadzania wywiadu środowiskowego. Ujęto tu także osoby objęte pracą socjalną i wsparciem jednostki organizacyjnej pomocy społecznej w postaci zajęć w centrach i klubach integracji społecznej, a także skierowane do prac społecznie użytecznych i in. Z prognoz zawartych OZPS wynika, iż w roku 2013 liczba osób objętych wsparciem będzie utrzymywać się na porównywalnym poziomie (wzrost o 1,5%).

W kolejnej omawianej części poniższej tabeli nr 2 zaprezentowano dane przedstawiające liczbę rodzin i liczbę osób w tych rodzinach, które w roku 2012 otrzymały **świadczenie przyznane w formie decyzji administracyjnej**, niezależnie od jej rodzaju, formy i źródła finansowania. Mogły to być zarówno **świadczenia pieniężne, niepieniężne, jak i praca socjalna**. Wsparciem objęto 79.604 rodziny, a w tych rodzinach 213.060 osób. Należy przy tym pamiętać, że liczba świadczeń przyznawanych podopiecznym wynika bezpośrednio z ich indywidualnych sytuacji życiowych. Stąd też niektóre rodziny otrzymują często w tym samym roku zarówno świadczenie finansowe, jak również pomoc w formie rzeczowej lub pracy socjalnej.

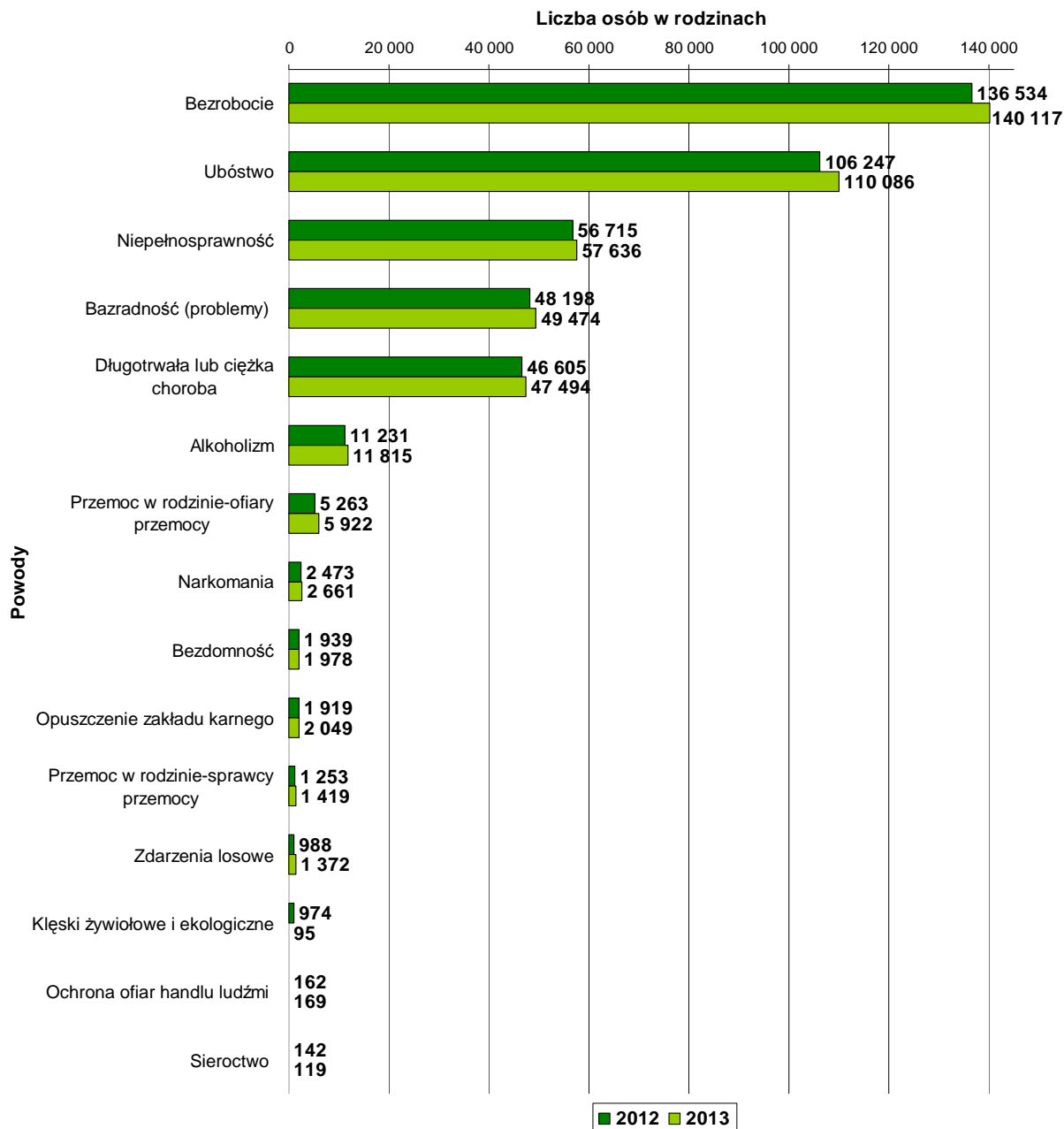
Świadczeniami pieniężnymi z pomocy społecznej w roku 2012 objęto 64.962 rodziny, a w nich 165.833 osoby. W roku kolejnym prognozuje się niewielki 2,5 % wzrost liczby osób w rodzinach, które otrzymają świadczenie w tej formie.

Świadczenia niepieniężne przyznano 37.209 rodzinom, a w nich 127.268 osobom. Również w tym przypadku rok 2013 będzie rokiem wzrostu liczby osób objętych tymi świadczeniami (o 2,3%) w stosunku do roku 2012.

Pomocy społecznej udziela się z uwzględnieniem powodów wskazanych w art. 7 ustawy o pomocy społecznej. Ośrodki pomocy społecznej organizując pomoc społeczną na poziomie gminy, udzielają jej przede wszystkim z powodów: ubóstwa, bezrobocia, niepełnosprawności, sieroctwa, długotrwałej lub ciężkiej choroby, przemocy w rodzinie, potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności, bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, alkoholizmu lub narkomanii, potrzeby ochrony ofiar handlu ludźmi, trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego, zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej, klęski żywiołowej lub ekologicznej. Powiatowe centra pomocy społecznej, realizując zadania z zakresu pomocy społecznej na poziomie powiatu, udzielają pomocy głównie z tytułu: niepełnosprawności, sieroctwa, długotrwałej lub ciężkiej choroby, przemocy w rodzinie, potrzeby ochrony ofiar handlu ludźmi.

W województwie warmińsko-mazurskim w 2012 roku, podobnie jak w latach ubiegłych, dominującymi powodami przyznania pomocy i wsparcia były: bezrobocie, ubóstwo i niepełnosprawność. Liczbę rodzin oraz liczbę osób w tych rodzinach, które uzyskały pomoc w formie decyzji administracyjnej w 2012 roku z prognozą na 2013 rok z podziałem na powody prezentują poniższe wykresy.

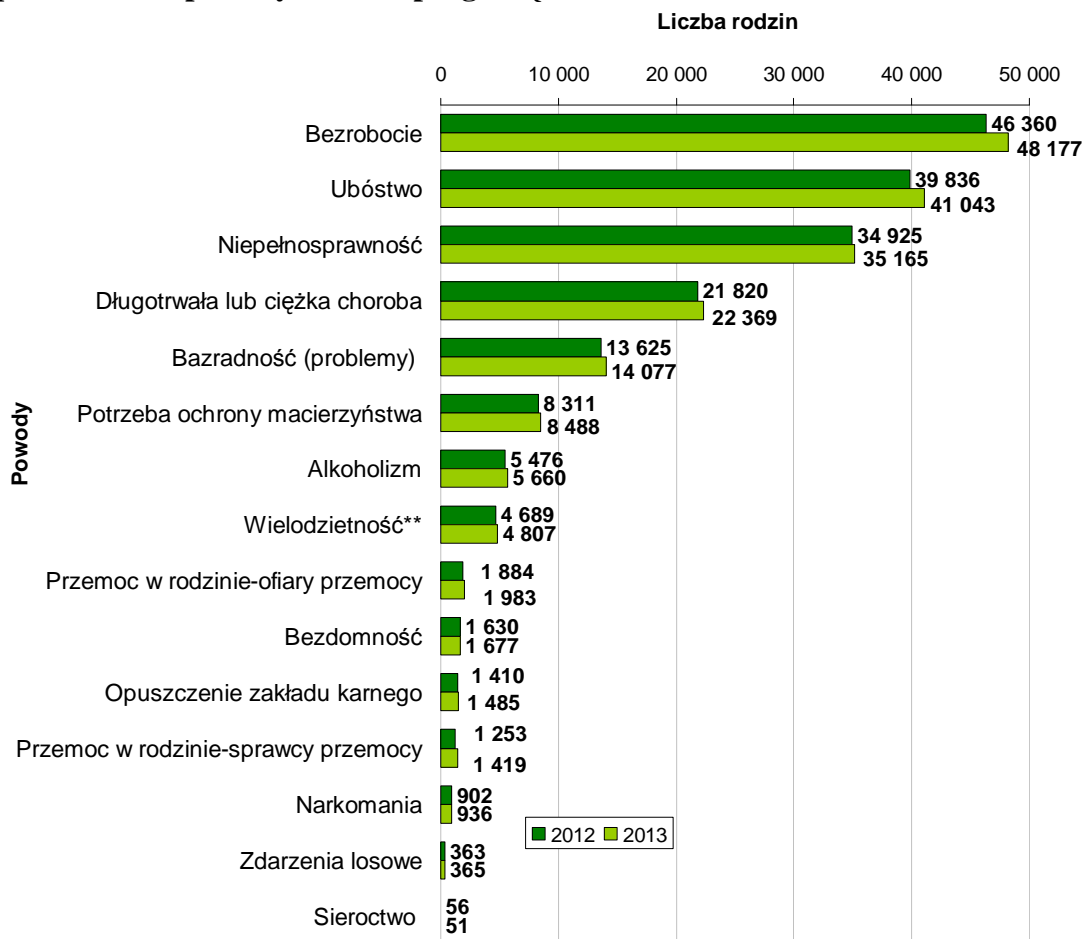
Wykres nr 1. Liczba osób w rodzinach, którym przyznano decyzją świadczenie w 2012 roku bez względu na rodzaj finansowania (zarówno w ramach zadań własnych i zleconych) z podziałem na powody* wraz z prognozą na 2013 rok

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych OZPS ze 116 ośrodków pomocy społecznej (w tym 2 miejskich ośrodków pomocy społecznej realizujących zadania powiatu – m. Olsztyn i m. Elbląg) i 19 powiatowych centrów pomocy społecznej z województwa warmińsko-mazurskiego

* Ubóstwo, jako samodzielna przesłanka udzielenia pomocy społecznej nie występuje. Łącznie z ubóstwem musi wystąpić inna przesłanka udzielenia świadczenia, określona w art. 7 ustawy o pomocy społecznej. Powody przyznania pomocy w powyższym wykresie zostały zaprezentowane zgodnie podziałem i nazewnictwem zawartym w aplikacji SAC do sporządzania oceny zasobów pomocy społecznej.

Wykres nr 2. Liczba rodzin, którym przyznano decyzją świadczenie w 2012 roku bez względu na rodzaj finansowania (zarówno w ramach zadań własnych i zleconych) z podziałem na powody* wraz z prognozą na 2013 rok

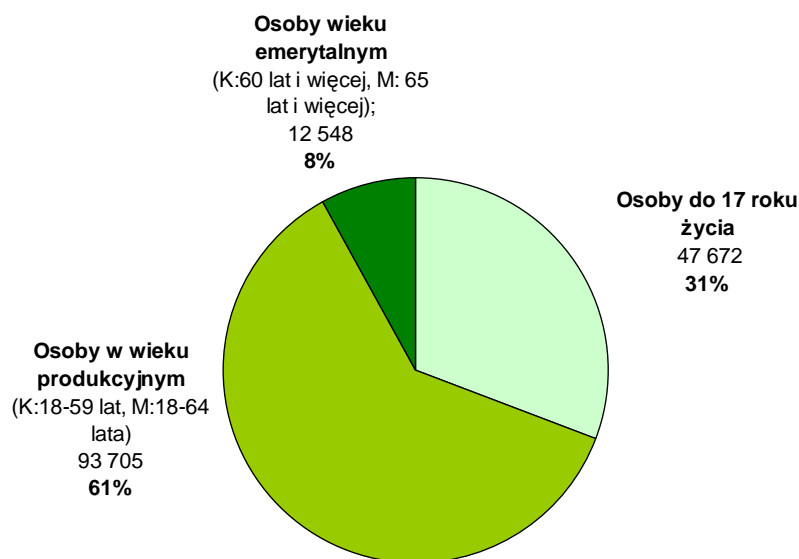
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych OZPS ze 116 ośrodków pomocy społecznej (w tym 2 miejskich ośrodków pomocy społecznej realizujących zadania powiatu – m. Olsztyn i m. Elbląg) i 19 powiatowych centrów pomocy społecznej z województwa warmińsko-mazurskiego

* Ubóstwo, jako samodzielna przesłanka udzielenia pomocy społecznej nie występuje. Łącznie z ubóstwem musi wystąpić inna przesłanka udzielenia świadczenia, określona w art. 7 ustawy o pomocy społecznej. Powody przyznania pomocy w powyższym wykresie zostały zaprezentowane zgodnie podziałem i nazewnictwem zawartym w aplikacji SAC do sporządzania oceny zasobów pomocy społecznej.

** W powodzie wielodzietność w jednym ze sprawozdań gminnych nastąpiło błędne podanie prognozy 3.555 rodzin zamiast 35 rodzin. W związku z tym liczba rodzin w ww. powodzie powinna wynosić 4.807 (jak na powyższym wykresie), a nie 8.327 (jak w poniższej tabeli).

Spośród trzech wyodrębnionych w narzędziu OZPS kategorii odbiorców pomocy społecznej, dominującą grupę stanowiły osoby w wieku produkcyjnym: kobiety w wieku 18-59 lat (51.968 osób) i mężczyźni 18-64 lat (41.737 osób). Poniżej zamieszczono zestawienie ukazujące liczbę osób, które uzyskały pomoc i wsparcie z pomocy społecznej w 2012 roku z podziałem na kategorie wiekowe i prezentujące udział procentowy poszczególnych kategorii osób w ogólnej liczbie korzystających z pomocy. Szczegółowe dane dotyczące liczby odbiorców pomocy społecznej z podziałem na płeć i kategorie wiekowe znajdują się w wierszach 46-57 tabeli nr 2 umieszczonej na końcu niniejszego podrozdziału.

Wykres nr 3. Wybrane kategorie osób, którym udzielono wsparcia z pomocy społecznej w 2012 r. w województwie warmińsko-mazurskim – liczba osób i udział procentowy wybranej kategorii odbiorców w stosunku do ogólnej liczby otrzymujących wsparcie

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych OZPS ze 116 ośrodków pomocy społecznej (w tym 2 miejskich ośrodków pomocy społecznej realizujących zadania powiatu – m. Olsztyn i m. Elbląg) i 19 powiatowych centrów pomocy społecznej z województwa warmińsko-mazurskiego

Świadczenia pieniężne z pomocy społecznej udzielane były m.in. w formie zasiłków stałych, zasiłków okresowych, pomocy na ekonomiczne usamodzielnienie (w formie zasiłku lub pożyczki), pomocy pieniężnej na usamodzielnienie oraz kontynuowanie nauki i in. Do najważniejszych z nich należały:

1. **zasiłek stały** – w 2012 r. otrzymało **12.095 osób**, liczba świadczeń wyniosła 119.0629, kwota wypłaconych świadczeń wynosiła 44.212 tys. zł. W 2013 r. prognozuje się wzrost liczby osób, którym zostanie przyznany zasiłek stały do 12.226 (wzrost o 1,4%), wzrost liczby świadczeń o 6,5% oraz kwoty, która będzie wydatkowana na ww. rodzaj zasiłku o 18%,
2. **zasiłek okresowy** – w 2012 r. otrzymało **36.821 osób**, liczba świadczeń wyniosła 202.331 (ogólna kwota wypłaconych zasiłków okresowych wynosiła 59.667 tys. zł). W 2013 roku szacuje się wzrost liczby osób, które otrzymają zasiłek okresowy do 39.370 (wzrost o 7%), wzrost liczby świadczeń o 19,7% oraz zwiększenie ogólnej kwoty na zasiłki okresowe o 39%,
3. **zasiłek celowy** – w 2012 roku otrzymało 55.808 osób, kwota świadczeń wyniosła 39.546 tys. zł. W 2013 r. planuje się wzrost liczby osób otrzymujących zasiłek celowy do 58.197 (wzrost o 4,3%) i kwoty o 1,7%.

Świadczenia niepieniężne z pomocy społecznej udzielane są w formie: pracy socjalnej, opłacenia składek na ubezpieczenie zdrowotne, opłacenia składek na ubezpieczenie społeczne, interwencji kryzysowej, schronienia, posiłku, ubrania, pomocy rzeczowej, usług opiekuńczych, specjalistycznych usług opiekuńczych, sprawienia pogrzebu, pomocy na ekonomiczne usamodzielnienie w naturze, specjalistycznych usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi i in. W 2012 roku świadczeniami niepieniężnymi objęto 37.209 rodzin i 127.268 osób w tych rodzinach.

W 2012 roku z poradnictwa specjalistycznego: prawnego, psychologicznego, rodzinnego skorzystało 14.656 rodzin i 34.512 osób w tych rodzinach. Pracą socjalną objęto

72.921 rodzin, 186.133 osób w rodzinach. Ze wsparcia w formie interwencji kryzysowej skorzystało 1.399 rodzin i 4.151 osób w tych rodzinach. W 2013 roku prognozuje się wzrost liczby ww. świadczeń niepieniężnych i objęcie wsparciem większej liczby rodzin. Zestawienie innych świadczeń niepieniężnych udzielanych w formie: posiłku, schronienia, ubrania i sprawienia pogrzebu, usług opiekuńczych znajduje się w poniższej tabeli nr 2 i prezentuje liczbę osób, liczbę świadczeń oraz kwoty świadczeń wraz z prognozami na 2013 rok.

W 2012 r. w województwie **indywidualnym programem wychodzenia z bezdomności** objęto 20 osób. Planuje się, że w 2013 r. liczba osób objętych tego typu wsparciem zwiększy się do 35 osób.

Z **indywidualnych programów zatrudnienia socjalnego** w formie uczestnictwa w zajęciach Centrum Integracji Społecznej (zgodnie z zasadami określonymi w ustawie o zatrudnieniu socjalnym) w 2012 r. skorzystało 428 osób. Prognozuje się, że liczba ta w 2013 roku wzrośnie do 663 osób (czyli o 54%).

W narzędziu OZPS zamieszczone zostały także informacje dotyczące **liczby rodzin oraz dzieci umieszczonych w rodzinnych formach pieczy zastępczej**. Dane te zostały zasilone ze sprawozdania resortowego zgodnie z informacjami przekazanymi przez powiatowe centra pomocy rodzinie, które realizują zapisy ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 4 grudnia 2012 r. w sprawie sprawozdań rzeczowo-finansowych z wykonywania zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej (Dz. U. z 2012 r., poz. 1317) dane te powinny obrazować stan na dzień 30 czerwca 2012 r. (bez uwzględnienia wprowadzonych później korekt). Z analizy tych danych można jednakże wywnioskować, że dokonywano korekt zacytanych z systemu danych, stąd brak zgodności ze sprawozdawczością krajową na dzień 30 czerwca 2012 r. W związku z tym należy pamiętać, że niżej prezentowane dane są sumą informacji wpisywanych indywidualnie przez ośrodki pomocy społecznej i powiatowe centra pomocy rodzinie. W 2012 r. w województwie warmińsko-mazurskim było 1.616 rodzin zastępczych, a dzieci umieszczonych w tych rodzinach – 2.157. W 2013 roku prognozuje się, że liczba rodzin wzrośnie do 1.694 i zwiększy się też liczba dzieci umieszczanych w tych rodzinach do 2.262. W 636 rodzinach zastępczych niezawodowych w 2012 roku było pod opieką 938 dzieci. Prognozuje się w 2013 roku zwiększenie liczby rodzin niezawodowych do 677 i liczby dzieci tam umieszczonych do 1005. W 2012 r. w województwie funkcjonowało 126 rodzin zastępczych zawodowych. Miały one pod swoją opieką 556 dzieci. W 2013 r. planuje się zwiększenie liczby rodzin zawodowych do 141 i zwiększenie liczby dzieci do 590 kierowanych do opieki zastępczej.

W 2012 roku wg OZPS funkcjonowały 22 rodzinne domy dziecka (z danych dotyczących infrastruktury pomocy społecznej województwa sporządzonej przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej wynika, że RDD było 11). Na rok 2013 zaplanowano zwiększenie tej liczby o 6 (po jednym RDD w powiatach: elbląskim, nowomiejskim, olsztyńskim, ostródzkim, szczycieńskim i węgorzewskim) i zwiększenie liczby dzieci korzystających z tej formy opieki z 140 do 173 dzieci.

Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, osobie opuszczającej, po osiągnięciu pełnoletniości, rodzinę zastępczą, rodzinny dom dziecka, placówkę opiekuńczo-wychowawczą lub regionalną placówkę opiekuńczo-terapeutyczną przyznaje się **pomoc na kontynuowanie nauki, usamodzielnienie, zagospodarowanie, pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych i zatrudnienia**. Pełnoletnim osobom opuszczającym rodziny zastępcze w 2012 roku udzielono 6.669 świadczeń. W 2013 roku planuje się ich wzrost do 7.043. Pomoc pieniężną przeznaczoną na usamodzielnienie udzielono w liczbie 127 świadczeń i zaplanowano

w 2013 roku wzrost do 152. Pełnoletnie osoby opuszczające placówki opiekuńczo-wychowawcze otrzymały w 2012 r. pomoc w wysokości 3.082 świadczeń. Planuje się w 2013 roku wzrost liczby świadczeń dla opuszczających placówki opiekuńczo-wychowawcze do 3.417.

Na podstawie art. 88 ust 1 ustawy o pomocy społecznej, pomocą obejmuje się także pełnoletnie osoby opuszczające domy pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie, domy dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży oraz schroniska dla nieletnich, zakłady poprawcze, specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze, specjalne ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii i młodzieżowe ośrodki wychowawcze. Osobom tym przysługuje pomoc pieniężna na usamodzielnienie, na kontynuowanie nauki i pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych, w uzyskaniu zatrudnienia oraz na zagospodarowanie – w formie rzeczowej. W poniższej tabeli nr 2 w wersach 138-140 zostały zamieszczone wybrane formy pomocy udzielonej w 2012 r. w tym zakresie wraz z prognozą na 2013 r.

Tabela nr 2. Dane o korzystających z pomocy i wsparcia (w całym okresie sprawozdawczym)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Lata poprzednie		Rok oceny	Prognoza rok po ocenie	
	Rok 2010	Rok 2011			
OSOBY I RODZINY, KTÓRYM UDZIELONO POMOCY I WSPARCIA					
Liczba osób	1	155 264	151 980	152 421	152 211
W tym: osoby długotrwale korzystające	2	77 825	78 259	80 213	80 895
Liczba rodzin	3	102 877	100 274	103 272	103 971
Liczba osób w rodzinach	4	264 107	250 754	254 711	258 572
OSOBY I RODZINY, KTÓRYM PRZYZNANO ŚWIADCZENIE					
Liczba osób	5	139 299	126 503	125 731	127 743
W tym: osoby długotrwale korzystające	6	64 651	65 836	66 589	68 329
Liczba rodzin	7	79 946	78 250	79 604	80 175
Liczba osób w rodzinach	8	224 686	212 403	213 060	6 838 451
OSOBY I RODZINY, KTÓRYM PRZYZNANO ŚWIADCZENIE PIENIĘŻNE					
Liczba osób ogółem	9	73 335	79 453	75 475	76 904
Liczba rodzin	10	57 827	65 246	64 962	65 838
Liczba osób w rodzinach	11	152 274	169 756	165 833	170 007
OSOBY I RODZINY, KTÓRYM PRZYZNANO ŚWIADCZENIE NIEPIENIĘŻNE					
Liczba osób ogółem	12	55 602	62 723	72 261	73 856
Liczba rodzin	13	34 857	37 008	37 209	38 124
Liczba osób w rodzinach	14	123 304	125 976	127 268	130 268
OSOBY I RODZINY, Z KTÓRYMI PRZEPROWADZONO WYWIAD ŚRODOWISKOWY					
Liczba rodzin	15	81 272	82 127	81 816	83 176
Liczba osób w rodzinach	16	210 614	209 064	207 470	213 259
POWODY UDZIELENIA POMOCY I WSPARCIA					

WYSZCZEGÓLNIENIE	Lata poprzednie		Rok oceny	Prognoza rok po ocenie	
	Rok 2010	Rok 2011			
UBÓSTWO					
Liczba rodzin	17	37 784	37 679	39 836	41 043
Liczba osób w rodzinach	18	108 312	103 179	106 247	110 086
BEZROBOCIE					
Liczba rodzin	19	45 273	44 500	46 360	48 177
Liczba osób w rodzinach	20	139 678	133 250	136 534	140 117
NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ					
Liczba rodzin	21	25 885	25 759	34 925	35 165
Liczba osób w rodzinach	22	56 087	54 426	56 715	57 636
DŁUGOTRWAŁA LUB CIĘŻKA CHOROBA					
Liczba rodzin	23	20 612	20 658	21 820	22 369
Liczba osób w rodzinach	24	45 840	44 440	46 605	47 494
BEZRADNOŚĆ (PROBLEMY)					
Liczba rodzin	25	14 583	13 183	13 625	14 077
Liczba osób w rodzinach	26	57 585	49 637	48 198	49 474
ALKOHOLIZM					
Liczba rodzin	27	5 357	5 010	5 476	5 660
Liczba osób w rodzinach	28	11 050	9 951	11 231	11 815
NARKOMANIA					
Liczba rodzin	29	229	206	902	936
Liczba osób w rodzinach	30	355	317	2 473	2 661
POTRZEBA OCHRONY MACIERZYŃSTWA					
Liczba rodzin	31	7 758	8 174	8 311	8 488
W TYM: WIELODZIETNOŚĆ					
Liczba rodzin	32	4 275	4 580	4 698	8 327
BEZDOMNOŚĆ					
Liczba rodzin	33	1 435	1 479	1 630	1 677
Liczba osób w rodzinach	34	1 727	1 789	1 939	1 978
OPUSZCZENIE ZAKŁADU KARNEGO					
Liczba rodzin	35	1 239	1 308	1 410	1 485
Liczba osób w rodzinach	36	1 726	1 823	1 919	2 049
ZDARZENIA LOSOWE					
Liczba rodzin	37	289	266	363	365
Liczba osób w rodzinach	38	859	797	988	1 372
KLĘSKI ŻYWIŁOWE I EKOLOGICZNE					

WYSZCZEGÓLNIENIE		Lata poprzednie		Rok oceny	Prognoza rok po ocenie
		Rok 2010	Rok 2011		
Liczba osób	39	39	68	974	95
SIEROCTWO					
Liczba rodzin	40	80	59	56	51
Liczba osób w rodzinach	41	191	138	142	119
PRZEMOC W RODZINIE – OFIARY PRZEMOCY					
Liczba rodzin	42	1 416	1 293	1 884	1 983
Liczba osób w rodzinach	43	4 362	4 065	5 263	5 922
PRZEMOC W RODZINIE – SPRAWCY PRZEMOCY					
Liczba osób	44	701	853	1 253	1 419
OCHRONA OFIAR HANDLU LUDŹMI					
Liczba osób	45	13	15	162	169
WYBRANE KATEGORIE OSÓB, KTÓRYM UDZIELONO POMOCY I WSPARCIA					
KOBIETY					
WIEK 0-17					
Liczba osób	46	24 276	23 791	23 756	23 846
W tym: osoby długotrwale korzystające	47	13 211	13 232	13 522	13 483
WIEK PRODUKCYJNY					
Liczba osób	48	53 356	51 350	51 968	51 755
W tym: osoby długotrwale korzystające	49	28 193	27 709	28 450	28 846
WIEK EMERYTALNY					
Liczba osób	50	8 437	8 898	8 647	8 741
W tym: osoby długotrwale korzystające	51	3 889	4 190	4 363	4 431
MĘŻCZYŹNI					
WIEK 0-17					
Liczba osób	52	24 365	24 097	23 916	23 767
W tym: osoby długotrwale korzystające	53	13 745	13 605	13 818	13 822
WIEK PRODUKCYJNY					
Liczba osób	54	41 392	40 273	41 737	41 218
W tym: osoby długotrwale korzystające	55	17 109	17 699	18 934	18 988
WIEK EMERYTALNY					
Liczba osób	56	3 438	3 571	3 901	4 388

WYSZCZEGÓLNIENIE		Lata poprzednie		Rok oceny	Prognoza rok po ocenie
		Rok 2010	Rok 2011		
W tym: osoby długotrwale korzystające	57	1 678	1 824	2 055	2 254
ŚWIADCZENIA PIENIĘŻNE Z POMOCY SPOŁECZNEJ					
ZASIĘK STAŁY					
Liczba osób	58	11 840	12 004	12 095	12 266
Liczba świadczeń	59	117 088	118 526	119 062	125 601
Kwota świadczeń w złotych	60	40 220 962	41 358 971	44 212 790	52 152 906
W tym:					
Zasiłek stały dla osób samotnie gospodarujących					
Liczba osób	61	8 532	8 940	9 220	9 387
Liczba świadczeń	62	87 199	90 471	93 100	96 897
Kwota świadczeń w złotych	63	34 070 119	35 162 829	37 967 028	43 836 143
Zasiłek stały dla osoby w rodzinie					
Liczba osób	64	3 379	3 158	2 993	3 034
Liczba świadczeń	65	29 889	28 055	25 962	46 047
Kwota świadczeń w złotych	66	6 154 206	6 196 142	6 245 762	8 278 280
ZASIĘK OKRESOWY					
Liczba osób	67	34 561	34 259	36 821	39 370
Liczba świadczeń	68	181 833	190 746	202 331	242 341
Kwota świadczeń w złotych	69	49 153 171	51 344 634	59 667 032	82 947 803
W tym:					
Zasiłek okresowy z tytułu bezrobocia					
Liczba osób	70	29 629	29 363	31 253	32 784
Liczba świadczeń	71	155 555	162 067	172 031	207 087
Kwota świadczeń w złotych	72	43 365 963	45 024 574	52 189 497	72 219 559
Zasiłek okresowy z tytułu długotrwałej choroby					
Liczba osób	73	1 780	1 748	1 877	2 089
Liczba świadczeń	74	6 284	5 943	5 970	8 583
Kwota świadczeń w złotych	75	1 358 447	1 297 114	1 380 324	2 326 300
Zasiłek okresowy z tytułu niepełnosprawności					
Liczba osób	76	2 831	2 891	2 996	3 320
Liczba świadczeń	77	13 017	13 659	13 448	16 844
Kwota świadczeń w złotych	78	2 465 532	2 639 297	2 886 440	4 368 283
Zasiłek okresowy z tytułu możliwości utrzymania świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego					
Liczba osób	79	116	81	113	139
Liczba świadczeń	80	439	288	326	494
Kwota świadczeń w złotych	81	127 696	92 352	105 337	181 172
ZASIĘK CELOWY OGÓLEM					
Liczba osób	82	60 421	57 661	55 808	58 197
Kwota świadczeń w złotych	83	41 604 690	40 387 788	39 546 507	40 169 205

WYSZCZEGÓLNIENIE	Lata poprzednie		Rok oceny	Prognoza rok po ocenie	
	Rok 2010	Rok 2011			
ŚWIADCZENIA NIEPIENIĘŻNE Z POMOCY SPOŁECZNEJ					
POSILEK					
Liczba osób	84	54 846	51 476	52 105	52 581
Liczba świadczeń	85	7 498 866	7 134 017	7 130 897	7 511 052
Kwota świadczeń w złotych	86	25 133 627	25 122 291	26 714 418	29 511 492
W TYM: DLA DZIECI					
Liczba osób	87	49 733	47 742	47 722	48 365
Liczba świadczeń	88	6 844 485	6 599 601	6 513 892	7 196 185
Kwota świadczeń w złotych	89	21 829 747	22 680 949	23 993 787	26 657 925
SCHRONIENIE					
Liczba osób	90	539	1 037	1 091	1 452
Liczba świadczeń	91	39 478	206 246	181 000	183 981
Kwota świadczeń w złotych	92	1 337 785	1 489 448	1 508 439	1 677 975
UBRANIE					
Liczba osób	93	1 872	1 443	1 165	1 274
Liczba świadczeń	94	2 948	1 702	1 297	1 453
Kwota świadczeń w złotych	95	408 636	211 361	171 664	198 455
SPRAWIENIE POGRZEBU					
Liczba osób	96	137	165	142	251
Liczba świadczeń	97	139	167	144	251
Kwota świadczeń w złotych	98	284 265	346 517	316 881	602 834
ODPŁATNOŚĆ GMINY ZA POBYT W DOMU POMOCY SPOŁECZNEJ					
Liczba osób	99	1 617	1 870	2 065	2 196
Liczba świadczeń	100	15 989	18 180	20 401	25 037
Kwota świadczeń w złotych	101	27 585 705	34 833 675	40 320 717	46 368 300
USŁUGI POMOCY SPOŁECZNEJ					
USŁUGI OPIEKUŃCZE OGÓLEM					
Liczba osób	102	4 728	4 636	4 598	4 843
Liczba świadczeń	103	2 013 321	1 906 444	1 884 270	1 971 422
Kwota świadczeń w złotych	104	23 345 870	23 420 260	23 662 205	25 593 973
W TYM: SPECJALISTYCZNE					
Liczba osób	105	56	42	13	19
Liczba świadczeń	106	18 773	20 383	2 703	5 539
Kwota świadczeń w złotych	107	269 677	279 367	68 604	112 928
SPECJALISTYCZNE USŁUGI DLA OSÓB Z ZABURZENIAMI PSYCHICZNYMI					
Liczba osób	108	537	546	524	516
Liczba świadczeń	109	151 531	158 460	162 546	172 163
Kwota świadczeń w złotych	110	3 281 739	3 550 729	3 705 992	3 850 546
PORADNICTWO SPECJALISTYCZNE					
Liczba rodzin	111	13 680	11 833	14 656	15 517
Liczba osób w rodzinach	112	32 772	29 915	34 512	36 166
PRACA SOCJALNA					
Liczba rodzin	113	74 361	70 728	72 921	75 711
Liczba osób w rodzinach	114	193 270	182 963	186 113	195 389

WYSZCZEGÓLNIENIE	Lata poprzednie		Rok oceny	Prognoza rok po ocenie	
	Rok 2010	Rok 2011			
INTERWENCJA KRYZYSOWA					
Liczba rodzin	115	957	768	1 399	1 493
Liczba osób w rodzinach	116	3 029	2 352	4 151	4 432
KONTRAKT SOCJALNY					
Liczba osób ogółem z zawartym kontraktem	117	6 718	6 349	5 745	5 989
W tym: liczba osób z kontraktem w Klubie Integracji Społecznej	118	1 699	1 695	1 493	1 463
INDYWIDUALNE PROGRAMY POMOCY					
INDYWIDUALNY PROGRAM WYCHODZENIA Z BEZDOMNOŚCI					
Liczba osób	119	29	21	20	35
INDYWIDUALNY PROGRAM ZATRUDNIENIA SOCJALNEGO (Centrum Integracji Społecznej)					
Liczba osób	120	234	301	428	663
INDYWIDUALNY PROGRAM USAMODZIELNIENIA					
Liczba osób	121	697	743	870	880
PROGRAM ODDZIAŁYWAŃ KOREKCYJNO-EDUKACYJNYCH DLA OSÓB STOSUJĄCYCH PRZEMOC W RODZINIE					
Liczba osób korzystających z usług	122	616	418	333	346
INDYWIDUALNY PROGRAM INTEGRACJI CUDZOZIEMCÓW					
Liczba osób korzystających z usług	123	0	0	0	0
WSPIERANIE RODZINY I PIECZA ZASTĘPCZA					
RODZINY SPOKREWNIONE Z DZIECKIEM					
Liczba rodzin	124	1 979	2 006	1 616	1 694
Liczba dzieci umieszczonych w rodzinach	125	2 639	2 641	2 157	2 262
RODZINY ZASTĘPCZE NIEZA WODOWE					
Liczba rodzin	126	263	242	636	677
Liczba dzieci umieszczonych w rodzinach	127	449	428	938	1 005
RODZINY ZASTĘPCZE ZAWODOWE					
Liczba rodzin	128	118	122	126	141
Liczba dzieci umieszczonych w rodzinach	129	574	624	556	590
RODZINNY DOM DZIECKA					
Liczba rodzin	130	9	9	22	28
Liczba dzieci umieszczonych w rodzinach	131	66	66	140	173
USAMODZIELNIENIE					
PEŁNOLETNIE OSOBY OPUSZCZAJĄCE RODZINY ZASTĘPCZE					

WYSZCZEGÓLNIENIE		Lata poprzednie		Rok oceny	Prognoza rok po ocenie
		Rok 2010	Rok 2011		
Liczba świadczeń	132	7 163	7 288	6 669	7 043
W TYM:					
POMOC PIENIĘŻNA NA USAMODZIELNIENIE					
Liczba świadczeń	133	143	144	127	152
POMOC PIENIĘŻNA NA KONTYNUOWANIE NAUKI					
Liczba świadczeń	134	7 012	7 126	6 475	6 937
PEŁNOLETNIE OSOBY OPUSZCZAJĄCE PLACÓWKI OPIEKUŃCZO-WYCHOWAWCZE					
Liczba świadczeń	135	3 018	3 058	3 082	3 417
W TYM:					
POMOC PIENIĘŻNA NA USAMODZIELNIENIE					
Liczba świadczeń	136	86	74	96	117
POMOC PIENIĘŻNA NA KONTYNUOWANIE NAUKI					
Liczba świadczeń	137	2 566	2 651	2 838	3 108
PEŁNOLETNIE OSOBY OPUSZCZAJĄCE INSTYTUCJE, O KTÓRYCH MOWA W ART. 88 UST.1 USTAWY O POMOCY SPOŁECZNEJ					
Liczba osób	138	99	94	99	106
W TYM:					
POMOC PIENIĘŻNA NA USAMODZIELNIENIE					
Liczba osób	139	38	29	26	31
POMOC PIENIĘŻNA NA KONTYNUOWANIE NAUKI					
Liczba osób	140	77	79	78	82

2.3 Inne rodzaje pomocy i świadczeń

W niniejszym rozdziale przedstawione zostały rodzaje pomocy i świadczeń udzielanych przez gminy i powiaty na rzecz swych podopiecznych na mocy ustaw innych niż ustawa o pomocy społecznej. Jedną z nich jest ustawa o świadczeniach rodzinnych, która określa warunki nabywania prawa do świadczeń rodzinnych oraz zasady ustalania, przyznawania i wypłacania świadczeń. Świadczeniami rodzinnymi są: zasiłek rodzinny oraz dodatki do zasiłku rodzinnego, świadczenia opiekuńcze w tym: zasiłek pielęgnacyjny, specjalny zasiłek opiekuńczy oraz świadczenia pielęgnacyjne, jak również zapomoga wypłacana przez gminy, na podstawie art. 22a i jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka. Od 1 listopada 2012 r. wysokość kryterium dochodowego uprawniającego do otrzymania zasiłku rodzinnego wynosi 539,00 zł, a w przypadku, gdy członkiem rodziny jest dziecko niepełnosprawne 623,00 zł.

Na podstawie danych OZPS zawartych w tabeli nr 3 można stwierdzić, że w województwie warmińsko-mazurskim liczba rodzin uprawnionych do otrzymania zasiłków rodzinnych i dodatków do zasiłków rodzinnych w roku 2012 wynosiła 66.647, zaś kwota przeznaczona na te świadczenia wyniosła 209.097 tys. zł. W prognozie na rok 2013 przewiduje się nieznaczny wzrost liczby osób uprawnionych do tych świadczeń.

W ostatnich latach w województwie obserwowany jest wzrost liczby świadczeń pielęgnacyjnych. W roku oceny liczba ta wynosi 58.000, a kwota przeznaczona na to świadczenie w 2012 roku wyniosła 90.256 tys. zł. Świadczenie pielęgnacyjne jest świadczeniem pieniężnym, o które mogą ubiegać się osoby, które nie podejmują pracy lub rezygnują z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w celu podjęcia opieki nad niepełnosprawnym członkiem rodziny. Przyznanie przedmiotowego świadczenia nie jest uzależnione od kryterium dochodowego rodziny. Zasiłek pielęgnacyjny przyznaje się w celu częściowego pokrycia wydatków wynikających z konieczności zapewnienia opieki i pomocy innej osobie w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji. W 2012 r. liczba świadczeń z tytułu tego zasiłku wyniosła 201.668, zaś kwota wydana na te świadczenia to 95.494 tys. zł. Kwota świadczeń wydatkowanych w województwie w latach 2010-2012 na zasiłki pielęgnacyjne corocznie wzrastała (wzrost do 97.024,83 tys. zł).

Liczba świadczeń jednorazowego dodatku z tytułu urodzenia się dziecka na przestrzeni lat 2010-2012 w województwie warmińsko-mazurskim zmalała (3.726 osób uprawnionych, zaś kwota 6.081 tys. zł). Jednorazowa zapomoga przysługuje matce lub ojcu dziecka, opiekunowi prawnemu albo opiekunowi faktycznemu dziecka, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę nie przekracza kwoty 1.922 zł. Natomiast jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka w kwocie 1000 zł (tzw. becikowe) – może być przyznana matce lub ojcu dziecka, opiekunowi prawnemu albo opiekunowi faktycznemu dziecka – niezależnie od wysokości dochodów, z tytułu urodzenia dziecka. W województwie warmińsko-mazurskim taką zapomogę otrzymało w 2012 roku 12.589 osób, zaś kwota wydatkowana na ww. cel to 13.269 tys. zł. Jednorazowa zapomoga nie przysługuje, jeżeli członkowi rodziny przysługuje za granicą świadczenie z tytułu urodzenia dziecka.

Jednocześnie należy nadmienić, iż zapomoga z tytułu urodzenia dziecka finansowana ze środków własnych gminy (art. 22a ustawy o świadczeniach rodzinnych), przysługuje wówczas, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie kształtuje się w przedziale od 539,01 zł do 735,00 zł. Z tego typu świadczenia skorzystały w 2012 roku 193 rodziny, zaś kwota zamyka się w 47.000 zł. Na przestrzeni lat 2010-2012 widać wyraźny spadek liczby osób, którym przyznano ten rodzaj zapomogi.

Świadczenie z funduszu alimentacyjnego przyznawane zgodnie z ustawą o pomocy osobom uprawnionym do alimentów zastąpiło zaliczkę alimentacyjną, która wcześniej

przyznawana była osobom nieotrzymującym alimentów. Pomoc wypłacana jest, podobnie jak świadczenia rodzinne, przez gminy tzn. urzędy gmin lub ośrodki pomocy społecznej. W 2012 roku wprowadzono nowe kryterium dochodowe: dochody rodziny w przeliczeniu na osobę nie mogą być wyższe niż 725 zł. Świadczenia przysługują w wysokości bieżąco ustalonych alimentów, jednakże nie wyższej niż 500 zł.

Dodatek mieszkaniowy jest kolejnym świadczeniem pieniężnym wypłacanym przez gminę i mającym na celu dofinansowanie niezamożnych mieszkańców w zakresie wydatków mieszkaniowych ponoszonych w związku z zajmowaniem lokalu mieszkalnego. Pomoc ta przysługuje na zasadach określonych w ustawie o dodatkach mieszkaniowych. Liczba osób, które otrzymały taki dodatek w 2012 roku wyniosła 58.680, zaś kwota wydatkowana przez gminy to 50.481 tys. zł. Prognozuje się, że w 2013 roku nieznacznie wzrośnie ilość świadczeń z tego tytułu.

W celu uzyskania dostępu do bezpłatnych świadczeń zdrowotnych, osoby nieubezpieczone mogą starać się o wydanie decyzji potwierdzającej prawo do świadczeń opieki zdrowotnej na okres do 90 dni na podstawie art. 54 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych. Zgodnie z obowiązującymi przepisami, obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego podlegają m.in.: osoby pobierające zasiłek stały z pomocy społecznej niepodlegające obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego z innego tytułu; osoby pobierające świadczenie pielęgnacyjne lub dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu samotnego wychowywania dziecka i utraty prawa do zasiłku dla bezrobotnych na skutek upływu ustawowego okresu jego pobierania, przyznane na podstawie przepisów o świadczeniach rodzinnych, niepodlegające obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego z innego tytułu; osoby bezdomne wychodzące z bezdomności niepodlegające obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego z innego tytułu; osoby objęte indywidualnym programem zatrudnienia socjalnego lub realizujące kontrakt socjalny w wyniku zastosowania procedury, o której mowa w art. 50 ust. 2 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, niepodlegające obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego z innego tytułu. Za wyżej wymienione osoby składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacają ośrodki pomocy społecznej, na terenie województwa w roku oceny opłacono składki za 19.493 osoby, poniesiona kwota wydatków to 6.496 tys. zł.

Natomiast składki na ubezpieczenie społeczne (emerytalne i rentowe) przysługują osobie, która rezygnuje z zatrudnienia w związku z koniecznością sprawowania bezpośredniej, osobistej opieki nad długotrwale lub ciężko chorym członkiem rodziny, wówczas gmina opłaca składkę na ubezpieczenie emerytalne i rentowe w wysokości określonej przepisami o systemie ubezpieczeń społecznych. Jest ona opłacana przez okres sprawowania opieki. W 2012 roku 15.766 osób otrzymało takie świadczenie w łącznej kwocie 13.613 tys. zł.

Ustawa o zatrudnieniu socjalnym szczegółowo definiuje m.in. osoby będące podmiotem działań oraz opisuje specjalnie dla tych osób stworzone formy pomocy. Jednym z ważniejszych form wsparcia jest centrum integracji społecznej (CIS). W województwie warmińsko-mazurskim funkcjonuje na dzień 31 grudnia 2012 roku 6 centrów integracji społecznej. Uczestnicy CIS biorą udział w pracach centrum i otrzymują świadczenia integracyjne. W województwie w roku 2012 z takich świadczeń skorzystało 471 osób, zaś kwota przeznaczona na ten cel wyniosła 1.590 tys. zł.

Ponadto na podstawie ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, organizowane są przez gminę w jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej prace społecznie użyteczne wykonywane przez osoby bezrobotne bez prawa do zasiłku korzystające ze świadczeń pomocy społecznej, osoby uczestniczące w kontrakcie socjalnym, indywidualnym programie usamodzielnienia, lokalnym programie pomocy społecznej lub

indywidualnym programie zatrudnienia socjalnego. Prace społecznie użyteczne mogą odbywać się w wymiarze 10 godzin tygodniowo jedynie w miejscu zamieszkania lub pobytu osoby uprawnionej. Z prac społecznie użytecznych w 2012 roku skorzystało 4.358 osób, kwota wyniosła 4.000 tys. zł.

W celu zmniejszenia różnic w dostępie do edukacji oraz umożliwienia pokonywania barier dostępu do edukacji wynikających z trudnej sytuacji materialnej ucznia udzielana jest uczniom pomoc materialna tj. stypendium szkolne oraz zasiłek szkolny zgodnie z ustawą z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty. Stypendium szkolne mogą otrzymać uczniowie znajdujący się w trudnej sytuacji materialnej wynikającej z niskich dochodów na osobę w rodzinie, zaś zasiłek szkolny może być przyznany w formie świadczenia pieniężnego na pokrycie wydatków związanych z procesem edukacyjnym lub w formie pomocy rzeczowej o charakterze edukacyjnym. Zasiłek szkolny może być przyznany w przypadku zdarzenia losowego. Z tej formy pomocy w województwie w roku 2012 skorzystało 46.278 uczniów, a na ten cel wydatkowano w gminach kwotę w wysokości 27.833 tys. zł. W roku 2013 planuje się niewielkie zwiększenie liczby osób objętych tym świadczeniem.

Tabela nr 3. Inne rodzaje pomocy i świadczeń

WYSZCZEGÓLNIENIE		Lata poprzednie		Rok oceny	Prognoza rok po ocenie
		Rok 2010	Rok 2011		
ZASIŁKI RODZINNE I DODATKI DO ZASIŁKÓW RODZINNYCH					
Liczba rodzin	1	78 875	73 088	66 647	67 093
Kwota świadczeń w złotych	2	250 059 241	229 229 293	209 097 944	212 677 356
ŚWIADCZENIA OPIEKUŃCZE					
ŚWIADCZENIE PIELĘGNACYJNE					
Liczba świadczeń	3	26 799	44 756	58 007	43 684
Kwota świadczeń w złotych	4	44 736 636	74 045 106	90 256 325	72 356 742
ZASIŁEK PIELĘGNACYJNY					
Liczba świadczeń	5	184 866	191 441	201 668	193 979
Kwota świadczeń w złotych	6	89 942 733	93 170 060	95 494 705	97 024 834
JEDNORAZOWY DODATEK Z TYTUŁU URODZENIA SIĘ DZIECKA					
Liczba świadczeń	7	5 216	4 692	3 726	4 312
Kwota świadczeń w złotych	8	8 628 500	7 622 000	6 081 000	6 572 000
JEDNORAZOWA ZAPOMOGA Z TYTUŁU URODZENIA SIĘ DZIECKA					
Liczba świadczeń	9	14 839	14 193	12 589	12 337
Kwota świadczeń w złotych	10	15 671 000	14 944 000	13 269 000	13 632 000
Zapomoga z tytułu urodzenia dziecka ze środków własnych gminy (art.22a ustawy o świadczeniach rodzinnych)					
Liczba świadczeń	11	1 940	2 066	193	50
Kwota świadczeń w złotych	12	400 000	422 500	47 000	25 028
ŚWIADCZENIE Z FUNDUSZU ALIMENTACYJNEGO					

WYSZCZEGÓLNIENIE		Lata poprzednie		Rok oceny	Prognoza rok po ocenie
		Rok 2010	Rok 2011		
Liczba rodzin	13	12 313	13 028	13 088	13 396
Kwota świadczeń w złotych	14	67 871 480	74 703 582	75 845 341	79 735 067
DODATKI MIESZKANIOWE					
Liczba osób	15	60 260	58 117	58 680	59 445
Kwota świadczeń w złotych	16	45 676 363	45 555 234	50 481 143	52 389 739
OPŁACENIE SKŁADKI UBEZPIECZENIA ZDROWOTNEGO					
Liczba osób	17	17 218	20 510	19 493	19 111
Kwota świadczeń w złotych	18	4 251 377	5 318 897	6 496 650	6 825 962
OPŁACENIE SKŁADKI UBEZPIECZENIA SPOŁECZNEGO					
Liczba osób	19	9 229	12 535	15 766	15 943
Kwota świadczeń w złotych	20	6 941 424	10 599 451	13 613 750	13 964 565
ŚWIADCZENIE INTEGRACYJNE (CENTRUM INTEGRACJI SPOŁECZNEJ)					
Liczba osób	21	292	357	471	707
Kwota świadczeń w złotych	22	967 536	1 154 181	1 590 059	4 693 136
ŚWIADCZENIA PIENIĘŻNE Z PRAC SPOŁECZNIE UŻYTECZNYCH					
Liczba osób ogółem	23	5 238	4 905	4 358	4 283
Kwota świadczeń w złotych	24	4 228 814	3 211 365	4 000 463	4 117 074
STYPENDIA SOCJALNE DLA UCZNIÓW I ZASIŁKI SZKOLNE					
Liczba osób	25	46 059	42 419	46 278	47 308
Kwota świadczeń w złotych	26	26 643 621	29 011 834	27 833 002	29 570 731

2.4 Zasoby instytucjonalne pomocy i wsparcia

Zadaniem pomocy społecznej jest, między innymi, tworzenie warunków organizacyjnych funkcjonowania pomocy społecznej, w tym niezbędnej infrastruktury socjalnej. W systemie pomocy społecznej funkcjonują więc instytucje i placówki, umożliwiające pełną realizację zadań wynikających przede wszystkim z ustawy o pomocy społecznej. Uzupełnieniem infrastruktury socjalnej w obszarze wsparcia mieszkańców województwa są także podmioty powoływane w myśl ustawy o zatrudnieniu socjalnym, ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, a także ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych. W niniejszym rozdziale przedstawione zostały najważniejsze jednostki funkcjonujące w roku 2012 w województwie warmińsko-mazurskim świadczące pomoc i wsparcie osobom takiego wsparcia potrzebującym.

W ostatnich latach można zaobserwować wzrost liczby placówek świadczących pomoc instytucjonalną mieszkańcom województwa warmińsko-mazurskiego, jak również liczby dostępnych w nich miejsc.

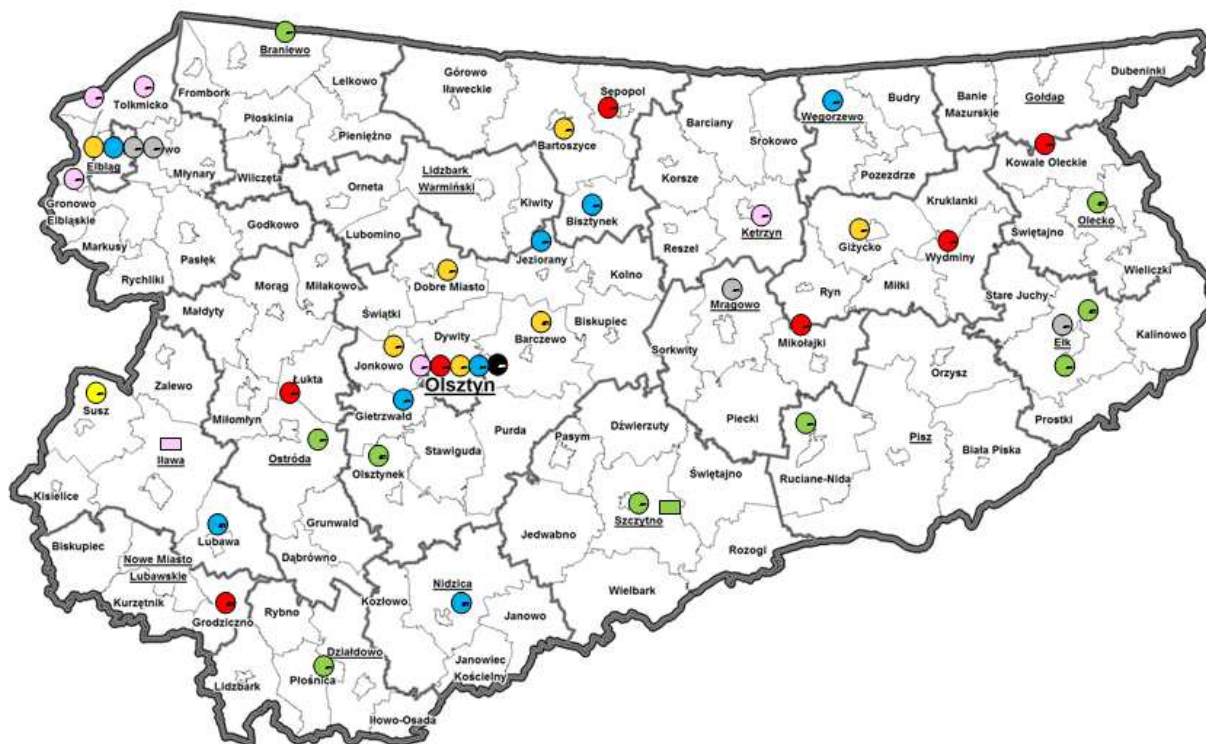
Domy pomocy społecznej (DPS) to najliczniej reprezentowane podmioty świadczące swym mieszkańcom całodobową opiekę tj. usługi bytowe, opiekuńcze, wspomagające i edukacyjne na poziomie obowiązującego standardu, w zakresie i formach wynikających z indywidualnych potrzeb osób w nim przebywających. Na podstawie „Infrastruktury społecznej województwa warmińsko-mazurskiego”, opracowanej przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej, oraz Rejestru Wojewody Warmińsko-Mazurskiego, według stanu na dzień 31 grudnia 2012 roku, w województwie warmińsko-mazurskim funkcjonowały 42 domy pomocy społecznej na łączną liczbę miejsc 3.673, w tym DPS dla:

1. osób w podeszłym wieku – 7 DPS z 321 miejscami,
2. osób przewlekle somatycznie chorych – 5 DPS z 384 miejscami,
3. przewlekle psychicznie chorych – 9 DPS z 1058 miejscami,
4. dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie – 8 DPS z 738 miejscami,
5. dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie – 4 DPS z 297 miejscami,
6. osób niepełnosprawnych fizycznie – 1 DPS z 90 miejscami oraz 8 jednostek w typie mieszanym, tj. 7 DPS dla osób przewlekle somatycznie chorych i w podeszłym wieku (łącznie 695 miejsc) oraz 1 DPS dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie z oddziałem dla dorosłych.

Liczba domów pomocy społecznej w województwie na przestrzeni ostatnich lat znacząco się nie zmieniła. Ponadto wszystkie DPS osiągnęły standardy funkcjonowania określone w rozporządzeniach wykonawczych do ustawy o pomocy społecznej.

Z prognoz demograficznych dla kraju, jak również województwa warmińsko-mazurskiego wynika jednoznacznie, że w niedługim czasie przyspieszenia nabierze proces starzenia się społeczeństwa, co pociągnie za sobą potrzebę zapewnienia opieki instytucjonalnej coraz większej liczbie seniorów. Będzie konieczność tworzenia nowych placówek opieki całodobowej, w tym domów pomocy społecznej oraz innych form wsparcia. Pomimo takich perspektyw demograficznych z zestawień szczegółowych OZPS wynika, że aktualnie tylko w jednej gminie (wiejskiej – Górowo Iławeckie) planuje się uruchomienie w przyszłości nowego DPS. Inwestycję związaną z uruchomieniem tej placówki realizuje powiat bartoszycki. .

Mapa nr 2. Domy Pomocy Społecznej funkcjonujące w województwie warmińsko-mazurskim w 2012 r.

Źródło: opracowanie własne ROPS

Domy Pomocy Społecznej (42 + 2 filie); 3.673 miejsc:

- dla osób w podeszłym wieku (7); 321 miejsc
- dla osób przewlekle somatycznie chorych (5+1 filia); 384 miejsca □ filia
- dla osób przewlekle somatycznie chorych i w podeszłym wieku (7); 695 miejsc
- dla osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie (8); 738 miejsc
- dla osób dorosłych przewlekle psychicznie chorych (9 + 1 filia); 1.058 miejsc □ filia
- dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie (4); 297 miejsc
- dla osób niepełnosprawnych fizycznie (1); 90 miejsc
- dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie z oddziałem dla dorosłych (1); 90 miejsc

Opiekę całodobową może również zapewnić seniorom rodzinny dom pomocy (RDP). Rodzinny dom pomocy jest całodobową placówką opiekuńczą świadczącą usługi bytowe, opiekuńcze i wspomagające dla ludzi w podeszłym wieku, wymagających całodobowej opieki oraz pomocy z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności wg standardów określonych w rozporządzeniu MPiPS w sprawie rodzinnych domów pomocy. RDP mogą być prowadzone przez osoby fizyczne lub organizacje pożytku publicznego. Według danych z gmin, w województwie warmińsko-mazurskim w 2012 roku funkcjonowało 6 tego typu placówek na łączną liczbę 29 miejsc – wszystkie prowadzone przez osoby fizyczne. Decyzję o skierowaniu podopiecznego do RDP wydaje ośrodek pomocy społecznej. Z danych OZPS wynika, że tylko jedna gmina (Ostróda) planuje poszerzenie oferty swych świadczeń o usługę w RDP.

Innymi placówkami z katalogu instytucji pomocy społecznej są ośrodki wsparcia, czyli jednostki organizacyjne pomocy społecznej dziennego pobytu. Należą do nich m.in.:

środowiskowe domy samopomocy (ŚDS), dzienne domy pomocy, noclegownie, schroniska i domy dla osób bezdomnych oraz kluby samopomocy.

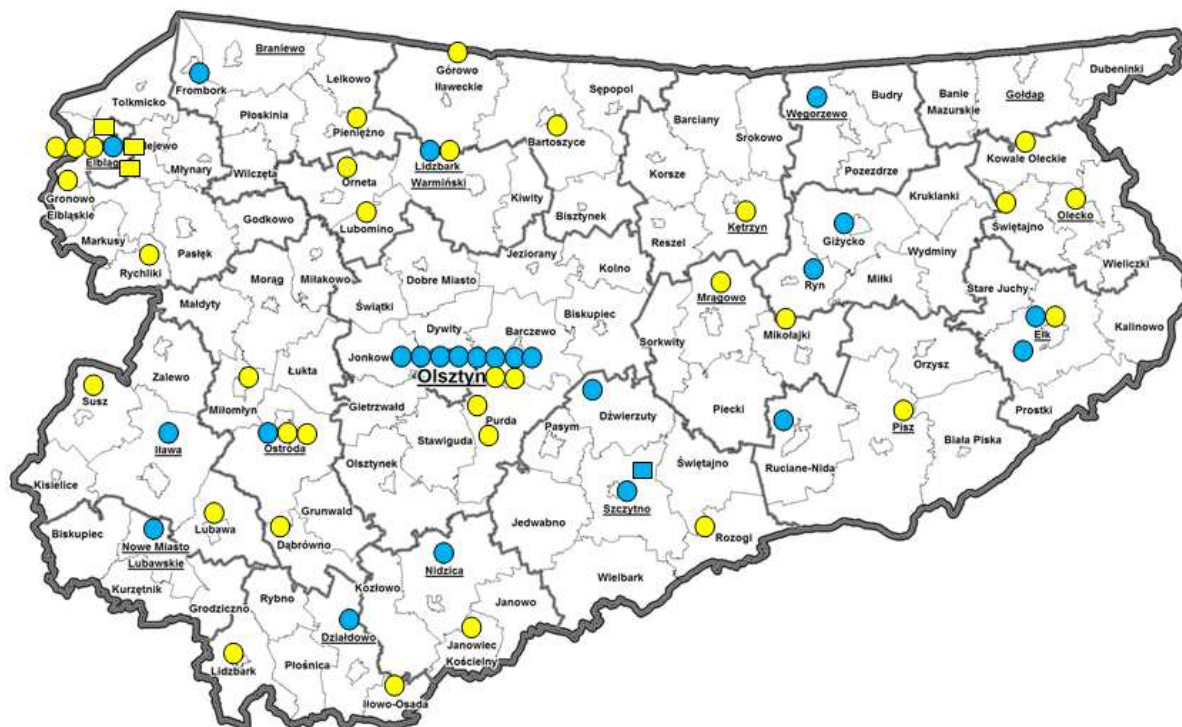
Do zadań ŚDS-ów należy budowanie sieci oparcia społecznego, przygotowanie do życia w społeczeństwie i funkcjonowania w środowisku osób przewlekle psychicznie chorych i niepełnosprawnych intelektualnie.

W ostatnich latach na szczególną uwagę zasługuje dynamiczny wzrost liczby środowiskowych domów samopomocy w województwie warmińsko-mazurskim zarówno o zasięgu lokalnym, jak i ponadlokalnym.

W roku 2012 na obszarze naszego województwa funkcjonowało 57 ŚDS, a 4 z nich posiadały własne filie. Łączna liczba miejsc, jakimi dysponowały te placówki to 2.557. Z danych wojewódzkiej OZPS wynika, iż 5 gmin (Jedwabno, Pasłęk, Gołdap, Piecki, Dobre Miasto) oraz 2 powiaty (mrągowski i ostródzki) widzi potrzebę utworzenia na swym terenie nowych ŚDS. Będą to pierwsze tego typu placówki w gminie/powiecie, jedynie w powiecie ostródzkim będzie to druga placówka.

Rozporządzenie w sprawie środowiskowych domów samopomocy z grudnia 2010 r. dało możliwość prowadzenia w ŚDS miejsc całodobowych okresowego pobytu. Dzięki temu stało się możliwe zapewnienie krótkotrwałej całodobowej opieki dla podopiecznych, których rodziny/opiekunowie z ważnych powodów życiowych nie mogą tej opieki przez krótki okres sprawować. Miejsca całodobowego pobytu aktualnie posiada 6 ŚDS (w Giżycku 4 miejsca, w Bartoszycach 6 miejsc, w Elblągu 5 miejsc, w Ełku 4 miejsca, w Nidzicy 6 miejsc i w Olsztynie ŚDS „Barka” 9 miejsc; łącznie 34 miejsca).

Mapa nr 3. Środowiskowe Domy Samopomocy funkcjonujące w województwie warmińsko-mazurskim w 2012 r.

Źródło: opracowanie własne ROPS

- Powiatowe Środowiskowe Domy Samopomocy – 24 + 1 filia; 1.143 miejsca
- Gminne Środowiskowe Domy Samopomocy – 33 + 3 filie; 1.414 miejsc
- ■ Filie powiatowych, gminnych ŚDS

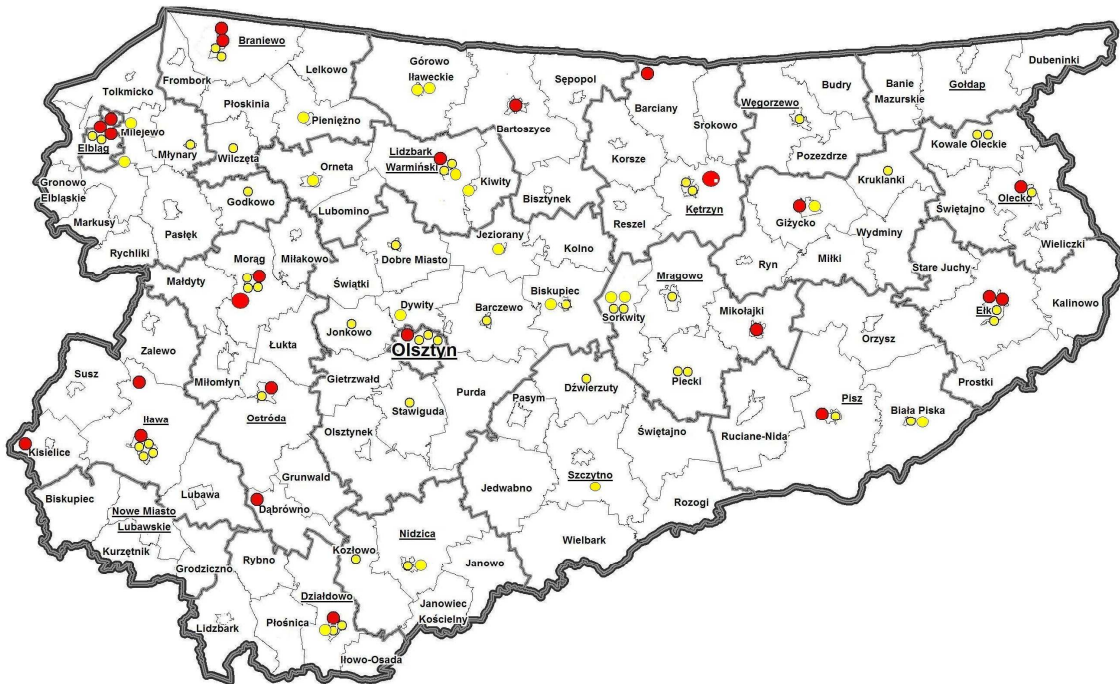
Inną formą wsparcia dziennego dla osób z zaburzeniami psychicznymi jest klub samopomocy, którego zakres usług określa właściwy organ jednostki samorządu terytorialnego prowadzącej klub samopomocy w uzgodnieniu z wojewodą. W województwie warmińsko-mazurskim w roku 2012 funkcjonowała tylko 1 taka jednostka (prowadzona przez miasto Elbląg) na 30 miejsc. Samorządy nie planują w kolejnych latach uruchamiać tego typu podmiotów.

Dane z ośrodków pomocy społecznej dotyczące dziennych domów pomocy wykazały, iż w województwie warmińsko-mazurskim w 2012 roku funkcjonowało 20 dziennych domów z liczbą miejsc 862, a z usług których korzystały aż 1.254 osoby. Mimo wyraźnie wysokich potrzeb do rozwijania tej formy wsparcia mieszkańców, gminy województwa warmińsko-mazurskiego nie planują tworzenia w latach kolejnych tego typu placówek.

W oparciu o informacje z gmin wynika, iż w województwie warmińsko-mazurskim w 2012 roku funkcjonowało 14 placówek (noclegownie, schroniska, domy dla bezdomnych) świadczących usługi dla osób bezdomnych, w których znajdowało się 607 miejsc noclegowych. Z danych zaczerpniętych z „Informacji dotyczącej problematyki bezdomności na terenie województwa warmińsko-mazurskiego”, według stanu na dzień 31 grudnia 2012 roku, opracowanej przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej wynika, że na terenie województwa istniały 23 tego typu podmioty na łączną liczbę 743 miejsc. Rozbieżność ta wynika z faktu, iż ponad połowa ww. podmiotów prowadzona jest przez organizacje pozarządowe i kościelne. Wg gmin z usług ww. podmiotów skorzystało w 2012 r. 1.441 osób

bezdomnych. Jak można zaobserwować na poniższej mapie, podmioty świadczące usługi na rzecz osób bezdomnych funkcjonują zazwyczaj w większych ośrodkach miejskich. Powodem jest koncentrowanie się życia osób bezdomnych w tych środowiskach z powodu łatwiejszego dostępu do tymczasowego lokum oraz zdobycia żywności czy ubrania.

Mapa nr 4. Instytucje świadczące usługi na rzecz osób bezdomnych w województwie warmińsko-mazurskim – stan na dzień 31 grudnia 2012 r.

Źródło: opracowanie własne ROPS

- schroniska i noclegownie
- inne podmioty świadczące pomoc m.in. jadłodajnie, punkt wydawania paczek żywnościowych, punkt wydawania odzieży, pralnia, łaźnia, punkt pomocy medycznej

Mieszkanie chronione jest formą pomocy społecznej przygotowującą osoby tam przebywające, pod opieką specjalistów, do prowadzenia samodzielnego życia albo zastępującą pobyt w placówce zapewniającej całodobową opiekę. Mieszkanie chronione ma zapewniać warunki samodzielnego funkcjonowania w środowisku oraz integrację ze społecznością lokalną. W województwie warmińsko-mazurskim, według sprawozdania OZPS, w 2012 roku funkcjonowało 26 mieszkań chronionych znajdujących się na terenie gmin, w których zamieszkiwało 107 osób. Ze szczegółowych danych z infrastruktury socjalnej województwa przytoczanej wyżej wynika, iż mieszkań takich było 43, a liczba osób je zamieszkujących – 126. Różnice wynikają prawdopodobnie z nie zamieszczenia przez gminy mieszkań chronionych będących w zasobach organizacji pozarządowych, np. Polskiego Związku Niewidomych. W roku 2013 trzy gminy planują uruchomienie nowych mieszkań chronionych (Działdowo, Pasym i Świętajno).

Zgodnie z danymi OZPS, w województwie warmińsko-mazurskim w 2012 roku funkcjonowało 17 jednostek specjalistycznego poradnictwa, z porad których korzystało łącznie 5.180 osób. Należy nadmienić, że gminy i powiaty wykazały w sprawozdaniu

funkcjonowanie jednostek, jednakże nie są to samodzielne podmioty, a jedynie wyodrębnione w strukturze OPS czy PCPR działy/specjaliści świadczący usługi poradnictwa podopiecznym. Wg danych Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej, jednostek i punktów świadczących usługi poradnictwa specjalistycznego, w tym rodzinnego, było w roku 2012 w województwie 34.

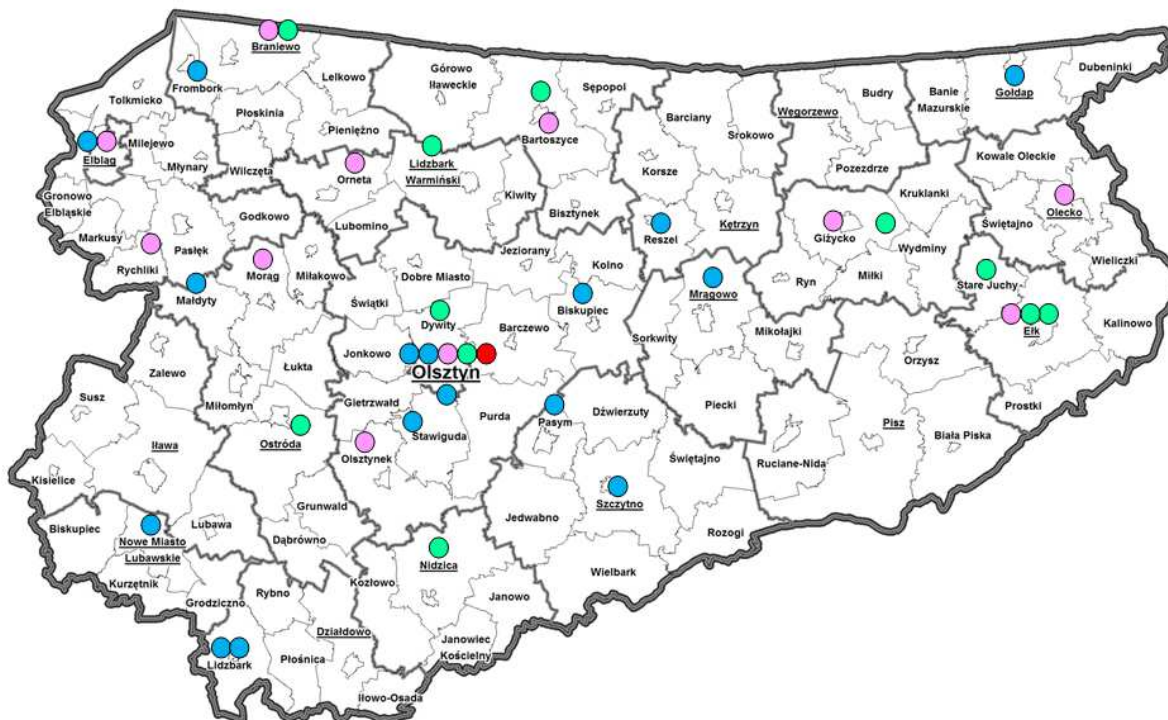
Obok poradnictwa specjalistycznego, mieszkańcom będącym w stanie kryzysu udzielana jest również pomoc w formie interwencji kryzysowej. Celem tej interwencji jest przywrócenie równowagi psychicznej i umiejętności samodzielnego radzenia sobie z problemami przez całe rodziny lub poszczególnych ich członków. Ponieważ nie jest określony definicyjnie standard placówki określanej mianem „ośrodek interwencji kryzysowej”, stąd dowolność nazywania w ten sposób różnorodnych podmiotów świadczących usługi w tym zakresie. Wg OZPS w 2012 r. na obszarze województwa działało 13 takich podmiotów, natomiast dane zebrane przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej stwierdziły działalność 26 jednostek świadczących usługi w zakresie interwencji kryzysowej.

Istotne znaczenie dla obszaru polityki społecznej miało wejście w życie ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, wyłączającej z dniem 1 stycznia 2012 roku z systemu pomocy społecznej zadania związane z funkcjonowaniem ośrodków adopcyjnych i placówek opiekuńczo-wychowawczych. Ośrodki adopcyjne zgodnie z ustawą przeszły od roku 2012 do kompetencji marszałków, stąd informacja na temat ich działalności znajduje się w części dokumentu poświęconej działalności samorządu na poziomie województwa.

Jak wynika z informacji zawartej w OZPS, w 2012 roku w województwie funkcjonowało 78 placówek opiekuńczo-wychowawczych. Dane te nie odzwierciedlają rzeczywistej liczby tych podmiotów, gdyż obarczone są błędami statystycznymi (niepoprawna liczba wprowadzana przez gminy i powiaty lub wynika z problemów w związku z obowiązywaniem nowej ustawy). Wg danych Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej potwierdzonych przez Rejestr Wojewody Warmińsko-Mazurskiego, w województwie warmińsko-mazurskim wg stanu na 31 grudnia 2012 roku funkcjonowało 39 całodobowych placówek opiekuńczo-wychowawczych, w tym:

1. 16 socjalizacyjnych,
 2. 11 wielofunkcyjnych,
 3. 11 rodzinnych,
 4. 1 interwencyjna
- na łączną liczbę 1.213 miejsc.

Mapa nr 5. Całodobowe placówki opiekuńczo-wychowawcze funkcjonujące w województwie warmińsko-mazurskim w 2012 r.

Źródło: opracowanie własne ROPS

Całodobowe placówki opiekuńczo-wychowawcze:

- socjalizacyjne – 16; 524 miejsca
- wielofunkcyjne – 11; 589 miejsc
- rodzinne – 11; 82 miejsca
- interwencyjne – 1; 18 miejsc

W obszarze szeroko rozumianej polityki społecznej działają również podmioty tworzone na mocy ustawy o zatrudnieniu socjalnym. Należą do nich m.in. centra integracji społecznej, które prowadzą działania reintegracji społeczno-zawodowej pozwalające przede wszystkim zdobyć nowe kwalifikacje zawodowe lub przyczynić się do przekwalifikowania zawodowego. Na dzień 31 grudnia 2012 roku w rejestrze Wojewody Warmińsko-Mazurskiego wpisane były cztery takie podmioty, tj.:

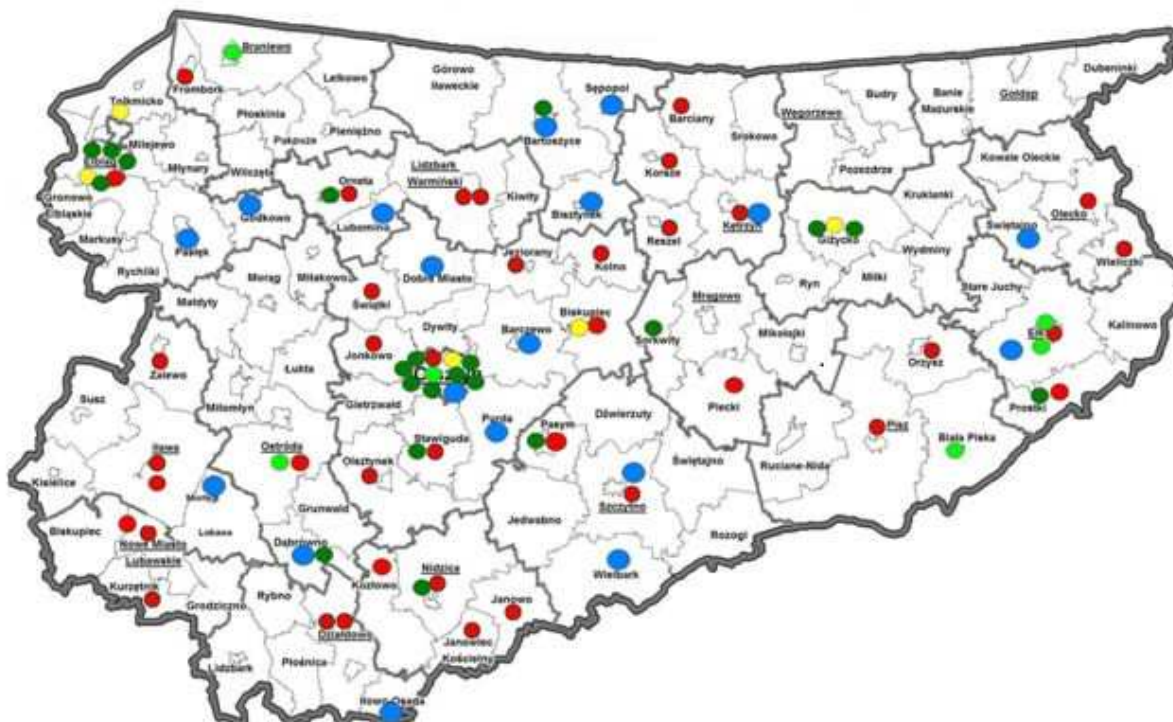
1. CIS w Olsztynie – będący Samorządowym Zakładem Budżetowym miasta Olsztyn,
2. CIS w Ostródzie – prowadzony przez Polski Komitetu Pomocy Społecznej Zarząd w Ostródzie,
3. CIS w Braniewie – prowadzony przez Braniewskie Stowarzyszenie Abstynenckie,
4. CIS w Ełku – prowadzony przez Stowarzyszenie Inicjatyw Społeczno-Gospodarczych im. Króla Zygmunta Augusta w Ełku.

Ponadto na etapie powstawania i rozpoczynania swej działalności były 2 CIS-y: w Ełku oraz w Białej Piskiej.

Innym instrumentem zapobiegania procesom wykluczenia społecznego osób i rodzin jest klub integracji społecznej (KIS), którego celem jest udzielenie pomocy osobom indywidualnym oraz ich rodzinom w odbudowywaniu i podtrzymywaniu umiejętności uczestnictwa w życiu społeczności lokalnej, w powrocie do pełnienia ról społecznych oraz

w podniesieniu kwalifikacji zawodowych, jako wartości na rynku pracy. Zgodnie ze zmianą, jaką wprowadziła ustawa z dnia 19 kwietnia 2011 r. o zmianie ustawy o zatrudnieniu socjalnym oraz niektórych innych ustaw, klub integracji społecznej może rozpocząć działalność dopiero po dokonaniu wpisu w rejestrze Wojewody. Wg powyższego rejestru na koniec grudnia 2012 wpisanych było 39 KIS-ów. Z infrastruktury ROPS dodatkowo wiemy, iż funkcjonowało jeszcze 18 KIS-ów niezgłoszonych do ww. rejestru. Można przypuszczać, że w roku 2013 wszystkie jednostki, które będą chciały kontynuować swą działalność, jako klub integracji społecznej, dokonają wymaganego wpisu podmiotu do rejestru Wojewody.

Mapa nr 6. Wybrane podmioty ekonomii społecznej w województwie warmińsko-mazurskim – stan na dzień 31 grudnia 2012 r.

Źródło: opracowanie własne ROPS

- Spółdzielnie Socjalne – 21
- Zakłady Aktywności Zawodowej – 5
- Kluby Integracji Społecznej prowadzące działalność w rozumieniu ustawy o zatrudnieniu socjalnym – 39
- Kluby Integracji Społecznej funkcjonujące w województwie warmińsko-mazurskim według stanu na dzień 31 grudnia 2012 r. – 18
- Centra Integracji Społecznej – 6

Podmiotami mającymi na celu stwarzanie osobom z niepełnosprawnością możliwości uczestniczenia w rehabilitacji społecznej i zawodowej są warsztaty terapii zajęciowej (WTZ), których w województwie warmińsko-mazurskim wg OZPS w 2012 roku było 48. W zajęciach terapii uczestniczyły w danym okresie 1.793 osoby. Według prognoz na kolejny rok nie zakłada się uruchomienia nowych warsztatów terapii zajęciowej.

Z analizy danych nadesłanych przez gminy i powiaty do OZPS wynika, iż w 2012 roku na terenie województwa działały 3 zakład aktywności zawodowej (ZAZ), na 97 uczestników. Według „Bazy placówek, instytucji i ośrodków wsparcia umożliwiających

rehabilitację osób niepełnosprawnych w województwie warmińsko-mazurskim” według stanu na dzień 31 grudnia 2012 roku, sporządzonej przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej wynika, iż w województwie funkcjonowało 5 Zakładów Aktywności Zawodowej, tj. w Olsztynie, Giżycku, Elblągu, Kamionku Wielkim k/Elbląga oraz w Biskupcu. Liczba osób niepełnosprawnych objętych działaniami ZAZ-ów to 160. Ww. baza powstała na podstawie informacji zebranych z powiatowych centrów pomocy rodzinie województwa warmińsko-mazurskiego.

Tabela nr 4. Zasoby instytucjonalne pomocy i wsparcia

WYSZCZEGÓLNIENIE	Lata poprzednie		Rok oceny	Potrzeby		
	Rok 2010	Rok 2011		Rok po ocenie	Dwa lata po ocenie	
DOMY POMOCY SPOŁECZNEJ						
Liczba placówek	1	42	44	42	42	43
Liczba miejsc	2	3 700	3 809	3 773	3 770	3 752
Liczba osób korzystających	3	3 904	4 045	4 015	4 017	4 043
OŚRODKI WSPARCIA – OGÓŁEM						
Liczba placówek	4	125	133	142	150	153
Liczba miejsc	5	4 226	4 480	4 978	5 260	5 401
Liczba osób korzystających	6	7 766	7 677	8 172	9 505	8 689
W TYM:						
ŚRODOWISKOWE DOMY SAMOPOMOCY						
Liczba placówek	7	47	53	57	66	67
Liczba miejsc	8	2 090	2 347	2 559	2 946	3 072
Liczba osób korzystających	9	2 303	2 707	2 872	3 292	3 436
DZIENNE DOMY POMOCY						
Liczba placówek	10	21	20	20	20	21
Liczba miejsc	11	882	862	862	862	902
Liczba osób korzystających	12	1 342	1 375	1 362	1 386	1 454
NOCLEGOWNIE, SCHRONISKA I DOMY DLA OSÓB BEZDOMNYCH						
Liczba placówek	13	13	12	14	14	14
Liczba miejsc	14	603	547	607	610	640
Liczba osób korzystających	15	1 325	1 254	1 441	1 398	1 408
KLUBY SAMOPOMOCY						
Liczba placówek	16	1	1	1	0	0
Liczba miejsc	17	30	30	30	0	0
Liczba osób korzystających	18	30	60	52	0	0
RODZINNE DOMY POMOCY						
Liczba placówek	19	4	5	6	7	7
Liczba miejsc	20	18	22	29	40	40
Liczba osób korzystających	21	22	28	33	40	40

WYSZCZEGÓLNIENIE	Lata poprzednie		Rok oceny	Potrzeby		
	Rok 2010	Rok 2011		Rok po ocenie	Dwa lata po ocenie	
MIESZKANIA CHRONIONE OGÓŁEM						
Liczba placówek	22	30	33	26	29	36
Liczba miejsc	23	113	124	107	112	131
Liczba osób korzystających	24	104	129	109	129	154
OŚRODKI INTERWENCJI KRYZYSOWEJ OGÓŁEM						
Liczba placówek	25	14	13	13	13	14
Liczba miejsc	26	104	100	93	89	95
Liczba osób korzystających	27	442	628	417	578	796
JEDNOSTKI SPECJALISTYCZNEGO PORADNICTWA						
Liczba placówek	28	19	16	17	18	19
Liczba osób korzystających	29	5 155	4 605	5 180	5 570	5 742
DZIENNE PLACÓWKI WSPARCIA						
Liczba placówek	30	33	27	29	21	21
Liczba miejsc	31	1 205	1 040	1 228	1 032	1 032
Liczba osób korzystających	32	1 560	1 272	1 154	1 066	1 066
PLACÓWKI OPIEKUŃCZO-WYCHOWAWCZE OGÓŁEM						
Liczba placówek	33	90	86	78	80	83
Liczba miejsc	34	2 693	2 564	1 893	1 660	1 758
Liczba osób korzystających	35	3 424	2 959	1 949	1 794	1 880
W tym: PLACÓWKI TYPU RODZINNEGO						
Liczba placówek	36	11	11	11	11	11
Liczba miejsc	37	79	80	80	80	80
Liczba osób korzystających	38	81	82	79	78	80
CENTRUM INTEGRACJI SPOŁECZNEJ						
Liczba placówek	39	4	4	5	5	5
Liczba uczestników zajęć	40	376	468	491	615	820
KLUB INTEGRACJI SPOŁECZNEJ						
Liczba placówek	41	59	65	62	61	58
Liczba uczestników zajęć	42	3 880	4 484	4 715	4 563	4 536
WARSZTAT TERAPII ZAJĘCIOWEJ						
Liczba placówek	43	43	48	48	47	47
Liczba uczestników zajęć	44	1 584	1 764	1 793	1 800	1 810
ZAKŁAD AKTYWNOŚCI ZA WODOWEJ						
Liczba placówek	45	2	3	3	4	6
Liczba uczestników zajęć	46	60	97	97	137	226

Tabela nr 5. Inne instytucje pomocy i wsparcia

Rodzaj instytucji	Wyszczególnienie		Lata poprzednie		Rok oceny	Potrzeby	
			Rok 2010	Rok 2011		Rok po ocenie	Dwa lata po ocenie
- świetlice środowiskowe	Liczba placówek	1	5	7	7	7	8
	Liczba uczestników zajęć	2	118	161	161	161	186
0	Liczba placówek	3	0	0	0	0	0
	Liczba uczestników zajęć	4	0	0	0	0	0
Alternatywne formy edukacji przedszkolnej – Grupy zabawowe	Liczba placówek	5	14	14	13	13	13
	Liczba uczestników zajęć	6	203	363	267	170	170
BRAK	Liczba placówek	7	0	0	0	0	0
	Liczba uczestników zajęć	8	0	0	0	0	0
Centrum Aktywności Lokalnej	Liczba placówek	9	1	1	1	1	1
	Liczba uczestników zajęć	10	84	84	120	120	120
Centrum Pracy i Pomocy	Liczba placówek	11	1	0	0	0	0
	Liczba uczestników zajęć	12	0	0	0	0	0
Gminna Świetlica Socjoterapeutyczna	Liczba placówek	13	3	3	3	3	3
	Liczba uczestników zajęć	14	148	116	121	125	125
Gminny Ośrodek Kultury w Łukcie	Liczba placówek	15	0	0	1	1	1
	Liczba uczestników zajęć	16	0	0	50	50	50
Gołdapski Uniwersytet III Wieku	Liczba placówek	17	1	1	1	1	1
	Liczba uczestników zajęć	18	50	62	73	80	80
KIS	Liczba placówek	19	1	1	1	1	1
	Liczba uczestników zajęć	20	30	30	30	30	30
KLUB SENIORA	Liczba placówek	21	1	1	1	1	1
	Liczba uczestników zajęć	22	30	25	25	25	25
Klub Seniora	Liczba placówek	23	1	1	1	1	1
	Liczba uczestników zajęć	24	15	15	18	18	18
Klub Rencistów i Emerytów	Liczba placówek	25	1	1	1	1	1
	Liczba uczestników zajęć	26	30	37	42	50	50
Klub Seniora	Liczba placówek	27	4	7	7	7	7

Rodzaj instytucji	Wyszczególnienie		Lata poprzednie		Rok oceny	Potrzeby	
			Rok 2010	Rok 2011		Rok po ocenie	Dwa lata po ocenie
	Liczba uczestników zajęć	28	105	154	142	145	145
Koło Gospodyń Wiejskich	Liczba placówek	29	0	3	3	3	3
	Liczba uczestników zajęć	30	0	45	57	60	60
Młodzieżowy Klub Integracji Społecznej w Worlinach	Liczba placówek	31	1	1	1	1	0
	Liczba uczestników zajęć	32	25	25	25	25	25
Młodzieżowy Klub Integracji Społecznej	Liczba placówek	33	3	3	3	3	3
	Liczba uczestników zajęć	34	11	57	45	54	54
Punkt Interwencji Kryzysowej	Liczba placówek	35	1	1	1	1	1
	Liczba uczestników zajęć	36	8	13	17	15	19
Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie	Liczba placówek	37	0	1	1	1	1
	Liczba uczestników zajęć	38	0	23	43	45	45
UNIWERSYTET III WIEKU	Liczba placówek	39	0	1	1	1	1
	Liczba uczestników zajęć	40	0	29	44	56	60
Uniwersytet III Wieku	Liczba placówek	41	0	0	1	1	1
	Liczba uczestników zajęć	42	0	0	100	120	120
klub seniora	Liczba placówek	43	0	1	1	1	1
	Liczba uczestników zajęć	44	0	30	25	25	25
ŚWIETLICA SOCJOTERAPEUTY CZNA	Liczba placówek	45	5	6	6	6	6
	Liczba uczestników zajęć	46	141	148	135	140	140
Środowiskowe Ognisko Wychowawcze	Liczba placówek	47	1	1	1	1	1
	Liczba uczestników zajęć	48	25	25	25	25	25
Świetlica Terapeutyczna dla Osób Niepełnosprawnych w Zalewie	Liczba placówek	49	1	1	1	1	1
	Liczba uczestników zajęć	50	14	18	19	19	20
Świetlica Środowiskowa	Liczba placówek	51	4	5	5	5	5
	Liczba uczestników zajęć	52	179	167	178	180	180
Świetlice środowiskowe	Liczba placówek	53	3	3	3	3	3
	Liczba uczestników zajęć	54	65	65	65	65	65

2.5 Potrzeby finansowe na zwiększenie zasobu instytucjonalnego

Opierając się na znajomości potrzeb mieszkańców wynikających m.in. z diagnoz opracowywanych na potrzeby lokalnych strategii rozwiązywania problemów społecznych oraz oceny zasobów pomocy społecznej z roku poprzedniego, gminy i powiaty podejmują niejednokrotnie decyzje o powiększaniu istniejących już zasobów infrastrukturalnych, bądź też powołują nowe jednostki organizacyjne celem poszerzenia oferty pomocowej skierowanej do mieszkańców.

W niniejszym rozdziale przedstawiono zapotrzebowanie gmin i powiatów na środki finansowe, które zostaną przeznaczone na działania inwestycyjne zmierzające do budowy nowych obiektów, modernizacji podmiotów aktualnie funkcjonujących (celem zwiększenia zakresu ilościowego świadczonych usług) oraz przystosowaniem i adaptowaniem obiektów na potrzeby realizacji zadań z pomocy społecznej.

Zmiana koncepcji zapisów tej części oceny zasobów pomocy społecznej w stosunku do roku poprzedniego sprawiła, że nie wszystkie jednostki wpisujące dane zrobiły to zgodnie z aktualną instrukcją. Często w sprawozdaniach jednostkowych, które stanowią części składowe do sprawozdania wojewódzkiego, gminy i powiaty wpisywały łączne koszty związane z prowadzeniem i utrzymaniem własnego zasobu wraz z kosztami związanymi z inwestycjami w tych i nowotworzonych placówkach. Dlatego też dane z tego rozdziału należy traktować jako szacunkowe.

Na podstawie danych z OZPS można stwierdzić, że w województwie planowane jest zwiększenie zasobów dotyczących domów pomocy społecznej, mimo że planuje się uruchomienie tylko 1 nowej placówki w 2014 r. (co wynika z poprzedniej części materiału). W 19 jednostkach samorządowych będą to zadania wieloletnie, kontynuowane od roku 2012 przez lata 2013 i 2014, a w dwóch przypadkach (gmina wiejska Górowo Iławeckie i powiat szczycieński) planuje się rozpoczęcie inwestycji w roku 2013 i dalszą jej kontynuację w roku kolejnym. Jako główne źródło finansowania ww. działań w łącznej kwocie 72.013 tys. zł gminy i powiaty wskazują dotacje z budżetu państwa (39.210 tys. zł w roku 2012), a następnie środki własne samorządu (23.392 tys. zł).

Nakłady na inwestycje związane z rozwojem wsparcia przez środowiskowe domy samopomocy zrealizowane w roku 2012 na poziomie 21.529 tys. zł, pozostaną w roku 2013 na podobnym poziomie (21.244 tys. zł), a zmniejszą się w roku 2014 do 19.761 tys. zł. Cechą charakterystyczną wydatków jest ich finansowanie przede wszystkim ze środków budżetu państwa (98,7% w roku 2012, zaplanowane 99,3% w roku 2013 i 98,8% w roku 2014), a tylko w niewielkiej części z budżetów własnych.

Dzienne domy pomocy to podmioty prowadzone przez gminy. Zadania inwestycyjne w tych placówkach od roku 2012 przez kolejne dwa lata realizować będą trzy gminy (Barczewo, Olsztynek i Ostróda), natomiast prace związane z tym zasobem planują rozpocząć w 2014 roku dwie gminy: miasto Elbląg oraz Zalewo. Łączna suma środków przeznaczonych na to zadanie w roku 2012 wyniosła 186.219 zł, a w latach kolejnych ulegnie niewielkiemu zmniejszeniu. 100% środków wydatkowanych na inwestycje w DDP w 2012 r. pochodziło z budżetów gmin. Kwoty pokazane w sprawozdaniu projektowane na rok 2014 są prawdopodobnie błędne, gdyż wysokość planowanych środków jest nieadekwatna do dotychczas podejmowanych działań.

Gminy i powiaty województwa nie realizowały w roku 2012 żadnych inwestycji dotyczących klubów samopomocy oraz rodzinnych domów pomocy oraz nie planują żadnych zadań w tych jednostkach w latach kolejnych.

W przypadku noclegowni, schronisk i domów dla bezdomnych gminy zazwyczaj błędnie wpisywały do tego działu koszty utrzymania zasobu zamiast kosztów związanych

z inwestycjami w tym obszarze. Analogicznie wyglądają dane dotyczące kolejnych elementów sprawozdania tj. jednostek specjalistycznego poradnictwa, placówek opiekuńczo-wychowawczych, centrum integracji społecznej i in.

Co do błędów popełnianych przez samorządy w procesie wypełniania tej części sprawozdania, utwierdzają nieliczne komentarze w sprawozdaniach jednostkowych, w których gminy i powiaty potwierdzają, że wpisywały w tym miejscu inne informacje, niż wymagane w narzędziu.

Tabela nr 6. Potrzeby finansowe na zwiększenie zasobu instytucjonalnego

WYSZCZEGÓLNIENIE	Rok oceny	Potrzeby		
		Rok po ocenie	Dwa lata po ocenie	
DOMY POMOCY SPOŁECZNEJ				
Wartość nakładów ogółem	1	72 013 307	74 709 097	79 832 683
W tym:				
Środki Jednostki Samorządu Terytorialnego	2	23 391 509	24 079 905	24 971 880
Dotacje z budżetu państwa	3	39 210 348	37 184 377	39 953 279
OŚRODKI WSPARCIA – OGÓŁEM				
Wartość nakładów ogółem	4	24 459 047	23 387 846	23 695 713
W tym:				
Środki Jednostki Samorządu Terytorialnego	5	3 575 037	3 956 174	4 915 226
Dotacje z budżetu państwa	6	20 884 042	19 381 720	18 904 487
W TYM:				
ŚRODOWISKOWE DOMY SAMOPOMOCY				
Wartość nakładów ogółem	7	21 520 289	21 244 103	19 761 882
W tym:				
Środki Jednostki Samorządu Terytorialnego	8	271 768	138 947	221 167
Dotacje z budżetu państwa	9	21 246 890	21 105 156	19 540 715
DZIENNE DOMY POMOCY				
Wartość nakładów ogółem	10	186 219	126 632	1 586 632
W tym:				
Środki Jednostki Samorządu Terytorialnego	11	186 219	146 631	696 631
Dotacje z budżetu państwa	12	0	10 000	920 000
NOCLEGOWNIE, SCHRONISKA I DOMY DLA OSÓB BEZDOMNYCH				
Wartość nakładów ogółem	13	2 409 080	919 884	1 001 456
W tym:				
Środki Jednostki Samorządu Terytorialnego	14	2 019 195	452 166	479 666
Dotacje z budżetu państwa	15	126 892	174 503	183 004

WYSZCZEGÓLNIENIE	Rok oceny	Potrzeby		
		Rok po ocenie	Dwa lata po ocenie	
KLUBY SAMOPOMOCY				
Wartość nakładów ogółem	16	0	0	0
W tym:				
Środki Jednostki Samorządu Terytorialnego	17	0	0	0
Dotacje z budżetu państwa	18	0	0	0
RODZINNE DOMY POMOCY				
Wartość nakładów ogółem	19	0	0	0
W tym:				
Środki Jednostki Samorządu Terytorialnego	20	0	0	0
Dotacje z budżetu państwa	21	0	0	0
MIESZKANIA CHRONIONE OGÓŁEM				
Wartość nakładów ogółem	22	138 885	176 254	489 502
W tym:				
Środki Jednostki Samorządu Terytorialnego	23	73 085	134 453	352 000
Dotacje z budżetu państwa	24	65 800	65 800	170 800
OŚRODKI INTERWENCJI KRYZYSOWEJ OGÓŁEM				
Wartość nakładów ogółem	25	1 767 673	1 938 203	2 372 056
W tym:				
Środki Jednostki Samorządu Terytorialnego	26	330 292	367 514	580 360
Dotacje z budżetu państwa	27	1 437 381	1 570 689	1 791 696
JEDNOSTKI SPECJALISTYCZNEGO PORADNICTWA				
Wartość nakładów ogółem	28	405 776	434 280	653 280
W tym:				
Środki Jednostki Samorządu Terytorialnego	29	405 776	419 280	633 280
Dotacje z budżetu państwa	30	0	15 000	20 000
PLACÓWKI WSPARCIA DZIENNEGO				
Wartość nakładów ogółem	31	561 700	716 220	835 401
W tym:				
Środki Jednostki Samorządu Terytorialnego	32	555 700	716 220	755 401
Dotacje z budżetu państwa	33	0	0	80 000
PLACÓWKI OPIEKUŃCZO-WYCHOWAWCZE OGÓŁEM				
Wartość nakładów ogółem	34	16 029 411	18 675 622	22 596 344

WYSZCZEGÓLNIENIE	Rok oceny	Potrzeby		
		Rok po ocenie	Dwa lata po ocenie	
W tym:				
Środki Jednostki Samorządu Terytorialnego	35	12 462 343	14 735 480	18 483 480
Dotacje z budżetu państwa	36	3 093 745	3 940 142	4 112 864
W tym: PLACÓWKI TYPU RODZINNEGO				
Wartość nakładów ogółem	37	2 954 078	3 728 674	3 697 579
W tym:				
Środki Jednostki Samorządu Terytorialnego	38	2 706 232	3 728 674	3 697 579
Dotacje z budżetu państwa	39	223 670	0	0
CENTRUM INTEGRACJI SPOŁECZNEJ				
Wartość nakładów ogółem	40	836 832	2 199 922	2 199 922
W tym:				
Środki Jednostki Samorządu Terytorialnego	41	371 280	403 200	403 200
Dotacje z budżetu państwa	42	0	0	0
KLUB INTEGRACJI SPOŁECZNEJ				
Wartość nakładów ogółem	43	2 291 033	1 792 445	1 576 813
W tym:				
Środki Jednostki Samorządu Terytorialnego	44	529 963	666 560	696 057
Dotacje z budżetu państwa	45	587 137	317 514	266 664
WARSZTAT TERAPII ZAJĘCIOWE				
Wartość nakładów ogółem	46	12 466 761	12 481 696	11 846 771
W tym:				
Środki Jednostki Samorządu Terytorialnego	47	1 680 605	1 686 348	1 701 681
Dotacje z budżetu państwa	48	10 275 588	9 914 780	9 254 522
ZAKŁAD AKTYWNOŚCI ZAWODOWEJ				
Wartość nakładów ogółem	49	6 282 765	1 957 568	3 632 112
W tym:				
Środki Jednostki Samorządu Terytorialnego	50	0	0	0
Dotacje z budżetu państwa	51	649 016	1 759 924	3 426 916

Tabela nr 7. Inne instytucje pomocy i wsparcia

Rodzaj instytucji	Wyszczególnienie		Rok oceny	Potrzeby	
				Rok po ocenie	Dwa lata po ocenie
Alternatywne formy edukacji przedszkolnej – Grupy zabawowe	Wartość nakładów ogółem	1	0	0	0
	w tym: Środki Jednostki Samorządu Terytorialnego	2	0	0	0
	Dotacje z budżetu państwa	3	0	0	0
Centrum Aktywności Lokalnej	Wartość nakładów ogółem	4	0	0	0
	w tym: Środki Jednostki Samorządu Terytorialnego	5	0	0	0
	Dotacje z budżetu państwa	6	0	0	0
Gminna Świetlica Socjoterapeutyczna	Wartość nakładów ogółem	7	0	0	0
	w tym: Środki Jednostki Samorządu Terytorialnego	8	0	0	0
	Dotacje z budżetu państwa	9	0	0	0
Gminny Ośrodek Kultury w Łukcie z podległymi świetlicami środowiskowymi i Młodzieżowym Klubem Integracji Społecznej	Wartość nakładów ogółem	10	137 201	511 369	600 000
	w tym: Środki Jednostki Samorządu Terytorialnego	11	137 201	511 369	600 000
	Dotacje z budżetu państwa	12	0	0	0
Klub Seniora	Wartość nakładów ogółem	13	21 529	27 390	29 679
	w tym: Środki Jednostki Samorządu Terytorialnego	14	21 529	27 390	29 679
	Dotacje z budżetu państwa	15	0	0	0
Koła Gospodyń Wiejskich	Wartość nakładów ogółem	16	0	0	0
	w tym: Środki Jednostki Samorządu Terytorialnego	17	0	0	0
	Dotacje z budżetu państwa	18	0	0	0
Młodzieżowy Klub Integracji Społecznej	Wartość nakładów ogółem	19	2 970	3 000	3 000
	w tym: Środki Jednostki Samorządu Terytorialnego	20	2 970	3 000	3 000
	Dotacje z budżetu państwa	21	0	0	0
UNIwersYTET III WIEKU	Wartość nakładów ogółem	22	3 100	4 000	4 000
	w tym: Środki Jednostki Samorządu Terytorialnego	23	0	2 000	2 000
	Dotacje z budżetu państwa	24	0	0	0
Uniwersytet III Wieku	Wartość nakładów ogółem	25	7 000	15 000	15 000
	w tym: Środki Jednostki Samorządu Terytorialnego	26	7 000	15 000	15 000
	Dotacje z budżetu państwa	27	0	0	0
klub seniora	Wartość nakładów ogółem	28	1 500	2 000	2 500
	w tym: Środki Jednostki Samorządu Terytorialnego	29	1 500	2 000	2 500
	Dotacje z budżetu państwa	30	0	0	0

Rodzaj instytucji	Wyszczególnienie		Rok oceny	Potrzeby	
				Rok po ocenie	Dwa lata po ocenie
ŚWIETLICA SOCJOTERAPEUTYCZNA	Wartość nakładów ogółem	31	191 400	195 000	195 000
	w tym: Środki Jednostki Samorządu Terytorialnego	32	191 400	195 000	195 000
	Dotacje z budżetu państwa	33	0	0	0
Świetlica Środowiskowa	Wartość nakładów ogółem	34	0	0	0
	w tym: Środki Jednostki Samorządu Terytorialnego	35	0	0	0
	Dotacje z budżetu państwa	36	0	0	0
Świetlice środowiskowe	Wartość nakładów ogółem	37	268 476	156 800	180 000
	w tym: Środki Jednostki Samorządu Terytorialnego	38	268 476	156 800	180 000
	Dotacje z budżetu państwa	39	0	0	0

2.6 Kadra jednostek organizacyjnych pomocy społecznej

W tej części dokumentu przedstawiona została liczba osób zatrudnionych w ośrodkach pomocy społecznej oraz powiatowych centrach pomocy rodzinie województwa warmińsko-mazurskiego. W poniższych tabelach podano liczby osób zatrudnionych na umowę o pracę (bez względu na wymiar etatu) oraz osoby zatrudnione na umowę zlecenie. Do kadry jednostek zaliczają się również osoby zatrudnione na zastępstwo oraz osoby na urloпах macierzyńskich. Nie wliczono jednak osób na urloпах bezpłatnych.

W ośrodkach pomocy społecznej i powiatowych centrach pomocy rodzinie województwa warmińsko-mazurskiego w roku 2012 łącznie zatrudnione były 3.343 osoby, w tym:

- 161 osób sprawujących funkcje kierownicze,
- 945 pracowników socjalnych,
- 2.237 pozostałych pracowników.

Wśród kadry kierowniczej zatrudnionej w jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej 139 osób posiadało wykształcenie wyższe, a wszystkie 161 osób – specjalizację z organizacji pomocy społecznej. Do kadry kierowniczej zaliczeni zostali tutaj kierownicy lub dyrektorzy ośrodków pomocy społecznej i powiatowych centrów pomocy rodzinie oraz ich zastępcy. Nie wymieniano tutaj np. kierowników sekcji. W 2013 roku nie prognozuje się znacznych zmian w liczbie zatrudnionych dyrektorów/kierowników OPS i PCPR w województwie (prognozy wskazują, że liczba kierowników zwiększy się o jedną osobę).

Wśród 945 pracowników socjalnych z województwa warmińsko-mazurskiego, 602 osoby posiadały wykształcenie wyższe, a 319 osób wykształcenie średnie. Specjalizację I-go stopnia w zawodzie w 2012 roku miało 335 pracowników socjalnych z terenu województwa warmińsko-mazurskiego, a specjalizację II-go stopnia – 94 osoby. Wśród pracowników socjalnych było 107 osób ze specjalizacją z organizacji pomocy społecznej.

Wśród kadry jednostek organizacyjnych pomocy społecznej z terenu województwa warmińsko-mazurskiego dużą część zatrudnionych stanowią pozostali pracownicy. Ponadto zatrudnienie znajdują osoby w ramach wolontariatu i zatrudnienia subsydiowanego.

Poniżej zamieszczono tabelę nr 11 obrazującą liczbę mieszkańców przypadającą na jednego pracownika socjalnego w gminach województwa warmińsko-mazurskiego. Tabela jest uszczegółowieniem zbiorczych danych za rok 2012 przedstawionych przez jednostki wypełniające aplikację SAC do sporządzania oceny zasobów pomocy społecznej. Liczba mieszkańców przypadająca na jednego pracownika socjalnego została wyliczona na podstawie danych o liczbie mieszkańców i liczbie zatrudnionych pracowników socjalnych w poszczególnych gminach przedstawionych w sprawozdaniu OZPS.

Tabela nr 8. Kadra jednostki organizacyjnej pomocy społecznej (w osobach, stan na 31 XII)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Lata poprzednie		Rok oceny	Potrzeby		
	Rok 2010	Rok 2011		Rok po ocenie	Dwa lata po ocenie	
KADRA KIEROWNICZA						
Ogółem kadra kierownicza (dyrektor jednostki i jego zastępcy)	1	165	166	161	162	162
W tym: kobiety	2	137	138	139	137	137
W tym:						

WYSZCZEGÓLNIENIE		Lata poprzednie		Rok oceny	Potrzeby	
		Rok 2010	Rok 2011		Rok po ocenie	Dwa lata po ocenie
Wykształcenie wyższe	3	140	142	139	142	151
W tym: kobiety	4	122	114	116	117	117
Specjalizacja z organizacji pomocy społecznej	5	148	154	161	160	160
W tym: kobiety	6	125	130	135	135	145
PRACOWNICY SOCJALNI						
Ogółem	7	939	950	945	940	951
W tym: kobiety	8	906	917	912	907	917
W tym wybrane kategorie pracowników socjalnych:						
Wykształcenie wyższe	9	545	604	602	608	623
W tym: kobiety	10	515	575	572	580	594
Wykształcenie średnie	11	376	340	319	306	299
W tym: kobiety	12	370	334	314	300	295
Specjalizacja 1-ego stopnia w zawodzie	13	326	333	335	331	345
W tym: kobiety	14	316	324	322	319	333
Specjalizacja 2-ego stopnia w zawodzie	15	70	76	94	99	128
W tym: kobiety	16	68	74	90	94	118
Specjalizacja z organizacji pomocy społecznej	17	65	86	107	106	114
W tym: kobiety	18	63	81	101	100	118
POZOSTALI PRACOWNICY:						
Ogółem	19	2 105	2 107	2 237	2 236	2 264
W tym: kobiety	20	1 878	1 821	1 937	1 943	2 010
W tym wybrane kategorie pozostałych pracowników						
Wykształcenie wyższe	21	887	918	1 025	1 070	1 099
W tym: kobiety	22	761	779	870	907	933
Wykształcenie średnie	23	735	725	714	698	693
W tym: kobiety	24	659	649	642	629	620
Inne	25	461	442	457	440	444
W tym: kobiety	26	415	399	412	397	401

Tabela nr 9. Zatrudnienie pomocnicze w jednostce organizacyjnej pomocy społecznej (w osobach, w ciągu danego roku)

WYSZCZEGÓLNIENIE		Lata poprzednie		Rok oceny	Potrzeby	
		Rok 2010	Rok 2011		Rok po ocenie	Dwa lata po ocenie
Wolontariusze	1	101	221	228	227	247

WYSZCZEGÓLNIENIE		Lata poprzednie		Rok oceny	Potrzeby	
		Rok 2010	Rok 2011		Rok po ocenie	Dwa lata po ocenie
Zatrudnienie subsydiowane (staże, roboty publiczne, prace interwencyjne i inne)	2	785	509	503	523	537

Tabela nr 10. Zespoły pracy socjalnej i integracji społecznej w jednostce pomocy społecznej (w osobach, w ciągu danego roku)

WYSZCZEGÓLNIENIE		Lata poprzednie		Rok oceny	Potrzeby	
		Rok 2010	Rok 2011		Rok po ocenie	Dwa lata po ocenie
Liczba osób ogółem w zespole	1	95	97	101	101	101
W tym:						
Pracownicy socjalni	2	64	63	66	65	65
Specjaliści zgodnie z art.110 ust.3 ustawy o pomocy społecznej	3	24	25	26	29	27

Tabela nr 11. Liczba mieszkańców przypadająca na jednego pracownika socjalnego w poszczególnych gminach województwa warmińsko-mazurskiego

LP.	GMINA	TYP GMINY	TYP JEDNOSTKI	Liczba zatrudnionych w jednostce pracowników socjalnych	Liczba mieszkańców przypadająca na jednego pracownika socjalnego
1	Bartoszyce	miejska	OPS	18	1 376
2	Bartoszyce	wiejska	OPS	6	1 850
3	-	-	PCPR	6	10 144
4	Biszynek	miejsko-wiejska	OPS	5	1 356
5	Górowo Iławeckie	miejska	OPS	3	1 460
6	Górowo Iławeckie	wiejska	OPS	6	1 203
7	Sępólno	miejsko-wiejska	OPS	6	1 117
8	Braniewo	miejska	OPS	10	1 749
9	Braniewo	wiejska	OPS	6	1 084
10	-	-	PCPR	4	10 780
11	Frombork	miejsko-wiejska	OPS	3	1 248
12	Lelkowo	wiejska	OPS	3	1 026
13	Pieniężno	miejsko-wiejska	OPS	4	1 673
14	Płoskinia	wiejska	OPS	3	924
15	Wilczęta	wiejska	OPS	3	1 051
16	Działdowo	miejska	OPS	14	1 542
17	Działdowo	wiejska	OPS	6	1 648
18	-	-	PCPR	2	33 374
19	Iłowo-Osada	wiejska	OPS	5	1 472
20	Lidzbark	miejsko-wiejska	OPS	6	2 451
21	Płońnica	wiejska	OPS	4	1 515

LP.	GMINA	TYP GMINY	TYP JEDNOSTKI	Liczba zatrudnionych w jednostce pracowników socjalnych	Liczba mieszkańców przypadająca na jednego pracownika socjalnego
22	Rybno	wiejska	OPS	4	1 846
23	M. Elbląg	miejska	MOPR	72	1 722
24	Elbląg	wiejska	OPS	5	1 443
25	-	-	PCPR	2	29 837
26	Godkowo	wiejska	OPS	3	1 139
27	Gronowo Elbląskie	wiejska	OPS	4	1 299
28	Markusy	wiejska	OPS	3	1 402
29	Milejewo	wiejska	OPS	5	649
30	Młynary	miejsko-wiejska	OPS	4	1 148
31	Paśłek	miejsko-wiejska	OPS	8	2 467
32	Rychliki	wiejska	OPS	3	1 380
33	Tolkmicko	miejsko-wiejska	OPS	5	1 376
34	-	-	PCPR	4	22 240
35	Elk	miejska	OPS	25	2 375
36	Elk	wiejska	OPS	5	2 204
37	Kalinowo	wiejska	OPS	4	1 765
38	Prostki	wiejska	OPS	4	1 886
39	Stare Juchy	wiejska	OPS	3	1 323
40	-	-	PCPR	4	14 441
41	Giżycko	miejska	OPS	15	2 006
42	Giżycko	wiejska	OPS	5	1 624
43	Kruklanki	wiejska	OPS	2	1 583
44	Miłki	wiejska	OPS	2	1 956
45	Ryn	miejsko-wiejska	OPS	4	1 473
46	Wydminy	wiejska	OPS	4	1 680
47	Banie Mazurskie	wiejska	OPS	3	1 315
48	Dubeninki	wiejska	OPS	2	1 556
49	Gołdap	miejsko-wiejska	OPS	10	2 046
50	-	-	PCPR	1	27 516
51	Ława	miejska	OPS	17	1 961
52	Ława	wiejska	OPS	7	1 824
53	-	-	PCPR	6	14 513
54	Kisielice	miejsko-wiejska	OPS	4	1 623
55	Lubawa	miejska	OPS	6	1 665
56	Lubawa	wiejska	OPS	8	1 366
57	Susz	miejsko-wiejska	OPS	7	1 867
58	Zalewo	miejsko-wiejska	OPS	5	1 415
59	Barciany	wiejska	OPS	5	1 347
60	Kętrzyn	miejska	OPS	17	1 664
61	Kętrzyn	wiejska	OPS	7	1 212
62	-	-	PCPR	3	22 088
63	Korsze	miejsko-wiejska	OPS	7	1 507
64	Reszel	miejsko-wiejska	OPS	5	1 639
65	Srokowo	wiejska	OPS	3	1 363

LP.	GMINA	TYP GMINY	TYP JEDNOSTKI	Liczba zatrudnionych w jednostce pracowników socjalnych	Liczba mieszkańców przypadająca na jednego pracownika socjalnego
66	Kiwity	wiejska	OPS	3	1 133
67	Lidzbark Warmiński	miejska	OPS	9	1 838
68	Lidzbark Warmiński	wiejska	OPS	5	1 371
69	-	-	PCPR	6	7 162
70	Lubomino	wiejska	OPS	3	1 215
71	Orneta	miejsko-wiejska	OPS	8	1 570
72	Mikołajki	miejsko-wiejska	OPS	4	2 110
73	Mragowo	miejska	OPS	15	1 481
74	Mragowo	wiejska	OPS	4	1 979
75	-	-	PCPR	2	25 678
76	Piecki	wiejska	OPS	5	1 605
77	Sorkwity	wiejska	OPS	4	1 207
78	Janowiec Kościelny	wiejska	OPS	4	856
79	Janowo	wiejska	OPS	3	953
80	Kozłowo	wiejska	OPS	5	1 285
81	Nidzica	miejsko-wiejska	OPS	12	1 802
82	-	-	PCPR	3	11 397
83	Biskupiec	wiejska	OPS	5	1 996
84	Grodziczno	wiejska	OPS	4	1 600
85	Kurzętnik	wiejska	OPS	6	1 515
86	Nowe Miasto Lubawskie	miejska	OPS	7	1 592
87	Nowe Miasto Lubawskie	wiejska	OPS	5	1 682
88	-	-	PCPR	3	14 776
89	Kowale Oleckie	wiejska	OPS	4	1 344
90	-	-	PCPR	1	34 370
91	Olecko	miejsko-wiejska	OPS	12	1 854
92	Świątajno	wiejska	OPS	4	998
93	Wieliczki	wiejska	OPS	3	1 167
94	M. Olsztyn	miejska	MOPR	106	1 655
95	Barczewo	miejsko-wiejska	OPS	10	1 678
96	Biskupiec	miejsko-wiejska	OPS	11	1 758
97	Dobre Miasto	miejsko-wiejska	OPS	10	1 629
98	Dywity	wiejska	OPS	4	2 679
99	Gietrzwałd	wiejska	OPS	5	1 227
100	Jeziorany	miejsko-wiejska	OPS	5	1 608
101	Jonkowo	wiejska	OPS	4	1 679
102	Kolno	wiejska	OPS	3	1 129
103	Olsztynek	miejsko-wiejska	OPS	9	1 552
104	-	-	PCPR	8	15 162
105	Purda	wiejska	OPS	4	2 077

LP.	GMINA	TYP GMINY	TYP JEDNOSTKI	Liczba zatrudnionych w jednostce pracowników socjalnych	Liczba mieszkańców przypadająca na jednego pracownika socjalnego
106	Stawiguda	wiejska	OPS	3	2 413
107	Świątki	wiejska	OPS	6	705
108	Dąbrówno	wiejska	OPS	3	1 505
109	Grunwald	wiejska	OPS	4	1 445
110	Łukta	wiejska	OPS	3	1 507
111	Małdyty	wiejska	OPS	4	1 680
112	Miłakowo	miejsko-wiejska	OPS	4	1 449
113	Miłomłyn	miejsko-wiejska	OPS	4	1 269
114	Morań	miejsko-wiejska	OPS	14	1 796
115	Ostróda	miejska	OPS	17	2 001
116	Ostróda	wiejska	OPS	9	1 770
117	-	-	PCPR	3	35 762
118	Biała Piska	miejsko-wiejska	OPS	5	2 462
119	Orzysz	miejsko-wiejska	OPS	5	1 904
120	-	-	PCPR	2	29 137
121	Pisz	miejsko-wiejska	OPS	15	1 864
122	Ruciane-Nida	miejsko-wiejska	OPS	3	2 827
123	Dźwierzuty	wiejska	OPS	5	1 359
124	Jedwabno	wiejska	OPS	2	1 857
125	Pasym	miejsko-wiejska	OPS	4	1 354
126	Rozogi	wiejska	OPS	4	1 435
127	-	-	PCPR	6	11 894
128	Szczytno	miejska	OPS	15	1 669
129	Szczytno	wiejska	OPS	6	1 992
130	Świątajno	wiejska	OPS	4	1 533
131	Wielbark	wiejska	OPS	4	1 648
132	Budry	wiejska	OPS	3	997
133	Pozezdrze	wiejska	OPS	4	855
134	Węgorzewo	miejsko-wiejska	OPS	8	2 151
135	-	-	PCPR	3	7 892
-				945	1 539

Źródło: opracowanie własne ROPS

2.7 Koszty zasobu instytucjonalnego

W roku 2012 w województwie warmińsko-mazurskim całkowity koszt utrzymania ośrodków pomocy społecznej oraz powiatowych centrów rodzinie wyniósł 233.218 tys. zł, w tym:

1. ośrodki pomocy społecznej – 207.900 tys. zł,
2. powiatowe centra pomocy rodzinie – 25.318 tys. zł.

Najwięcej środków tj. 118.662 tys. zł (51%) przeznaczono na wynagrodzenia pracowników, z czego 8.416 tys. zł (7%) to wynagrodzenia finansowane z Europejskiego Funduszu Społecznego. Najmniej, tj. 970 tys. zł (0,4%), wydatkowano na inwestycje.

Z analizy zebranych sprawozdań wynika, że piętnaście samorządów lokalnych z województwa wykazało wydatki w 2012 r. na inwestycje. Najwięcej zainwestowano w gminie wiejskiej Ostróda (301 tys. zł) na adaptację budynku na potrzeby utworzenia Środowiskowego Domu Samopomocy w Wygodzie. Inwestycja ta będzie również kontynuowana w 2013 roku, na jej realizację zaplanowano 302 tys. zł.

Na podstawie poniższej tabeli zbiorczej nr 13 nie jest możliwe wyliczenie średnich, miesięcznych kosztów utrzymania i działalności domów pomocy społecznej, ośrodków wsparcia i placówek opiekuńczo-wychowawczych, ponieważ narzędzie informatyczne bilansujące dane ze sprawozdań jednostkowych nieprawidłowo zlicza i przedstawia dane na poziomie województwa, tj. ukazuje sumy wszystkich średnich kosztów podanych przez poszczególne jednostki.

Ponadto niektóre z jednostek, wypełniając swoje sprawozdania jednostkowe, nie zastosowały się do objaśnień zawartych w instrukcji wypełniania formularza OZPS dotyczących sposobu wyliczania średnich miesięcznych kosztów utrzymania poszczególnych placówek w przeliczeniu na jedną osobę. W efekcie w przekazywanych sprawozdaniach wykazywały powyższe koszty, określając ich wysokość na poziomie kilkunastu, kilkudziesięciu, a nawet kilkuset tysięcy złotych.

W związku z powyższym, na potrzeby opracowania wojewódzkiej oceny zasobów pomocy społecznej, wyliczono średni miesięczny koszt utrzymania poszczególnych placówek w przeliczeniu na jedną osobę, na podstawie poszczególnych tabel jednostkowych odrzucając błędnie podane kwoty.

Średnie miesięczne koszty utrzymania i działania zasobu instytucjonalnego pomocy społecznej w przeliczeniu na 1 osobę przedstawia Tabela 12.

Tabela nr 12. Średnie miesięczne koszty utrzymania i działania zasobu instytucjonalnego pomocy społecznej w przeliczeniu na 1 osobę

l.p.	Rodzaje placówek	Średni miesięczny koszt utrzymania i działalności poniższych placówek w przeliczeniu na 1 osobę
1.	Domy pomocy społecznej	2 720 zł
2.	Środowiskowe domy pomocy	1 048 zł
3.	Dzienne domy pomocy	530 zł
4.	Noclegownie, schroniska i domy dla bezdomnych	578 zł
5.	Kluby samopomocy	100 zł
6.	Rodzinne domy pomocy	1650 zł
7.	Mieszkania chronione	181 zł
8.	Ośrodki interwencji kryzysowej	404 zł
9.	Jednostki specjalistycznego poradnictwa	242 zł

10.	Placówki dziennego wsparcia	660 zł
11.	Placówki typu rodzinnego	2 345 zł
12.	Centrum integracji społecznej	668 zł
13.	Klub integracji społecznej	Ze względu na to, że znaczna część jednostek błędnie podała koszty, nie było możliwe wyliczenie średniego miesięcznego kosztu funkcjonowania KIS-ów w przeliczeniu na 1 osobę.
14.	Warsztat terapii zajęciowej	1 301 zł
15.	Zakład Aktywności Zawodowej	2 102 zł
16.	Alternatywne formy edukacji przedszkolnej – Grupy zabawowe	Ze względu na to, że tylko gmina wiejska Lubawa wykazała średnie miesięczne koszty funkcjonowania tych placówek w przeliczeniu na 1 osobę, nie było możliwe wyliczenie kosztów w skali województwa.
17.	Centrum Aktywności Lokalnej	
18.	Gminna Świetlica Socjoterapeutyczna	
19.	Klub Seniora	
20.	Koło Gospodyń Wiejskich	
21.	Młodzieżowy Klub Integracji Społecznej	
22.	Punkt konsultacyjny	Ze względu na to, że tylko gmina wiejska Nowe Miasto Lubawskie wykazała średnie miesięczne koszty funkcjonowania tej placówki w przeliczeniu na 1 osobę, nie było możliwe wyliczenie kosztów w skali województwa.
23.	Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie	Ze względu na to, że tylko gmina miejska Elbląg wykazała średnie miesięczne koszty funkcjonowania tej placówki w przeliczeniu na 1 osobę, nie było możliwe wyliczenie kosztów w skali województwa.
24.	Szkoła dla rodziców	Żadna z gmin nie wykazała średnich miesięcznych kosztów funkcjonowania tej placówki w przeliczeniu na 1 osobę.
25.	Świetlica Środowiskowa	Ze względu na to, że tylko gmina wiejska Lubawa wykazała średnie miesięczne koszty funkcjonowania tych placówek w przeliczeniu na 1 osobę nie było możliwe wyliczenie kosztów w skali województwa.

Jak wynika z powyższej tabeli najwyższe średnie miesięczne koszty funkcjonowania i działania w przeliczeniu na 1 osobę wystąpiły w domach pomocy społecznej – 2.720 zł, placówkach typu rodzinnego – 2.345 zł oraz w zakładach aktywności zawodowej – 2.102 zł.

Tabela nr 13. Koszty zasobu instytucjonalnego (zasób utworzony i finansowany przez daną jednostkę samorządu terytorialnego, w tym także zasób zlecony do prowadzenia – w złotych)

WYSZCZEGÓLNIENIE		Lata poprzednie		Rok oceny	Prognoza	
		Rok 2010	Rok 2011		Rok po ocenie	Dwa lata po ocenie
Całkowity, roczny koszt prowadzenia i utrzymania	1	208 402 444	216 730 428	233 217 849	225 085 993	226 961 536
Z tego:						
Wydatki na inwestycje	2	588 273	628 985	970 834	1 206 396	756 975

WYSZCZEGÓLNIENIE		Lata poprzednie		Rok oceny	Prognoza	
		Rok 2010	Rok 2011		Rok po ocenie	Dwa lata po ocenie
Wydutki ogółem na wynagrodzenia z pochodnymi	3	103 618 808	109 591 174	118 661 962	120 864 340	122 043 013
W tym: Wydutki ogółem na wynagrodzenia z pochodnymi finansowane z EFS	4	7 590 787	8 375 352	8 415 877	6 964 818	6 733 371
Pozostałe koszty utrzymania	5	104 195 363	106 510 269	113 585 053	103 015 257	104 161 548
ŚREDNI MIESIĘCZNY KOSZT NA 1 OSOBĘ KORZYSTAJĄCĄ LUB UCZESTNICZĄCĄ W ZAJĘCIACH						
Dom pomocy społecznej	6	90 753	98 632	91 805	97 997	101 838
Ośrodki wsparcia – ogółem	7	101 093	105 502	126 592	133 491	135 176
W tym:						
Środowiskowe domy pomocy	8	72 263	76 555	78 899	84 689	86 420
Dzienne domy pomocy	9	9 030	8 878	26 936	29 785	29 960
Noclegownie, schroniska i domy dla bezdomnych	10	7 287	17 831	12 244	13 934	13 087
Kluby samopomocy	11	21 116	153	200	36	36
Rodzinne domy pomocy	12	1 185	1 226	3 301	3 064	3 135
Mieszkania chronione	13	6 981	4 347	4 210	7 438	8 424
Ośrodki interwencji kryzysowej	14	3 740	4 307	3 230	4 419	4 376
Jednostki specjalistycznego poradnictwa	15	13 194	9 437	10 334	12 679	14 743
Placówki dziennego wsparcia	16	8 754	56 260	40 790	508 978	509 338
Placówki opiekuńczo-wychowawcze ogółem	17	51 779	57 958	63 985	67 928	66 026
W tym:						
Placówki typu rodzinnego	18	16 181	18 015	18 762	20 560	17 537
Centrum integracji społecznej	19	1 454	1 358	1 336	1 404	1 399
Klub integracji społecznej	20	123 717	155 235	241 929	242 388	248 731
Warsztat terapii zajęciowej	21	131 423	301 521	80 464	97 014	105 582
Zakład Aktywności Zawodowej	22	2 000	139 000	8 409	9 165	11 603
Alternatywne formy edukacji przedszkolnej – Grupy zabawowe	23	1 431	934	1 395	2 377	2 377
Centrum Aktywności Lokalnej	24	308	431	343	372	372

WYSZCZEGÓLNIENIE		Lata poprzednie		Rok oceny	Prognoza	
		Rok 2010	Rok 2011		Rok po ocenie	Dwa lata po ocenie
Gminna Świetlica Socjoterapeutyczna	25	437	703	770	780	780
Klub Seniora	26	0	205	138	140	140
Koło Gospodyń Wiejskich	27	0	0	3	5	5
Młodzieżowy Klub Integracji Społecznej	28	0	315	86	95	95
Punkt konsultacyjny	29	6	7	11	9	9
Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie	30	0	2 848	3 223	1 900	1 900
Szkoła dla rodziców	31	844	0	0	0	0
Świetlica Środowiskowa	32	659	1 341	1 127	1 206	1 206

2.8 Środki finansowe na wydatki w pomocy społecznej

Na potrzeby sporządzenia wojewódzkiej oceny zasobów pomocy społecznej, w niniejszej części dokumentu przedstawione zostały wydatki związane z realizacją zadań z obszaru szeroko rozumianej polityki społecznej, przypisanych gminom i powiatom w ramach m.in. ustawy o pomocy społecznej, ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz ustawy o pomocy osobom uprawnionym do świadczeń z funduszu alimentacyjnego itp., co obrazuje tabela nr 14.

W 2012 roku wysokość środków na zadania własne i zlecone, realizowane przez OPS-y i PCPR-y, wyniosła łącznie 1.287.711 tys. zł. W 2013 roku przewiduje się 7% wzrost nakładów finansowych.

W ogólnej kwocie środków wydatkowanych w 2012 roku na realizację ww. zadań, 40% stanowiły koszty świadczeń rodzinnych, świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego. Na drugim miejscu znalazł się rozdział 85202, gdzie znajdują się wydatki ponoszone przez gminy i powiaty na utrzymanie i prowadzenie domów pomocy społecznej, co stanowi 11% wszystkich wydatków. 7% kosztów stanowią środki przeznaczone na utrzymanie ośrodków pomocy społecznej. W dalszej kolejności znajdują się rozdziały: 85214 zasiłki i pomoc w naturze i 85295 pozostała działalność.

W roku 2012, w stosunku do poprzedniego, o prawie 8 mln wzrosły wydatki gmin na świadczenia rodzinne. Związane jest to m.in. ze zmianą kryterium dochodowego uprawniającego do pobierania tego rodzaju świadczeń oraz ze wzrostem wysokości zasiłków rodzinnych. Powyższe zmiany zostały wprowadzone rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 10 sierpnia 2012 (Dz. U. z 2012 r., poz. 959) w sprawie wysokości dochodu rodziny albo dochodu osoby uczącej się stanowiących podstawę ubiegania się o zasiłek rodzinny oraz wysokości świadczeń rodzinnych.

Znacznie większe środki, niż w latach ubiegłych, niezbędne były na wypłatę zasiłków okresowych. Kwota przeznaczona na zasiłki i pomoc w naturze zajmowała w 2012 roku jedną z najwyższych pozycji wśród wydatków ponoszonych przez gminy i wyniosła 78.230 tys. zł. Spowodowane jest to, podobnie jak w przypadku świadczeń, podwyższeniem kryterium uprawniającego do pobierania świadczeń z pomocy społecznej, a co za tym idzie, zwiększeniem liczby osób uprawnionych do wypłaty świadczeń. Zwiększa się także liczba osób uprawnionych do zasiłku stałego, co powoduje rokroczny stopniowy wzrost tych wydatków.

Rok 2012 przyniósł klęskę żywiołową w gminie Bisztynek. Usuwanie skutków klęski kosztowało ponad 2 mln zł, stąd tak duży, ponad 1000-krotny wzrost wydatków w rozdziale 85278 w porównaniu do 2011 roku.

Nieznacznie spadły wydatki na usługi opiekuńcze. Spowodowane jest to tym, że znaczna grupa osób otrzymywała w 2012 roku świadczenia pielęgnacyjne z tytułu sprawowania opieki nad najbliższym członkiem rodziny. Ustawa z dnia 7 grudnia 2012 r. o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2012 r., poz. 1548) zawężyła krąg podmiotów, które mogą pobierać świadczenie pielęgnacyjne dla osób opiekujących się osobami, których niepełnosprawność powstała nie później niż do ukończenia 18 roku życia lub w trakcie nauki w szkole lub w szkole wyższej, jednak nie później niż do ukończenia 25. roku życia. Ponadto nowelizacja podwyższyła wysokość świadczenia pielęgnacyjnego do kwoty 620 zł. Według OPS-ów z powodu ww. zmian ustawowych, które pozbawiają świadczenia pielęgnacyjnego te osoby, które otrzymywały pieniądze za opiekę nad najbliższym członkiem rodziny, obok wzrostu wydatków na usługi opiekuńcze, wzrastać będzie w najbliższych latach również liczba osób

starszych i niepełnosprawnych, które rodzina będzie chciała umieścić w domu pomocy społecznej.

W 2012 roku gminom przypisane zostało nowe zadanie w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej (ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej). Realizacja tej ustawy wiąże się z dodatkowymi nakładami na zatrudnianie asystentów rodziny oraz kosztami związanymi z obowiązkiem partycypowania w wydatkach na opiekę i wychowanie dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka bądź w placówkach opiekuńczo-wychowawczych. W roku oceny 73 ośrodki pomocy społecznej po raz pierwszy poniosły nakłady finansowe na utworzenie miejsc pracy dla asystentów rodziny.

22 OPS-y nie wykazały środków na działania związane z przeciwdziałaniem alkoholizmowi. Związane jest to głównie z brakiem jednolitych objaśnień w instrukcji OZPS, co do wykazywania wydatków znajdujących się w budżetach samych gmin, niewchodzących bezpośrednio do budżetu OPS. Podobna sytuacja dotyczy również rozdziałów: 85153 – Przeciwdziałanie narkomanii, 85215 – Dodatki mieszkaniowe czy 85415 – Pomoc materialna dla uczniów.

Podobnie, jak w roku 2011 wiele gmin wskazało na wzrost środków przeznaczanych na finansowanie kosztów pobytu osób umieszczanych w domach pomocy społecznej. W 2012 roku koszt, jaki poniosły gminy w powyższym zakresie wzrósł aż o 29% w stosunku do roku 2011.

Również powiaty wykazały wzrost kosztów związanych z utrzymaniem i prowadzeniem domów pomocy społecznej. Największe wydatki na prowadzenie domów pomocy społecznej w wysokości 22.237 tys. zł wykazał powiat olsztyński, który prowadzi 6 domów pomocy społecznej dla 649 osób. Dwa powiaty, tj. powiat lidzbarski i gołdapski nie prowadzą domów pomocy społecznej.

Wzrost wydatków na utrzymanie i prowadzenie domów pomocy społecznej spowodowany jest stałym zwiększaniem się liczby osób przebywających w domach pomocy społecznej, co wynika z zachodzących przemian demograficznych, a także z corocznego wzrostu kosztów utrzymania mieszkańców. Ponadto rokrocznie zwiększa się liczba osób wnioskujących o umieszczenie w domu pomocy społecznej oraz wzrasta również liczba osób skierowanych do domów pomocy społecznej na mocy postanowienia sądu. Organy prowadzące napotykają na trudności z finansowaniem kosztów utrzymania obecnych mieszkańców DPS-ów, a systematycznie dochodzą nowe osoby, którym konieczne staje się zapewnienie miejsca w domu pomocy społecznej.

Na drugim miejscu, wśród wydatków ponoszonych przez powiaty, znajdują się koszty rozdziału 85204 dotyczące rodzin zastępczych w wysokości 46.954 tys. zł. W dalszej kolejności znalazły się środki Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (20.955 tys. zł) oraz środki przeznaczone na utrzymanie powiatowego centrum pomocy rodzinie w wysokości 11.692 tys. zł. Koszty rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych pokrywane są ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych przyznawanych poszczególnym powiatom według algorytmu ustalonego w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 13 maja 2003 roku.

Ze względu na brak jednolitych objaśnień i miejsca do wykazywania kosztów niewchodzących bezpośrednio do budżetu PCPR-u, nie wszystkie jednostki wykazały środki PFRON argumentując to tym, że nie wchodzi one do budżetu powiatu, a więc jest to zadanie „okołobudżetowe”, realizowane w formie zadań bez klasyfikacji budżetowej. Z tego samego powodu 6 PCPR-ów w ogóle nie wykazało środków przeznaczonych na rehabilitację zawodową i społeczną osób niepełnosprawnych. Prawidłowy sposób wypełniania tych pozycji polegał na wpisaniu w wierszu 27 środków, jakie powiat przeznacza na rehabilitację

zawodową i społeczną osób niepełnosprawnych, natomiast środki PFRON należało wykazać w wierszu nr 29.

Od 2008 roku powiatowe centra pomocy rodzinie oraz ośrodki pomocy społecznej pozyskują środki finansowe z Europejskiego Funduszu Społecznego na realizację projektów systemowych oraz projektów konkursowych w ramach PO KL. Zgodnie z danymi posiadanymi przez ROPS, w 2012 roku, 102 ośrodki pomocy społecznej oraz 18 powiatowych centrów pomocy rodzinie zrealizowało łącznie 158 projektów finansowanych z EFS.

Według jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, w roku oceny zrealizowano 162 projekty, na łączną kwotę 30.390 tys. zł. Należy przypuszczać, iż ogólna wartość projektów jest wyższa, ponieważ nie wszystkie gminy i powiaty wykazały w rozdziale 85395 wkład własny, ponieważ jest on bardzo często księgowany na innych rozdziałach.

Rozbieżność pomiędzy liczbą projektów wykazaną w OZPS a danymi ROPS wynika stąd, że kilka ośrodków wykazało projekty realizowane bezpośrednio przez samorząd gminy. Na 2013 rok planuje się, iż kwota środków EFS wzrośnie o 8% przy jednoczesnym spadku liczby realizowanych projektów.

Z przeprowadzonej analizy wydatków wykazanych w niniejszym rozdziale wynika, iż nakłady finansowe na pomoc i politykę społeczną wzrastają. Wiąże się to głównie ze słabą kondycją gospodarczą gmin i powiatów, jak również ogólną sytuacją kraju (wzrost poziomu inflacji), wzrostem poziomu bezrobocia oraz zmianą kryterium dochodowego uprawniającego do świadczeń, a co za tym idzie większej liczby osób korzystających z różnorodnych form pomocy. Również zjawisko starzenia się społeczeństwa przyczynia się do podwyższania wydatków na pomoc społeczną, w szczególności widać to we wzroście kosztów utrzymania i prowadzenia domów pomocy społecznej. Zgodnie z danymi demograficznymi proces ten będzie postępował.

Tabela nr 14. Środki finansowe na wydatki w pomocy społecznej (zadania własne i zadania zlecone – w złotych)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Lata poprzednie		Rok oceny	Potrzeby		
	Rok 2010	Rok 2011		Rok po ocenie	Dwa lata po ocenie	
OGÓŁEM						
OGÓŁEM (działy)	1	1 136 309 885	1 209 345 164	1 287 711 378	1 552 862 265	1 621 564 014
851 – OCHRONA ZDROWIA						
85153 - Przeciwdziałanie narkomanii	2	513 054	563 306	710 738	757 343	757 848
85154 - Przeciwdziałanie alkoholizmowi	3	15 877 973	15 804 297	17 552 930	18 463 969	17 948 327
852 – POMOC SPOŁECZNA						
85201 - Placówki opiekuńczo-wychowawcze - wydatki ogółem	4	40 801 314	41 299 663	42 912 136	46 663 559	48 362 482
85202 - Domy pomocy społecznej	5	116 574 240	135 914 091	145 545 613	149 423 327	181 985 520
85203 - Ośrodki Wsparcia	6	31 936 075	35 306 272	43 676 226	37 098 422	37 468 904
85204 - Rodziny zastępcze	7	38 592 097	39 362 812	46 954 268	50 809 657	53 610 953
85205 - Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie	8	1 304 308	1 941 959	1 880 402	1 998 286	2 098 990

WYSZCZEGÓLNIENIE		Lata poprzednie		Rok oceny	Potrzeby	
		Rok 2010	Rok 2011		Rok po ocenie	Dwa lata po ocenie
85206 - Wspieranie rodziny (m.in. asystenci rodziny i rodziny wspierające)	9	36 000	0	1 696 721	3 230 398	3 733 766
85212 - Świadczenia rodzinne, świadczenie z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego	10	473 390 162	506 274 107	514 117 186	508 115 240	534 763 631
85213 - Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej, niektóre świadczenia rodzinne oraz za osoby uczestniczące w zajęciach centrum integracji społecznej	11	4 614 624	5 697 755	7 007 649	7 106 040	6 814 820
85214 - Zasiłki i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe	12	69 722 148	73 522 051	78 230 533	102 196 877	104 329 686
85215 - Dodatki mieszkaniowe	13	41 023 325	40 874 045	45 736 734	47 315 089	46 549 011
85216 - Zasiłki stałe	14	38 866 459	41 129 222	44 130 929	50 883 740	51 260 583
85218 - Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	15	9 799 776	11 469 252	11 692 753	12 011 455	12 347 623
85219 - Ośrodek Pomocy Społecznej	16	84 990 069	90 018 958	92 706 323	96 279 897	96 761 552
85220 - Specjalistyczne poradnictwo, mieszkania chronione i ośrodki interwencji kryzysowej	17	3 489 519	2 044 609	1 028 270	1 158 351	1 329 058
85228 - Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze	18	25 382 419	26 192 119	26 111 962	27 668 226	27 924 407
85231- Pomoc dla cudzoziemców	19	18 000	27 000	24 500	20 400	21 000
W tym: Wydatki na pomoc dla cudzoziemców w celu integracji ze środowiskiem (cudzoziemcy, którzy uzyskali status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą)	20	0	0	0	0	0
85232 - Centra Integracji Społecznej	21	1 219 318	1 049 622	720 046	793 020	801 994
85278 - Usuwanie skutków klęsk żywiołowych	22	4 000	389 240	4 233 554	14 552	34 552

WYSZCZEGÓLNIENIE	Lata poprzednie		Rok oceny	Potrzeby		
	Rok 2010	Rok 2011		Rok po ocenie	Dwa lata po ocenie	
85295 - Pozostała działalność W tym: - klub integracji społecznej, - warsztat terapii zajęciowej, - prace społecznie użyteczne, - program "Pomoc państwa w zakresie dożywiania" - wkład własny gminy	23	53 130 226	53 325 976	62 930 901	59 913 731	59 101 163
853 – POZOSTAŁE ZADANIA W ZAKRESIE POLITYKI SPOŁECZNEJ						
85305 - Żłobki	24	7 566 183	8 711 292	10 881 268	10 609 662	10 304 152
85306 - Kluby dziecięce	25	0	0	48 480	4 371	4 371
85307 - Dzienni opiekunowie	26	0	0	0	0	0
85311 - Rehabilitacja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych	27	4 231 001	5 285 969	8 641 896	5 335 252	5 792 976
85321 - Zespoły orzekania o niepełnosprawności	28	4 216 461	4 294 445	5 141 001	4 746 048	4 936 850
85324 - Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych	29	13 445 593	14 473 120	20 955 534	256 895 547	259 047 348
85395 - Pozostała działalność w zakresie polityki społecznej	30	35 529 588	31 222 792	30 787 332	33 781 575	33 359 313
854 – Edukacyjna opieka wychowawcza						
85415 - Pomoc materialna dla uczniów	31	20 035 953	23 151 190	21 655 493	19 568 231	20 113 134
Inne – środki EFS na projekty						
Liczba projektów EFS	32	179	172	165	144	128
Łączna kwota środków EFS	33	31 572 126	27 010 809	27 333 818	32 815 488	28 490 994

2.9 Aktywność projektowo-programowa

Odnosząc się do roku poprzedniego, aktywność projektowo-programowa gmin i powiatów stanowi nowy element oceny zasobów pomocy społecznej. W niniejszym dziale przedstawiono informacje odnoszące się do projektów oraz programów realizowanych przez jednostki organizacyjne pomocy społecznej, organizacje pozarządowe działające na terenie danej jednostki samorządu terytorialnego, jak również wykonywanych przez gminy, powiaty lub miasta na prawach powiatu zadań w zakresie pomocy i integracji społecznej.

Przedstawione dane odnoszą się do informacji o liczbie osób objętych działaniami w zakresie realizowanych w danym roku projektów współfinansowanych lub finansowanych ze środków: Europejskiego Funduszu Społecznego, Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej w ramach programów resortowych, a także w ramach zainicjowanych przez daną jednostkę samorządu terytorialnego programów osłonowych.

Poza ustawowymi zadaniami z zakresu pomocy społecznej, samorządy gminne i powiatowe województwa warmińsko-mazurskiego realizują wiele innych programów i projektów, których zasadniczym celem jest poprawa sytuacji zawodowej, społecznej i rodzinnej, w tym polepszenie warunków życia mieszkańców regionu zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym. Tego typu projekty realizowane są zwłaszcza przez instytucje pomocy społecznej, administrację samorządową, organizacje pozarządowe i instytucje rynku pracy. Dzięki wsparciu Unii Europejskiej ośrodki pomocy społecznej oraz powiatowe centra pomocy rodzinie od roku 2008 pozyskują z Europejskiego Funduszu Społecznego środki finansowe na realizację projektów systemowych oraz projektów konkursowych w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013. Ich wdrażanie poszerzyło ofertę i katalog pomocy OPS-ów i PCPR-ów o działania bardziej aktywne, które sprzyjają jednocześnie realizacji celów polityki spójności Unii Europejskiej.

Na podstawie danych z OZPS można stwierdzić, że gminy i powiaty z województwa warmińsko-mazurskiego charakteryzuje wysoka aktywność w zakresie realizacji projektów współfinansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego. W oparciu o informacje jednostkowe przekazane przez samorządy gminne i powiatowe na potrzeby OZPS można stwierdzić, że w roku oceny 91% z nich realizowało projekty współfinansowane z EFS. Można jednak zaobserwować w tym zakresie tendencję spadkową – dla porównania w roku 2010 było to 96%, zaś w 2011 – 94%. W prognozie roku następnego szacuje się, że ten trend utrzyma się tzn. 87% gmin i powiatów realizować będzie tego typu projekty.

W roku 2012 samorządy gminne i powiatowe wykazały 97 projektów, które dotyczyły szeroko rozumianego zwiększenia aktywności i mobilności społeczno-zawodowej mieszkańców województwa, w tym zwłaszcza: usamodzielnienia i wyjścia z kręgu osób korzystających ze wsparcia w obszarze pomocy i integracji społecznej, młodzieży, seniorów, osób bezrobotnych, niepełnosprawnych i ich rodzin, jak również działań na rzecz promocji m.in. ekonomii społecznej, zdrowia, sportu.

Łącznie w roku oceny projektami współfinansowanymi z EFS objęto 10.077 osób, w tym najwięcej beneficjentów – 544 osoby, uczestniczyło w projekcie pn. Praca zamiast zasiłku, realizowanym przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Olsztynie, Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Spółdzielczości i Przedsiębiorczości Lokalnej „WAMA-COOP”, Fundację Rozwoju Demokracji Lokalnej, Działdowską Agencją Rozwoju S.A., Związek Stowarzyszeń „Razem w Olsztynie”.

Analizując dane z OZPS można zauważyć, że największą liczbę osób (12.426) objęto działaniami w ramach projektów współfinansowanych z EFS w 2010 roku. W prognozie roku następnego po ocenie szacuje się spadek liczby osób uczestniczących – do 9.444. Fakt ten

może być spowodowany zbliżającym się końcem okresu programowania określonym na rok 2013.

Oprócz funduszy europejskich, jednym ze źródeł pozyskiwania środków finansowych przeznaczonych na realizację zadań na rzecz osób i rodzin będących w trudnej sytuacji życiowej, jest możliwość uzyskania wsparcia w ramach konkursów ogłaszanych przez Ministra Pracy i Polityki Społecznej. Na podstawie danych z OZPS można zaobserwować dynamiczny wzrost aktywności samorządów gminnych i powiatowych z województwa warmińsko-mazurskiego w realizacji projektów konkursowych ogłaszanych przez MPiPS – odpowiednio w latach 2010, 2011, 2012 wdrażało je 15%, 21% oraz 49% gmin i powiatów. Prognoza rok po ocenie wskazuje na 55% planowany udział jednostek z terenu województwa w tego typu konkursach. Wpływ na zwiększone zainteresowanie środkami Ministra Pracy i Polityki Społecznej może mieć wymiana doświadczeń pomiędzy samorządami, które od lat z powodzeniem ubiegają się i otrzymują środki wspierające realizację istotnych zadań z zakresu polityki społecznej.

W projektach realizowanych w ramach konkursów ogłaszanych przez MPiPS w roku oceny brało udział 13.122 osób, natomiast w prognozie roku następnego można zauważyć znaczący wzrost liczby osób zainteresowanych tego rodzaju zadaniami – do 20.445 (o blisko 56% w stosunku do roku 2012). Największą liczbę uczestników – objętych projektem Koordynator rodzinnej pieczy zastępczej, wykazał powiat ostródzki i wyniosła ona 189 osób.

Z danych przekazanych przez samorzady gmin i powiatów wynika, że uzyskały one dofinansowanie przede wszystkim w ramach konkursów: Gminne programy aktywizacji społeczno-zawodowej na rzecz budownictwa socjalnego, Podmiot zatrudnienia socjalnego partnerem Ośrodka Pomocy Społecznej i Powiatowego Urzędu Pracy w realizacji kontraktów socjalnych, Asystent rodziny oraz Koordynator rodzinnej pieczy zastępczej (w ramach Resortowego programu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej).

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej do zadań własnych gminy, jak i powiatu należy m.in.: podejmowanie innych działań wynikających z rozeznaczonych potrzeb, w tym tworzenie i realizacja programów osłonowych. Na podstawie danych z OZPS można stwierdzić, że programami osłonowymi w województwie warmińsko-mazurskim w roku 2012 objętych było 30.386 osób. W latach 2010-2011 liczba ta utrzymywała się na tym samym poziomie – wynosząc odpowiednio 35.076 oraz 36.228 osób. Natomiast zgodnie z prognozą roku 2013 liczba ta zwiększy się do 48.120 osób (o 58% w stosunku do roku 2012). Najwięcej osób – 12.350, objętych zostało programem System profilaktyki i opieki nad rodziną i dzieckiem w mieście Olsztynie na lata 2011-2015. Wśród wymienionych programów w OZPS wskazywany jest także program Pomoc państwa w zakresie dożywiania.

Omawiane dane wskazują również na stopniowy wzrost liczby gmin, które realizują programy osłonowe, których udział w poszczególnych latach wynosił: 2010 – 9%, 2011 i 2012 – 11%, a w roku 2013 szacuje się na 16%.

Tabela nr 15. Aktywność projektowo-programowa (w całym okresie sprawozdawczym)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Lata poprzednie		Rok oceny	Prognoza rok po ocenie	
	Rok 2010	Rok 2011			
PROJEKTY WSPÓŁFINANSOWANE z EFS					
Ogółem liczba osób objętych projektami	1	12 426	10 556	10 877	9 444
W tym:					
"Akademia Aktywnych" Projekt Konkursowy PO KL Poddziałanie 7.2.1	2	20	20	0	0

WYSZCZEGÓLNIENIE		Lata poprzednie		Rok oceny	Prognoza rok po ocenie
		Rok 2010	Rok 2011		
"Aktywizacja zawodowa i integracja społeczna bezrobotnych osób niepełnosprawnych w Powiecie Elckim"	3	41	48	27	0
"Aktywna Rodzina – Aktywna Gmina"	4	24	23	15	13
"Aktywna integracja drogą do zatrudnienia"	5	0	22	44	22
"Aktywność – szansą na lepsze jutro"	6	128	137	80	66
"Aktywny młody na rynku pracy"	7	60	0	0	0
"Bo dzieci są najważniejsze"	8	0	0	136	0
"Ciekawi świata"	9	0	0	0	132
"Community worker" – program skierowany do rodzin borykających się z problemem psychicznie upośledzonego członka rodziny	10	16	0	0	0
"Dobry start dla najmłodszych", Priorytet IX, Poddziałanie 9.1.1 – Zmniejszanie nierówności w stopniu upowszechniania edukacji przedszkolnej (dzieci w wieku 3-5 lat oraz rodzice – beneficjenci projektu)	11	210	279	146	0
"Gmina Morąg stawia na naukę"	12	194	0	0	0
"Indywidualizacja procesu nauczania i wychowania uczniów klas I-III w Gminie Płońska", Priorytet IX, Poddziałanie 9.1.2 – Wyrównywanie szans edukacyjnych uczniów z grupy o utrudnionym dostępie do edukacji oraz zmniejszanie różnic w jakości usług edukacyjnych	13	0	0	98	72
"Integracyjny Klub Osób Niepełnosprawnych" Projekt Konkursowy PO KL Poddziałanie 7.2.1	14	15	15	0	0
"Krok w przyszłość"	15	0	64	64	0
"Mały krokami do celu"	16	30	31	25	0
"Moją motywacją jest moja przyszłość"	17	47	43	21	17
"Młodzieżowy Klub Integracji Społecznej w Grodzicznie"	18	0	18	18	0
"Na dobry początek" – Priorytet IX, Poddziałanie 9.1.1 – Zmniejszanie nierówności w stopniu upowszechniania edukacji przedszkolnej	19	0	0	182	182
"Nie wykluczeniu społecznemu"	20	44	45	0	0
"Nowa praca – nowa rola"	21	0	45	45	0
"Nowy Horyzont"	22	551	556	425	436
"Od wykluczenia do usamodzielnienia" w ramach PO KL – program skierowany do osób korzystających ze wsparcia pomocy społecznej mający na celu ich usamodzielnienie i wyjście z kręgu osób korzystających ze wsparcia pomocy społecznej	23	359	494	325	319
"Otwarta Droga – Aktywna Integracja" Projekt Systemowy PO KL Poddziałanie 7.1.1	24	121	0	0	72
"Praca nie męka – przyszłość w Twoich rękach"	25	33	27	19	28
"Praca socjalna formą przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu poprzez aktywną	26	32	28	18	18

WYSZCZEGÓLNIENIE		Lata poprzednie		Rok oceny	Prognoza rok po ocenie
		Rok 2010	Rok 2011		
integrację osób bezrobotnych i ich rodzin"					
"Praca zamiast zasiłku"	27	366	0	544	0
"Przyszłość w Twoich rękach", Priorytet IX, Poddziałanie 9.1.2 – Wyrównywanie szans edukacyjnych uczniów z grupy o utrudnionym dostępie do edukacji oraz zmniejszanie różnic w jakości usług edukacyjnych	28	0	209	215	215
"Razem można więcej"	29	0	16	16	0
"Standardy w pomocy"	30	0	0	42	80
"Trzy kroki"	31	0	0	15	15
"Uwierz w siebie – aktywizacja społeczno-zawodowa podopiecznych jednostek pomocy społecznej"	32	53	35	25	28
"Wykorzystaj swoją szansę"	33	75	0	0	0
"Za rękę z Einsteinem"	34	128	0	0	0
"Zdolni i innowacyjni"	35	0	0	52	52
"Zmienić siebie"	36	71	81	44	39
"Świadomie w przyszłość"	37	45	45	0	0
„Równe szanse"	38	20	24	23	47
650-lecie nadania praw wsi Pielgrzymowa	39	0	0	500	0
Czuć się jak ryba w wodzie	40	0	0	52	0
Dzień Dziecka	41	0	0	200	200
Gminne programy aktywizacji społeczno-zawodowej na rzecz budownictwa socjalnego	42	0	0	10	10
Indywidualizacja procesu nauczania i wychowania uczniów klas I-III szkół podstawowych	43	0	0	112	0
Ochrona i promocja zdrowia	44	0	0	500	0
Ortografia i zapamiętywanie może być proste	45	0	0	90	0
Powitanie lata	46	0	0	500	500
Rozwój kompetencji kluczowych poprzez sport	47	25	25	25	0
Zaczarowany Młyn	48	0	0	500	0
Zdrowo i sportowo to nasze Szkotowo	49	0	0	130	0
usuwanie wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Kozłowo	50	0	0	10	10
1. "Indywidualizacja procesu nauczania uczniów klas I-III szkół podstawowych w mieście i gminie Miłomłyn" 2. "Powiedz mi, a zapomnę; pokaż mi, a zapamiętam; zaangażuj mnie a zrozumieć" 3. "Jaś i Małgosia" 4. Dodatkowe zajęcia dla Jasia i Małgosi 5. "Artystyczne pokolenie www"	51	42	162	250	250
Akademia seniora	52	20	0	0	0
Aktywizacja młodych (poddziałanie 6.1.1 PO KL)	53	0	0	72	116
Aktywizacja społeczno zawodowa bezrobotnych w gminie Budry	54	29	23	0	12
Aktywizacja szansą na lepsze jutro	55	34	32	19	19

WYSZCZEGÓLNIENIE		Lata poprzednie		Rok oceny	Prognoza rok po ocenie
		Rok 2010	Rok 2011		
Aktywna integracja społeczna skutecznym sposobem rozwiązywania problemów społecznych w gminie Górowo Iławeckie	56	81	72	52	45
Aktywne Prostki I i II	57	28	0	0	0
Babska Inicjatywa 2013	58	0	0	0	24
Czas na Zmiany	59	0	22	0	0
Dogonić peleton – program wyrównywania szans edukacyjnych w gminie Górowo Iławeckie	60	141	0	0	0
Edukacja dla zdrowia – pilotażowy program profilaktyki i promocji zdrowia w gminie Górowo Iławeckie	61	89	0	0	0
Edukacja szansą na rozwój uczniów z Gminy Gietrzwałd	62	0	72	72	0
GOPS projekt systemowy "Aktywność i integracja szansą na przyszłość" – Liczba objętych osób	63	56	61	34	28
Gmina Szczytno – Projekt konkursowy "Równajmy do Lepszych" – Liczba objętych osób	64	0	27	28	28
Gmina Szczytno – Projekt systemowy "Indywidualizacja procesu nauczania i wychowania uczniów klas I-III w Gminie Szczytno" – Liczba objętych osób	65	0	0	59	59
Indywidualizacja procesu nauczania i wychowania uczniów w gminie Górowo Iławeckie	66	0	97	0	0
Indywidualizacja procesu nauczania w klasach I-III Szkoły Podstawowej	67	0	0	80	80
Kapitał na przyszłość	68	0	0	55	55
Kobiety	69	37	35	34	25
Kwalifikacje zawodowe to Twoja szansa na sukces	70	0	0	98	98
MKIS Twoją szansą	71	0	45	55	55
Miejsko-Gminny Klub Integracji Społecznej w Ostródzie	72	0	36	39	36
Mężczyźni	73	9	23	14	15
Młodzieżowy Klub Integracji Społecznej	74	30	30	0	0
Nasza wieś naszą szansą	75	0	25	0	0
Niepełnosprawni, niepowtarzalni – w poszukiwaniu indywidualnych predyspozycji	76	0	0	26	74
Od bierności do aktywności (Projekt systemowy)	77	36	38	38	37
Otwieramy Drzwi w Przyszłość	78	61	73	46	33
Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej w Olsztynie	79	0	0	0	90
PAakt – promocja aktywności (poddziałanie 6.1.3 PO KL)	80	1 001	479	345	580
PO KL "Klub Integracji Społecznej"	81	0	0	14	14
PO KL "Przez Trudności do Celu"	82	47	36	25	22
PO KL.07.01.01-28-079/08-02 „Nie jutro lecz Dziś"	83	57	59	33	33
PROJEKT "OD WSPARCIA DO SAMODZIELNOŚCI"	84	29	30	25	15

WYSZCZEGÓLNIENIE		Lata poprzednie		Rok oceny	Prognoza rok po ocenie
		Rok 2010	Rok 2011		
PROJEKT SYSTEMOWY PN. "INTEGRACJA, AKTYWIZACJA, PRACA"	85	35	39	23	19
PROJEKT W RAMACH PO KL pn. "MKIS – szansa na lepsze jutro"	86	0	0	0	15
PROJEKT W RAMACH PO KL pn. "TEN CZAS ZMIENIA NAS"	87	39	39	21	17
Planuje się realizację projektu w odpowiedzi na konkurs ogłoszony przez WUP w 2013 r. (poddziałanie 6.1.1 PO KL)	88	0	0	0	100
Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Ostródzie aktywnie integruje	89	65	67	49	24
Program aktywizacji społeczno-zawodowej w Gminie Działdowo	90	58	57	46	38
Program aktywnej integracji w Gminie Wieliczki	91	23	25	14	22
Projekt "Będę samodzielny", osoby niepełnosprawne	92	40	40	0	0
Projekt "Szansa na lepszą przyszłość" osoby usamodzielniane i osoby niepełnosprawne	93	28	22	15	7
Projekt "Worliny – tu mieszkamy, aktywnie dziś działamy"	94	22	0	0	0
Projekt "Środowiskowa pomoc dla rodzin z małoletnimi dziećmi w sytuacjach kryzysowych w gminie Biskupiec w ramach zintegrowanego systemu pomocy rodzinom powiatu olsztyńskiego" współfinansowany przez MPiPS	95	53	0	0	0
Projekt konkursowy "Aktywna integracja w Rożentalu"	96	140	0	0	0
Projekt konkursowy "Decyduję o sobie"	97	0	0	40	40
Projekt konkursowy "Jesień życia czas seniora"	98	80	0	0	0
Projekt konkursowy "MKIS – inkubatorem aktywności społecznej i zawodowej"	99	0	26	26	0
Projekt konkursowy "Mortegi – wieś inicjatyw pozytywnych"	100	110	0	0	0
Projekt konkursowy "Młodzież na start"	101	40	0	0	0
Projekt konkursowy "Prątnica – aktywna społeczność"	102	128	0	0	0
Projekt konkursowy "Rakowice – integracja na aktywną nutę"	103	98	0	0	0
Projekt konkursowy "Sposób na nudę"	104	70	0	0	0
Projekt konkursowy "Stacja – aktywizacja"	105	12	12	0	0
Projekt konkursowy "W Szczepankowie jest szalowo"	106	99	0	0	0
Projekt konkursowy "Złoty Zakątek to Złotowo"	107	130	0	0	0
Projekt konkursowy "Świetlicowa integracja"	108	97	0	0	0
Projekt konkursowy „Badania osobowościowe szansą dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym"	109	330	0	0	0
Projekt konkursowy pt." Aktywni, kreatywni – razem" realizowany przez Gminny Ośrodek Pomocy społecznej w Małdytach w okresie od	110	0	0	0	15

WYSZCZEGÓLNIENIE		Lata poprzednie		Rok oceny	Prognoza rok po ocenie
		Rok 2010	Rok 2011		
01.01.2013 r. do 31.12.2014r.					
Projekt konkursowy – Młodzieżowy Klub Integracji Społecznej.	111	0	0	80	80
Projekt systemowy "Aktywizacja osób bezrobotnych z terenu gminy Nidzica"	112	84	92	52	50
Projekt systemowy "Aktywna rodzina"	113	38	33	19	18
Projekt systemowy "Masz okazję – pomóż sobie"	114	105	103	71	53
Projekt systemowy "Postaw na siebie – wybierz aktywność"	115	48	52	33	28
Projekt systemowy "Uwierz w siebie – aktywizacja społeczno-zawodowa podopiecznych jednostek pomocy społecznej" Priorytet VII – Promocja integracji społecznej, Działanie 7.1 – Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji	116	45	35	30	28
Projekt systemowy "Wszyscy mamy równe szanse – aktywizacja osób wykluczonych" w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, Priorytet VII Promocja integracji społecznej	117	33	31	18	15
Projekt systemowy "Zrealizuj siebie aktywizacja społeczna i zawodowa mieszkańców gminy Stawiguda"	118	19	18	17	16
Projekt systemowy "wyrównywanie szans w dostępie do zatrudnienia" współfinansowany ze środków EFS w ramach PO KL 2007-2013	119	98	95	56	42
Projekt systemowy: "Aktywność? TAK – program aktywizacji podopiecznych MGOPS Miłomłyn"	120	35	32	20	21
Projekt systemowy PO KL "Mam szansę być aktywnym" Priorytet VII Działanie 7.1, Poddziałanie 7.1.1	121	27	24	13	10
Projekt systemowy Twoja Szansa realizowany przez PCPR w Giżycku	122	30	29	15	0
Projekt systemowy Twoja szansa aktywizacja osób zagrożonych wykluczeniem społecznym z wykorzystaniem instrumentów aktywnej integracji.	123	120	108	88	0
Projekt systemowy Twoja szansa	124	21	30	19	0
Projekt systemowy pt." Można żyć inaczej" realizowany przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Małdytach	125	34	23	12	11
Projekt "Nie bądź widzem reaguj na przemoc – kampania społ. przeciwdziałania przemocy w rodzinie	126	0	790	0	0
Projekt: "Aktywna młodzież w powiecie oleckim"	127	0	0	0	20
Projekty wykonywane przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Mrągowie	128	38	38	23	21
Projekt systemowy „Powiat Olsztyński aktywizuje"	129	70	68	63	45
Przystanek aktywność	130	0	20	0	0

WYSZCZEGÓLNIENIE		Lata poprzednie		Rok oceny	Prognoza rok po ocenie
		Rok 2010	Rok 2011		
Przywrócenie społeczeństwu – program aktywizacji społeczno-zawodowej bezrobotnych realizowany w gminie Stare Juchy	131	31	32	0	0
Razem dla rozwoju – integracja Pietrzwałdu	132	45	0	0	0
Rozwój oferty edukacyjnej punktów przedszkolnych w gminie Górowo Iławeckie	133	0	49	30	32
Świetlice 2012	134	0	0	15	0
Szansa dla Kobiet	135	24	24	0	0
Wsparcie do kwadratu – praktyczna nauka do zawodu Asystent Osobisty Osoby Niepełnosprawnej	136	0	37	37	0
Wsparcie na starcie – program aktywizacji podopiecznych MOPS Ostróda	137	127	135	103	120
Współpraca przy realizacji projektu "Inwestuj w siebie – reintegracja zawodowa i społeczna" Federacja Organizacji Socjalnych.	138	0	0	15	0
Wszechstronne wykształcenie – lepsza przyszłość	139	0	96	96	0
Wysoka jakość szkolnictwa zawodowego – drogą do sukcesu młodzieży powiatu ostródzkiego	140	704	704	0	0
Zintegrowany program aktywności społecznej w Gminie Ostróda "W stronę słońca"	141	76	66	18	18
Młodzież w wieku 15-25 lat	142	6	7	0	0
Osoby dorosłe	143	12	12	0	0
Partnerstwo w realizacji projektu "Szkoła Młodzieżowych Animatorów Warmii i Mazur"	144	0	10	0	0
Partnerstwo w realizacji projektu "Wyjść z cienia"	145	4	0	0	0
Projekt systemowy "Integracja i aktywność zapewni dobrą przyszłość" realizowany przez GOPS Dąbrówno	146	34	33	18	15
Projekt systemowy PCPR "Aktywność i integracja szansą na lepsze jutro"	147	27	26	16	9
Świetlica pomocy koleżeńskiej	148	30	57	49	49
Świetlica Środowiskowa „Młodzieżowa alternatywa"	149	0	30	30	0

Tabela nr 16. Aktywność projektowo-programowa (w całym okresie sprawozdawczym) – cd

WYSZCZEGÓLNIENIE		Lata poprzednie		Rok oceny	Prognoza rok po ocenie
		Rok 2010	Rok 2011		
UDZIAŁ W KONKURSACH OGŁASZANYCH PRZEZ MPiPS					
Ogółem liczba osób objętych projektami	1	1 088	3 073	13 122	20 445
W tym:					
"PRZEMOC"	2	0	974	0	400
" Nowa rodzina"	3	0	0	15	0

WYSZCZEGÓLNIENIE		Lata poprzednie		Rok oceny	Prognoza rok po ocenie
		Rok 2010	Rok 2011		
" Wynagrodzenia dla zawodowej rodziny zastępczej oraz dla osób prowadzących rodzinne domy dziecka "	4	0	0	30	0
""Mój nowy dom"	5	0	6	0	0
"60+ Nadal Sprawni i Aktywni"	6	0	0	20	20
"ASYSTENT RODZINY"	7	0	0	78	78
"Asystent rodziny " – resortowy program wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej	8	0	0	42	0
"Asystent rodziny"	9	10	0	12	30
"Bezpieczna przystań" – szkolenie kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej	10	0	0	16	0
"Budowanie kompleksowej sieci oparcia społecznego dla osób z zaburzeniami psychicznymi i ich rodzin" – program z zakresu organizacji i funkcjonowania sieci oparcia społecznego dla osób z zaburzeniami psychicznymi	11	0	31	0	0
"Dom moich marzeń"	12	0	11	0	0
"Festyn Niezapominajkowy" – rządowy program na rzecz aktywności osób starszych	13	0	0	0	400
"Gminne programy aktywizacji społeczno-zawodowej na rzecz budownictwa socjalnego"	14	0	15	15	15
"Ja i moja rodzina – gdy jesteśmy razem nic nas nie zatrzyma" – program z zakresu organizacji i funkcjonowania sieci oparcia społecznego dla osób z zaburzeniami psychicznymi	15	0	25	0	0
"Koordynator rodzinnej pieczy zastępczej" w ramach Resortowego Programu Wspierania Rodziny i Systemu Pieczy Zastępczej na rok 2012	16	0	0	2	2
"Koordynator rodzinnej pieczy zastępczej"	17	0	0	176	40
"Ku dorosłości – przygotowanie wychowanków placówki do procesu usamodzielnienia, pomoc w budowaniu ich przyszłości osobistej, zawodowej i rodzinnej" – program z zakresu opieki nad dzieckiem i rodziną	18	0	26	0	0
"Odważnie w dorosłość"	19	0	12	0	0
"Osoby zaburzone psychicznie – przeciwdziałanie wykluczeniu i społecznej izolacji" – program z zakresu organizacji i funkcjonowania sieci oparcia społecznego dla osób z zaburzeniami psychicznymi	20	0	0	0	20
"Pora na seniora – seniorzy spełniają swoje marzenia" – program z zakresu organizacji i funkcjonowania sieci oparcia społecznego dla osób z zaburzeniami psychicznymi	21	0	0	0	30
"Powrót osób bezdomnych do społeczności – Tworzenie stacjonarnych miejsc zabezpieczenia podstawowych potrzeb"	22	0	0	24	0
"Program SPOKI – jako alternatywna forma wsparcia dla osób z niepełnosprawnością intelektualną i zaburzeniami psychicznymi" – program z zakresu organizacji i funkcjonowania sieci oparcia społecznego dla osób z zaburzeniami psychicznymi	23	0	0	0	30

WYSZCZEGÓLNIENIE		Lata poprzednie		Rok oceny	Prognoza rok po ocenie
		Rok 2010	Rok 2011		
"Razem różnie-aktywne warsztaty plastyczne dla seniorów i młodzieży.	24	0	0	30	30
"Resortowy program wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej – asystent rodziny"	25	0	0	20	30
"Szkolenia rodzin zastępczych, osób prowadzących rodzinne domy dziecka oraz dyrektorów placówek opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego" w ramach Resortowego Programu Wspierania Rodziny i Systemu Pieczy zastępczej na rok 2012	26	0	0	40	36
"Szkolenia rodzin zastępczych, osób prowadzących rodzinne domy dziecka oraz dyrektorów placówek opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego"	27	0	0	23	30
"Uśmiechnięte nasze miny to jest projekt dla rodziny" – program z zakresu organizacji i funkcjonowania sieci oparcia społecznego dla osób z zaburzeniami psychicznymi	28	0	0	25	0
"Uwierz w siebie"	29	0	6	0	0
"Wsparcie rodzin zastępczych"	30	0	0	2	0
"Wspieramy i pomagamy – objęcie specjalistyczną pomocą niespokrewnione z dzieckiem rodziny zastępcze"	31	0	37	0	0
"Wspieranie procesu usamodzielniania wychowanków poprzez pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych oraz wsparcie coucha" – realizacja programu dotyczyła stworzenia wychowankom z placówek opiekuńczo-wychowawczych przebywających w mieszkaniach chronionych	32	0	8	0	0
"Wspieranie rodziny i systemu pieczy zastępczej" – program związany z obowiązkowym zwiększeniem wysokości świadczenia na pokrycie kosztów utrzymania dziecka w rodzinach zastępczych oraz na realizację pomocy na kontynuowanie nauki	33	0	0	28	0
"Wspieranie rodziny i systemu pieczy zastępczej" – wynagrodzenia dla rodzin zastępczych oraz dla osób prowadzących rodzinne domy dziecka	34	0	0	14	0
"Wykluczeniu społecznemu – NIE" – program z zakresu organizacji i funkcjonowania sieci oparcia społecznego dla osób z zaburzeniami psychicznymi	35	0	0	0	25
"Wynagrodzenia dla zawodowych rodzin zastępczych"	36	0	0	6	0
"Wyprawa PO-MOC"	37	0	0	120	0
"Świadomie w dorosłość"	38	0	15	0	0
"Świadomie w przyszłość"	39	14	0	0	0
30 minus – stawiamy na młodych (program specjalny)	40	0	0	151	0
40 minus w powiecie ostródzkim	41	168	0	0	0
45/50 plus w powiecie ostródzkim	42	36	0	0	0
ALTERNATYWA	43	0	0	37	0
Aktywne usamodzielnienie – warsztaty gotowania	44	10	0	0	0
Asystent rodziny – II edycja	45	0	0	1	0

WYSZCZEGÓLNIENIE		Lata poprzednie		Rok oceny	Prognoza rok po ocenie
		Rok 2010	Rok 2011		
Asystent rodziny – II edycja	46	0	0	15	30
Asystent rodziny	47	0	0	40	30
Doposażenie rodziny zastępczej pełniącej zadanie pogotowia rodzinnego	48	7	0	0	0
Europejski Rok Walki z Ubóstwem i Wykluczeniem Społecznym 2010	49	400	0	0	0
Gminne programy na rzecz aktywizacji społeczno-zawodowej na rzecz budownictwa socjalnego	50	0	0	0	12
Konkurs na koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej	51	0	0	30	30
Koordinator Rodzinnej Pieczy Zastępczej	52	0	0	15	30
Koordinator rodzinnej pieczy zastępczej – dofinansowanie do wynagrodzenia koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej	53	0	0	1	1
Masz prawo do..	54	0	51	0	40
Mieszkanie Chronione "Słoneczna Droga"	55	5	0	0	0
Obowiązkowe zwiększenia wysokości świadczenia na pokrycie kosztów utrzymania dziecka w rodzinach zastępczych oraz na realizację pomocy na kontynuowanie nauki	56	0	0	8	0
Podmiot zatrudnienia socjalnego partnerem OPS i PUP w realizacji kontraktów socjalnych	57	0	0	17	21
Podnoszenie kompetencji wychowawczych rodziców (szkolenie rodzin zastępczych, osób prowadzących rodzinne domy dziecka, dyrektorów placówek opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego	58	0	0	30	0
Program "Asystent rodziny" realizowany przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Małdytach	59	0	0	32	18
Program aktywizacji dla osób bezrobotnych będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy "art. "49".	60	0	0	66	0
Program aktywizacji dla osób bezrobotnych do 30 roku życia "30-"	61	0	0	76	0
Program aktywizacji dla osób bezrobotnych do 30 roku życia w 2013 r. "30-"	62	0	0	0	65
Program na rzecz społeczności romskiej w Polsce	63	57	47	58	78
Program postrehabilitacyjny adresowany do osób uzależnionych od narkotyków po ukończonym podstawowym procesie leczenia	64	0	0	19	20
Program resortowy "Asystent rodziny 2012"	65	0	0	29	60
Projekt "Daleko od szosy"	66	0	0	10	0
Projekt "Kim będę, gdy dorosnę"	67	10	0	0	0
Projekt "Przebudzenie Siła jest w nas"	68	0	15	0	0
Projekt konkursowy "Asystent Rodziny"	69	0	0	34	24
Projekt konkursowy "Podmiot zatrudnienia socjalnego partnerem Ośrodka Pomocy Społecznej i Powiatowego Urzędu Pracy w realizacji kontraktów socjalnych."	70	0	30	20	0
Projekt: "Asystent rodziny i Koordynator	71	0	0	0	1

WYSZCZEGÓLNIENIE	Lata poprzednie		Rok oceny	Prognoza rok po ocenie	
	Rok 2010	Rok 2011			
rodzinnej pieczy zastępczej".					
Projekt: "Doszkalanie rodzin zastępczych zawodowych i niezawodowych oraz szkolenie kandydatów na rodziny zastępcze niezawodowe".	72	0	0	52	0
Projekt: "Koordynator rodzinnej pieczy zastępczej".	73	0	0	1	0
Projekt: "MOJ DOM – TWOJE MIEJSCE". Pozyskiwanie i szkolenie kandydatów na rodziny zastępcze niespokrewnione z dzieckiem i zawodowe niespokrewnione z dzieckiem.	74	0	5	0	0
Projekt: "Prowadzenie szkoły dla rodziców w powiecie oleckim".	75	11	0	0	0
Projekt: "W grupie różnej. Zajęcia terapeutyczno-edukacyjne dla dzieci z problemami emocjonalnymi w powiecie oleckim".	76	8	0	0	0
Projekt: "Wspieranie funkcjonujących w powiecie oleckim niespokrewnionych rodzin zastępczych i zawodowych niespokrewnionych z dzieckiem rodzin zastępczych".	77	38	0	0	0
Projekt: "Wspieranie procesu usamodzielnienia wychowanków pieczy zastępczej w powiecie oleckim poprzez pomoc w uzyskaniu odpowiedniego standardu warunków życia oraz organizację szkoleń rozwijających umiejętności niezbędne w procesie usamodzielnienia".	78	0	38	0	0
Przedsiębiorczość 2010 w Powiecie Ostródzkim	79	95	0	0	0
Przedsiębiorczość i praca – postaw na młodych (program specjalny)	80	0	145	0	0
Resortowy Program Wspierania Rodziny i Systemu Pieczy Zastępczej na rok 2012 "Asystent Rodziny"	81	0	0	18	18
Resortowy Program Wspierania Rodziny i Systemu Pieczy Zastępczej na rok 2012 "Wsparcie rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka"	82	0	0	36	0
Resortowy Program Wspierania Rodziny i Systemu Pieczy Zastępczej na rok 2012 Koordynator rodzinnej pieczy zastępczej	83	0	0	169	
Resortowy Program Wspierania Rodziny i Systemu Pieczy Zastępczej na rok 2012 Szkolenia rodzin zastępczych, osób prowadzących rodzinne domy dziecka oraz dyrektorów placówek opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego.	84	0	0	9	20
Resortowy Program Wspierania Rodziny i Systemu Pieczy Zastępczej" Asystent Rodziny 2102"	85	0	0	19	27
Resortowy program wspierania rodziny i pieczy zastępczej – "ASYSTENT RODZINY"	86	0	0	10	14
Resortowy program wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej na rok 2013 "Asystent rodziny"	87	0	0	0	33
Resortowy program wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej" Asystent rodziny"	88	0	0	69	101
Resortowy program wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej	89	0	0	27	31
Seniorzy na scenę I i II	90	0	0	15	32

WYSZCZEGÓLNIENIE		Lata poprzednie		Rok oceny	Prognoza rok po ocenie
		Rok 2010	Rok 2011		
Szkolenia dla istniejących rodzin zastępczych, osób prowadzących rodzinne domy dziecka oraz dyrektorów placówek opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego (zgodnie z konkursami ogłaszanymi przez MPiPS).	91	9	30	21	20
Szkolenia rodzin zastępczych, osób prowadzących rodzinne domy dziecka oraz dyrektorów placówek opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego"	92	0	0	49	50
Szkolenie rodzin zastępczych, osób prowadzących rodzinne domy dziecka, dyrektorów	93	0	0	43	43
Szkolenie rodzin zastępczych	94	0	0	31	30
Szkolenie z zakresu zaburzeń rozwojowych emocjonalnych dzieci i młodzieży. Odpowiedzialność prawna rodzica zastępczego	95	25	0	0	0
Wsparcie istniejących rodzin zastępczych zawodowych i niezawodowych poprzez sfinansowanie prowadzenia grupy wsparcia dla rodzin zastępczych i osób prowadzących placówki opiekuńczo-wychowawcze typu rodzinnego	96	0	36	0	0
Wspieranie jednostek samorządu terytorialnego w budowaniu lokalnego systemu opieki nad dzieckiem i rodziną w 2011 r. "Kocham mądrze"	97	0	77	0	0
Wspieranie jednostek samorządu terytorialnego w budowaniu lokalnego systemu opieki nad dzieckiem i rodziną w 2011 r. "Mój drugi dom"	98	0	100	0	0
Wspieranie jednostek samorządu terytorialnego w budowaniu lokalnego systemu opieki nad dzieckiem i rodziną w 2011 r. "Wspieramy rodziny"	99	0	88	0	0
Wspieranie jednostek samorządu terytorialnego w budowaniu lokalnego systemu opieki nad dzieckiem i rodziną w 2011 r. "Wymarzone dzieciństwo"	100	0	138	0	0
Wynagrodzenie dla zawodowej rodziny zastępczej oraz osób prowadzących rodzinne domy dziecka	101	0	0	1	0
Wyrównywanie szans na rynku pracy oraz integracja ze środowiskiem lokalnym osób z zaburzeniami psychicznymi"	102	0	21	0	0
Zadanie "Asystent rodziny – druga edycja"	103	0	0	14	14
Zadanie "Nowe szanse"	104	0	0	10	10
Zadanie "Przez aktywność do sukcesu"	105	0	10	10	0
Asystent rodziny	106	0	0	124	162
Koordinator rodzinnej pieczy zastępczej	107	0	0	2	2
Systemu pieczy zastępczej Resortowy program wspierania rodziny i systemie pieczy zastępczej na rok 2012 i 2013 "Asystent rodziny"	108	0	0	60	70
Wsparcie rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka	109	0	0	9	9

Tabela nr 17. Aktywność projektowo-programowa (w całym okresie sprawozdawczym)
– cd

WYSZCZEGÓLNIENIE	Lata poprzednie		Rok oceny	Prognoza rok po ocenie	
	Rok 2010	Rok 2011			
UDZIAŁ W PROGRAMACH OSŁONOWYCH (nie wymienione wyżej)					
Ogółem liczba osób objętych projektami	1	35 076	35 228	30 386	48 120
W tym:					
"Pomoc społeczna, w tym pomoc rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywania szans tych rodzin i osób"	2	0	50	0	0
"Program na rzecz społeczności romskiej" MAiC	3	2	2	3	3
"świadczenie pomocy na rzecz osób bezdomnych i zagrożonych bezdomnością"	4	0	0	35	0
'Świadczenie pomocy na rzecz osób bezdomnych i zagrożonych bezdomnością poprzez zapewnienie całodobowego pobytu z wyżywieniem oraz świadczenie poradnictwa specjalistycznego"	5	21	0	0	0
Asystent rodziny	6	0	0	1	1
Centrum Wolontariatu Przy Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Olsztynie	7	46	55	39	45
Gminny program przeciwdziałania przemocy w rodzinie na lata 2006-2013 "Rodzina bez przemocy"	8	2 655	2 172	3 746	3 800
Gminny program wspierania rodziny w Olsztynie na lata 2013-2015	9	0	0	0	14 500
Postprodukcja profilaktycznego filmu musicalowego „noc w środku dnia	10	0	0	50	50
Pilotażowy program "Aktywny Samorząd"	11	0	0	8	15
Powiatowy program rozwoju pieczy zastępczej w Olsztynie na lata 2013-2015	12	0	0	0	540
Program Osłonowy „Wspieranie Jednostek Samorządu Terytorialnego w Tworzeniu Systemu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie	13	0	1 000	0	0
Program PEAD	14	2 000	2 000	2 000	2 000
Program dla osób starszych miasta Olsztyna na lata 2010-2015	15	1 769	2 122	1 473	1 800
Program korekcyjno – edukacyjny dla osób stosujących przemoc w rodzinie.	16	0	0	18	18
Program na Rzecz Społeczności Romskiej w Polsce	17	28	30	30	105
Program na rzecz społeczności romskiej w Polsce	18	0	49	102	39
Program organizacji dwóch konferencji wojewódzkich z zakresu problematyki uzależnień	19	0	0	0	50
Program pomocy rodzinom zagrożonym eksmisją "Mieszkanie bez zadłużenia"	20	0	0	43	0
Program postrehabilitacyjny adresowany do osób uzależnionych od narkotyków po ukończonym podstawowym procesie leczenia	21	0	0	18	20
Program profilaktyczno – edukacyjny dla dzieci i młodzieży z grup podwyższonego ryzyka.	22	0	0	0	15
Program włączania najuboższych mieszkańców Olsztyna w życie kulturalne, oświatowe, sportowe i rekreacyjne miasta	23	220	165	185	200

WYSZCZEGÓLNIENIE		Lata poprzednie		Rok oceny	Prognoza rok po ocenie
		Rok 2010	Rok 2011		
Projekt konkursowy "Lepsza rodzina" w ramach Programu Osłonowego "Wspieranie jednostek samorządu terytorialnego w tworzeniu systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie"	24	0	0	25	0
Projekt konkursowy "Nie bij – pokochaj" w ramach Programu Osłonowego "Wspieranie jednostek samorządu terytorialnego w tworzeniu systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie"	25	0	37	0	0
Projekt konkursowy "Razem dla dzieci i młodzieży" w ramach Programu Osłonowego "Wspieranie jednostek samorządu terytorialnego w tworzeniu systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie"	26	0	0	0	25
Projekt: "Działania pomocowe skierowane do dzieci i młodzieży dotkniętych przemocą umieszczonych w rodzinach zastępczych na terenie powiatu oleckiego".	27	0	0	0	52
Projekt: "Podejmowanie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy na terenie powiatu oleckiego".	28	0	0	0	20
Projekt: "Prowadzenie specjalistycznego wsparcia dla osób doznających przemocy w rodzinie w powiecie oleckim".	29	0	126	0	0
Projekt: "Rozwój specjalistycznego poradnictwa dla osób doznających przemocy w rodzinie w powiecie oleckim".	30	0	0	151	0
Projekt: "Warsztaty arteterapeutyczne dla dzieci zagrożonych przemocą w powiecie oleckim".	31	0	14	0	0
Projekt: Prowadzenie warsztatów dla rodziców w powiecie oleckim "Wychowanie bez klapsa"	32	0	12	0	0
Resortowy program wspierania rodziny i systemie pieczy zastępczej – przewiduje się zatrudnienie asystenta rodziny i objęcie pomocą 10 rodzin.	33	0	0	0	10
Rządowy program wspierania osób uprawnionych do świadczenia pielęgnacyjnego	34	0	86	26	25
Rządowy Program "Pomoc państwa w zakresie dożywiania"	35	496	313	406	360
Rządowy Program Pomoc państwa w zakresie dożywiania	36	2 046	2 124	2 952	2 952
Rządowy program ograniczania przestępczości i aspołecznych zachowań "Razem bezpieczniej" koordynowany przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji.	37	198	0	0	0
Rządowy program pomoc państwa w zakresie dożywiania	38	562	507	471	483
System profilaktyki i opieki nad rodziną i dzieckiem w mieście Olsztynie na lata 2011-2015	39	19 458	17 845	12 350	14 500
Unijny Program Dostarczanie żywności dla najuboższej ludności.	40	937	1 410	1 408	1 408
Warsztatów wokalnych „Kolędy polskie źródłem tradycji narodowych”.	41	0	0	30	32
Wspieranie Jednostek Samorządu Terytorialnego w Tworzeniu Systemu Przeciwdziałania	42	0	0	0	60

WYSZCZEGÓLNIENIE		Lata poprzednie		Rok oceny	Prognoza rok po ocenie
		Rok 2010	Rok 2011		
Przemocy w Rodzinie.					
Wspieranie jednostek samorządu terytorialnego w tworzeniu systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie edycja 2013	43	0	0	0	27
asystent rodziny	44	0	0	17	20

2.10 Współpraca z organizacjami pozarządowymi – zadania zlecone w obszarze pomocy i wsparcia

Realizując zapisy ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, organy administracji publicznej mogą wspierać lub powierzać realizację zadań publicznych, mających charakter działalności pożytku publicznego, organizacjom pozarządowym i innym uprawnionym podmiotom. Sferę zadań mających charakter działalności pożytku publicznego, określa art. 4 ust. 1 ww. ustawy, który wymienia 33 rodzaje zadań możliwych do zlecenia organizacjom pozarządowym.

Zgodnie z objaśnieniami do formularza oceny zasobów pomocy społecznej, jednostki organizacyjne pomocy i integracji społecznej w sporządzonych przez siebie sprawozdaniach jednostkowych, uwzględniły następujące obszary współpracy:

1. pomoc społeczna, w tym pomoc rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywanie szans tych rodzin i osób,
2. wspieranie rodzin i systemu pieczy zastępczej,
3. działalność na rzecz integracji i reintegracji zawodowej i społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym,
4. działalność charytatywna,
5. działalność na rzecz osób niepełnosprawnych,
6. promocja zatrudnienia i aktywizacja zawodowa osób pozostających bez pracy i zagrożonych zwolnieniem z pracy,
7. wypoczynek dzieci i młodzieży,
8. promocja i organizacja wolontariatu,
9. przeciwdziałanie uzależnieniom i patologiom społecznym.

Zlecenie realizacji zadań w wyżej wymienionych obszarach odbywa się po przeprowadzeniu otwartego konkursu ofert, chyba że przepisy odrębne przewidują inny tryb zlecenia.

W roku 2012 w województwie warmińsko-mazurskim zawarto 334 umowy z organizacjami pozarządowymi na realizację zadań w ww. obszarach pomocy i wsparcia. Liczba zawartych umów względem 2011 r. pozostaje na bardzo zbliżonym poziomie. W roku następnym po ocenie nie przewiduje się wzrostu liczby zawartych umów.

Na 135 jednostek organizacyjnych pomocy i integracji społecznej, tylko 48 z nich wykazało współpracę ich samorządów lokalnych z organizacjami pozarządowymi, polegającą na zlecaniu zadań.

Największą aktywnością w tym zakresie wykazały się gminy: miejska Elbląg (44 umowy), miejsko-wiejska Morąg (35 umów) i miejska Olsztyn (31 umów). Z analizy sprawozdań jednoznacznie wynika, że te same jednostki samorządu terytorialnego, które zawarły umowy z organizacjami pozarządowymi na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej i wsparcia w 2012 roku, zaplanowały tego typu działania również w roku 2013 – planuje się zawarcie 330 takich umów.

Łączna, całkowita wartość zadań zleconych organizacjom pozarządowym w 2012 roku w ww. obszarach pomocy i wsparcia wyniosła 41.702 tys. zł, z czego łączna kwota dotacji przekazanych przez samorządy lokalne w trybie ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, wyniosła 36.912 tys. zł, co stanowiło 88,5% wartości zrealizowanych zadań. W roku 2013 zarówno wartość zaplanowanych do realizacji zadań, jak i łączna kwota przekazanych dotacji pozostaną praktycznie na tym samym poziomie.

Wysokość środków przekazanych przez poszczególne samorządy lokalne w 2012 roku była bardzo zróżnicowana, przy czym najniższa suma przekazanych dotacji w roku 2012 wyniosła 4 tys. zł, a najwyższa 12.249 tys. zł – z przeznaczeniem na prowadzenie

placówek pomocy społecznej, tj. domów pomocy społecznej, środowiskowych domów samopomocy, placówek opiekuńczo-wychowawczych, warsztatów terapii zajęciowej itp.

W roku 2013 do formularza oceny zasobów pomocy społecznej wprowadzono formę współpracy z organizacjami pozarządowymi polegającą na zlecaniu zadań w trybie zamówień publicznych.

Z uzyskanych danych wynika, że w 2012 r. siedem samorządów lokalnych zleciło pojedyncze zadania w trybie zamówień publicznych, z czego zdecydowana większość zadań polegała na zleceniu usług opiekuńczych, a tylko jedno zadanie polegało na zleceniu prowadzenia środowiskowego domu samopomocy.

Dwadzieścia sześć ośrodków pomocy społecznej, w roku 2012, zleciło usługi opiekuńcze o łącznej wartości 8.951 tys. zł. Zawarto w tym celu 67 umów z podmiotami trzeciego sektora. Najwięcej umów zawarła gmina wiejska Piecki (26) oraz gmina wiejska Stawiguda (12), pozostałe samorzady zawierały pojedyncze umowy. Liczba zawartych umów przez Piecki i Stawigudę nie oznacza, że również wartość zleconych usług była w tych gminach najwyższa. Najwyższą wartość zleconych usług opiekuńczych wykazały miasta Elbląg i Olsztyn, odpowiednio 1.667 tys. zł i 2.133 tys. zł.

Tylko pojedyncze samorzady zawierają umowy z organizacjami pozarządowymi na zlecenie specjalistycznych usług opiekuńczych. Corocznie liczba zawartych umów waha się w granicach siedmiu. Najwyższą wartość specjalistycznych usług opiekuńczych zleconych w 2012 r. organizacjom pozarządowym wykazała gmina wiejska Świętajno tj. 70.354 zł.

Zarówno liczba zawartych umów, jak i wartość usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych w prognozie na 2013 r. pozostały praktycznie na tym samym poziomie.

Prowadzenie placówek pomocy społecznej w 2012 roku zleciło 17 jednostek samorządu terytorialnego, w tym głównie powiaty, na łączną kwotę 35.999 tys. zł, zawarto w tym celu 69 umów z podmiotami trzeciego sektora. Najwięcej środków, tj. 12.152 tys. zł wydatkowano w gminie miejskiej Olsztyn, gdzie zawarto 26 umów na prowadzenie m.in. domów pomocy społecznej, środowiskowych domów samopomocy, warsztatów terapii zajęciowej, placówek opiekuńczo-wychowawczych itp.

W skutek przeprowadzonej weryfikacji zebranych materiałów ustalono, że wykazana przez jednostki organizacyjne pomocy i integracji społecznej, łączna wartość zleceń na prowadzenie placówek pomocy społecznej przez organizacje pozarządowe jest niższa niż w rzeczywistości. Spowodowane jest to tym, że część jednostek zamiast całkowitej wartości zleceń podawała jedynie wartość udzielonych dotacji.

Na podstawie prezentowanych danych należy wyciągnąć wniosek, że najczęściej stosowaną formą współpracy samorządów terytorialnych z organizacjami pozarządowymi jest zlecenie zadań w trybie określonym przez ustawę o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Mimo tego, że jest to forma najbardziej powszechna to korzysta z niej jedynie 35,5% jednostek samorządu terytorialnego w województwie warmińsko-mazurskim. Najniższy odsetek – jedynie 5% samorządów współpracuje z organizacjami pozarządowymi poprzez zlecenie specjalistycznych usług opiekuńczych i zlecenia w trybie zamówień publicznych.

W roku 2013 nie planuje się znaczącego zwiększenia współpracy z organizacjami pozarządowymi w omawianym zakresie, dotyczy to zarówno liczby przewidywanych zleceń, jaki i przeznaczanych na ten cel środków finansowych. Należy tu jednak zaznaczyć, że nie wszystkie jednostki organizacyjne pomocy i integracji społecznej przy sporządzaniu swoich ocen zasobów pomocy społecznej wystąpiły do samorządów gminnych i powiatowych w sprawie uzyskania danych na temat zlecania zadań organizacjom pozarządowym

w omawianych obszarach, mimo że instrukcja wypełniania formularza wskazywała na takie postępowanie.

Ważnym jest fakt, że współpraca jednostek samorządu terytorialnego oraz jednostek organizacyjnych pomocy i integracji społecznej w województwie warmińsko-mazurskim z NGO często przybiera postać pozafinansową i polega m.in. na działaniach w zakresie dostarczania i dystrybucji żywności z programu PEAD, zabezpieczenia podopiecznych w odzież, leki, środki opatrunkowe i higieniczne, zapewnieniu schronienia osobom bezdomnym, pomocy edukacyjnej dla dzieci z rodzin zagrożonych lub wykluczonych społecznie, współorganizowaniu konferencji, szkoleń, spotkań integracyjnych, pikników itp.

Tabela nr 18. Współpraca z organizacjami pozarządowymi – zadania zlecone w obszarze pomocy i wsparcia (w całym okresie sprawozdawczym)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Lata poprzednie		Rok oceny	Prognoza rok po ocenie	
	Rok 2010	Rok 2011			
ZLECENIA W TRYBIE DZIAŁALNOŚCI POŻYTKU PUBLICZNEGO					
Liczba zleceń ogółem	1	296	326	334	330
Wartość zleceń w złotych	2	24 851 759	32 124 911	41 702 594	41 033 670
W tym: dotacje w złotych	3	26 287 564	27 439 579	36 912 809	36 344 873
ZLECENIA W TRYBIE ZAMÓWIEŃ PUBLICZNYCH					
Liczba zleceń ogółem	4	4	4	7	8
Wartość zleceń w złotych	5	1 092 417	1 110 593	2 180 749	2 227 295
W tym: dotacje w złotych	6	720 500	701 226	822 840	852 124
WYBRANE USŁUGI POMOCY SPOŁECZNEJ					
Usługi opiekuńcze					
Liczba zleceń	7	65	73	67	65
Wartość zleceń w złotych	8	7 674 190	7 867 043	8 950 656	8 935 238
Specjalistyczne usługi opiekuńcze					
Liczba zleceń	9	5	8	8	12
Wartość zleceń w złotych	10	79 220	119 977	150 566	187 159
Prowadzenie placówki pomocy społecznej					
Liczba zleceń	11	58	69	69	70
Wartość zleceń w złotych	12	22 351 019	28 865 601	35 999 325	36 583 976

2.11 Wybrane wskaźniki oceny zasobów pomocy społecznej

W niniejszym dokumencie zaprezentowano tylko wybrane wskaźniki oceny zasobów pomocy społecznej ze wszystkich wskaźników znajdujących się w aplikacji SAC.

1. Wskaźnik wykształcenia kadry kierowniczej

rok		2009	2010	2011	2012	2013 potrzeby	2014 potrzeby
Liczba osób pełniących funkcje kierownicze posiadających wyższe wykształcenie	1	143	140	142	139	142	151
Liczba wszystkich osób pełniących funkcje kierownicze	2	175	165	166	161	162	162
Wartość wskaźnika $w1 / w2 \times 100\%$ (%)	3	82	85	86	86	88	93
Dynamika (%)	4	X	104	101	100	102	106

2. Wskaźnik profesjonalizacji kadry kierowniczej

rok		2009	2010	2011	2012	2013 potrzeby	2014 potrzeby
Liczba osób pełniących funkcje kierownicze posiadających specjalizację z organizacji pomocy społecznej	1	137	148	154	161	160	160
Liczba wszystkich osób pełniących funkcje kierownicze	2	175	165	166	161	162	162
Wartość wskaźnika $w1 / w2 \times 100\%$ (%)	3	78	90	93	100	99	99
Dynamika (%)	4	X	115	103	108	99	100

3. Wskaźnik wykształcenia pracowników socjalnych

rok		2009	2010	2011	2012	2013 potrzeby	2014 potrzeby
Liczba pracowników socjalnych posiadających wyższe wykształcenie	1	508	545	604	602	608	623
Liczba wszystkich pracowników socjalnych	2	907	939	950	945	940	951
Wartość wskaźnika $w1 / w2 \times 100\%$ (%)	3	56	58	64	64	65	66
Dynamika (%)	4	X	104	110	100	102	102

4. Wskaźnik profesjonalizacji kadry

rok		2009	2010	2011	2012	2013 potrzeby	2014 potrzeby
Liczba osób pełniących funkcje kierownicze i pracowników socjalnych posiadających specjalizację z organizacji z pomocy społecznej	1	199	213	240	268	266	274
Liczba pozostałych osób zatrudnionych posiadających specjalizację z organizacji pomocy społecznej *	2	28	36	49	83	74	75

rok		2009	2010	2011	2012	2013 potrzeby	2014 potrzeby
Liczba wszystkich zatrudnionych osób	3	3 157	3 209	3 223	3 343	3 338	3 377
Wartość wskaźnika w1+w2 / w3 x 100% (%)	4	7	8	9	10	10	10
Dynamika (%)	5	X	114	113	111	100	100

5. Wskaźnik specjalizacji pracowników socjalnych I

rok		2009	2010	2011	2012	2013 potrzeby	2014 potrzeby
Liczba pracowników socjalnych posiadających specjalizację I st. w zawodzie	1	313	326	333	335	331	345
Liczba wszystkich pracowników socjalnych	2	907	939	950	945	940	951
Wartość wskaźnika w1 / w2 x 100% (%)	3	35	35	35	35	35	36
Dynamika (%)	4	X	100	100	100	100	103

6. Wskaźnik specjalizacji pracowników socjalnych II

rok		2009	2010	2011	2012	2013 potrzeby	2014 potrzeby
Liczba pracowników socjalnych posiadających specjalizację II st. w zawodzie	1	46	70	76	94	99	128
Liczba wszystkich pracowników socjalnych	2	907	939	950	945	940	951
Wartość wskaźnika w1 / w2 x 100% (%)	3	5	7	8	10	11	13
Dynamika (%)	4	X	140	114	125	110	118

7. Wskaźnik wolontariatu

rok		2009	2010	2011	2012	2013 potrzeby	2014 potrzeby
Liczba wolontariuszy	1	138	101	221	228	227	247
Liczba wszystkich pracowników	2	2 787	4 095	3 953	4 074	4 088	4 161
Wartość wskaźnika w1 / w2 x 100% (%)	3	5	2	6	6	6	6
Dynamika (%)	4	X	40	300	100	100	100

8. Wskaźnik zespołów pracy socjalnej i integracji społecznej

rok		2009	2010	2011	2012	2013 potrzeby	2014 potrzeby
Liczba zespołów pracy socjalnej i integracji społecznej	1	25	16	16	17	17	17
Liczba ops w województwie	2	116	116	116	116	116	116
Wartość wskaźnika w1 / w2 x 100% (%)	3	22	14	14	15	15	15
Dynamika (%)	4	X	64	100	107	100	100

9. Wskaźnik wydatków na utrzymanie jednostki – gmina

rok		2009	2010	2011	2012	2013 prognoza	2014 prognoza
Całkowity roczny koszt prowadzenia i utrzymania jednostki w zł	1	138 027 677	153 608 713	160 624 470	171 101 066	160 803 180	161 128 910
Wydatki na realizację zadań pomocy i integracji społecznej ogółem w zł bez względu na źródło finansowania OGÓŁEM z tablicy 8	2	576 365 313	750 352 738	800 234 431	839 132 138	858 618 696	884 806 670
Wartość wskaźnika w1 / w2 x 100% (%)	3	24	20	20	20	19	18
Dynamika (%)	4	X	83	100	100	95	95

10. Wskaźnik wydatków na utrzymanie jednostki - miasto na prawach powiatu

rok		2009	2010	2011	2012	2013 prognoza	2014 prognoza
Całkowity roczny koszt prowadzenia i utrzymania jednostki w zł	1	25 744 000	34 432 870	33 993 223	36 799 135	36 018 062	36 897 768
Wydatki na realizację zadań pomocy i integracji społecznej ogółem w zł bez względu na źródło finansowania OGÓŁEM z tablicy 8	2	133 965 000	209 139 689	212 658 830	229 523 478	235 349 608	238 969 868
Wartość wskaźnika w1 / w2 x 100% (%)	3	19	16	16	16	15	15
Dynamika (%)	4	X	84	100	100	94	100

11. Wskaźnik wydatków na utrzymanie jednostki - powiat

rok		2009	2010	2011	2012	2013 prognoza	2014 prognoza
Całkowity roczny koszt prowadzenia i utrzymania jednostki w zł	1	12 887 889	20 360 861	22 112 735	25 317 648	28 264 751	28 934 858
Wydatki na realizację zadań pomocy i integracji społecznej ogółem w zł bez względu na źródło finansowania OGÓŁEM z tablicy 8	2	168 587 062	176 817 458	196 451 903	219 055 762	458 893 961	497 787 476
Wartość wskaźnika w1 / w2 x 100% (%)	3	8	12	11	12	6	6
Dynamika (%)	4	X	150	92	109	50	100

12. Wskaźnik aktywności jednostki na rzecz lokalnej społeczności

rok		2010	2011	2012	2013 potrzeby
Liczba programów osłonowych realizowanych przez jednostki w zakresie pomocy społecznej (inne niż wymienione w kolumnie 3 i 5)	1	14	20	25	31
Dynamika (%)	2	X	143	125	124
Liczba konkursów ogłaszanych przez MPiPS, do których jednostki zostały zakwalifikowane	3	16	27	66	50
Dynamika (%)	4	X	169	244	76
Liczba projektów uruchamianych w ramach środków UE, w których jednostki biorą udział	5	92	87	97	79
Dynamika (%)	6	X	95	111	81

13. Wskaźnik deprivacji lokalnej - gmina i miasto na prawach powiatu

rok		2009	2010	2011	2012	2013 prognoza
Liczba osób w rodzinach, którym przyznano świadczenie	1	222 717	216 608	204 440	205 539	6 830 254
Liczba mieszkańców	2	1 431 220	1 454 020	1 453 492	1 454 643	1 450 644
Wartość wskaźnika liczba osób w rodzinach, którym przyznano świadczenie na każde 1000 mieszkańców w1 / w2 x 1000	3	155,61	148,97	140,65	141,30	4 708,43
Dynamika (%)	4	X	96	94	100	3 332

14. Struktura osób, którym udzielono pomocy i wsparcia według grup wiekowych i płci

rok		2010	2011	2012	2013 prognoza	
OGÓŁEM	udział osób w wieku 0-17 lat (%)	1	31	32	31	31
	udział osób w wieku produkcyjnym (%)	2	61	60	61	61
	udział osób w wieku emerytalnym (%)	3	8	8	8	9
KOBIETY	udział osób w wieku 0-17 lat (%)	4	16	16	16	16
	udział osób w wieku produkcyjnym (%)	5	34	34	34	34
	udział osób w wieku emerytalnym (%)	6	5	6	6	6
MEŻCZYŹNI	udział osób w wieku 0-17 lat (%)	7	16	16	16	16
	udział osób w wieku produkcyjnym (%)	8	27	26	27	27
	udział osób w wieku emerytalnym (%)	9	2	2	3	3

15. Wskaźnik pomocy pieniężnej

rok		2009	2010	2011	2012
Liczba osób, którym przyznano świadczenie pieniężne	1	114 357	73 335	79 453	75 475
Liczba osób, którym przyznano świadczenie OGÓŁEM	2	158 152	139 299	126 503	125 731
Wartość wskaźnika w1 / w2 x 100% (%)	3	72	53	63	60
Dynamika (%)	4	X	74	119	95

16. Wskaźnik pomocy niepieniężnej

rok		2009	2010	2011	2012
Liczba osób, którym przyznano świadczenie niepieniężne	1	63 588	55 602	62 723	72 261
Liczba osób, którym przyznano świadczenie OGÓŁEM	2	158 180	139 299	126 503	125 731
Wartość wskaźnika w1 / w2 x 100% (%)	3	40	40	50	57
Dynamika (%)	4	X	100	125	114

17. Struktura rodzin, którym przyznano pomoc według powodów przyznania pomocy

rok		2009	2010	2011	2012	2013 prognoza
Ubóstwo (%)	1	47	47	48	50	51
Bezrobocie (%)	2	52	57	57	58	60
Niepelnosprawność (%)	3	29	32	33	44	44
Długotrwała lub ciężka choroba (%)	4	23	26	26	27	28
Bezradność (%)	5	18	18	17	17	18
Alkoholizm (%)	6	6	7	6	7	7
Narkomania (%)	7	0	0	0	1	1
Potrzeba ochrony macierzyństwa (%)	8	9	10	10	10	11

18. Wskaźnik pomocy z powodu bezdomności – gmina i miasto na prawach powiatu

rok		2009	2010	2011	2012	2013 prognoza
Liczba osób objęta indywidualnym programem wychodzenia z bezdomności	1	45	29	21	20	35
Liczba rodzin, którym udzielono pomocy z powodu bezdomności	2	1 303	1 435	1 479	1 630	1 677
Liczba rodzin, którym przyznano świadczenie	3	77 301	77 146	75 199	76 722	77 098
Wartość wskaźnika w2 / w3 x 100% (%)	4	2	2	2	2	2
Dynamika (%)	5	X	100	100	100	100

19. Wskaźnik zasiłku stałego – gmina i miasto na prawach powiatu

rok		2009	2010	2011	2012	2013 prognoza
Średnia wysokość zasiłku stałego dla osób samotnie gospodarujących w zł	1	391	391	389	408	452
Częstotliwość w miesiącach	2	10	10	10	10	10
Średnia wysokość zasiłku stałego dla osoby w rodzinie w zł	3	205	206	221	241	180
Częstotliwość w miesiącach	4	9	9	9	9	15

20. Wskaźnik zasiłku okresowego – gmina i miasto na prawach powiatu

rok		2009	2010	2011	2012	2013 prognoza
Średnia wysokość zasiłku okresowego w zł	1	280	270	269	295	342
Częstotliwość w miesiącach	2	5	5	6	5	6

rok		2009	2010	2011	2012	2013 prognoza
Średnia wysokość zasiłku okresowego z powodu bezrobocia w zł	3	290	279	278	303	349
Częstotliwość w miesiącach	4	5	5	6	6	6
Średnia wysokość zasiłku okresowego z powodu długotrwałej choroby w zł	5	233	216	218	231	271
Częstotliwość w miesiącach	6	4	4	3	3	4
Średnia wysokość zasiłku okresowego z powodu niepełnosprawności w zł	7	202	189	193	215	259
Częstotliwość w miesiącach	8	5	5	5	4	5
Średnia wysokość zasiłku okresowego z powodu możliwości utrzymania uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego w zł	9	341	291	321	323	367
Częstotliwość w miesiącach	10	3	4	4	3	4

21. Wskaźnik zasiłku celowego – gmina i miasto na prawach powiatu

rok		2009	2010	2011	2012	2013 prognoza
Średnia wysokość zasiłku celowego na osobę w roku w zł	1	609	689	700	709	690

22. Wskaźnik korzystających z usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych realizowanych w ramach zadań własnych - gmina i miasto na prawach powiatu

rok		2009	2010	2011	2012	2013 prognoza
liczba osób objęta pomocą w formie usług opiekuńczych w wieku 61-70 lat	1	624	641	678	746	811
Liczba mieszkańców w wieku 61-70 lat	2	90 938	96 969	103 502	110 195	110 864
Wartość wskaźnika w1 / w2 x 100% (%)	3	1	1	1	1	1
Dynamika (%)	4	X	100	100	100	100

23. Pomoc w formie usług opiekuńczych osób w wieku 71-80 lat

rok		2009	2010	2011	2012	2013 prognoza
liczba osób objęta pomocą w formie usług opiekuńczych w wieku 71-80 lat	1	1 300	1 250	1 217	1 188	1 269
Liczba mieszkańców w wieku 71-80 lat	2	63 296	63 914	66 873	68 632	69 475
Wartość wskaźnika w1 / w2 x 100% (%)	3	2	2	2	2	2
Dynamika (%)	4	X	100	100	100	100

24. Pomoc w formie usług opiekuńczych osób w wieku 81 lat i więcej

rok		2009	2010	2011	2012	2013 prognoza
liczba osób objęta pomocą w formie usług opiekuńczych w wieku 81 lat i więcej	1	1 769	1 857	1 894	1 915	1 980
Liczba mieszkańców w wieku 81 lat i więcej	2	27 839	29 570	31 926	33 413	38 072
Wartość wskaźnika w1 / w2 x 100% (%)	3	6	6	6	6	5
Dynamika (%)	4	X	100	100	100	83

25. Wskaźnik interwencji kryzysowej

rok		2010	2011	2012	2013 prognoza
liczba rodzin objęta pomocą w formie interwencji kryzysowej	1	957	768	1 399	1 493
liczba rodzin, którym udzielono pomocy	2	102 877	100 274	103 272	103 971
Wartość wskaźnika w1 / w2 x 100% (%)	3	1	1	1	1
Dynamika (%)	4	X	100	100	100

26. Wskaźnik reintegracji społeczno-zawodowej – gmina i miasto na prawach powiatu

rok		2009	2010	2011	2012	2013 prognoza
liczba osób z indywidualnym programem zatrudnienia socjalnego i osób z kontraktami socjalnym w KIS	1	1 458	1 933	1 996	1 921	2 126
liczba rodzin, którym udzielono pomocy z powodu bezrobocia	2	33 150	45 273	44 500	46 360	48 177
Wartość wskaźnika w1 / w2 x 100% (%)	3	4	4	4	4	4
Dynamika (%)	4	X	100	100	100	100

27. Wskaźnik zaspokojenia potrzeb miejsc w mieszkaniach chronionych

rok		2009	2010	2011	2012	2013 prognoza
liczba osób umieszczonych w mieszkaniu chronionym	1	48	68	95	39	78
liczba osób oczekujących na umieszczenie w mieszkaniu chronionym	2	0	0	0	0	4
Wartość wskaźnika (w1x100)/(w1+w2)	3	100	100	100	100	95
Dynamika (%)	4	X	100	100	100	95

28. Wskaźnik wykorzystania miejsc noclegowych dla osób bezdomnych - gmina i miasto na prawach powiatu

rok		2009	2010	2011	2012	2013 prognoza
liczba osób korzystających z pomocy z powodu bezdomności	1	1 398	1 537	1 538	1 572	1 634
liczba miejsc pobytu w noclegowniach, schroniskach, domach dla bezdomnych	2	630	636	614	648	693
Wartość wskaźnika liczba osób przypadająca na 1 miejsce noclegowe w1 / w2	3	2	2	3	2	2
Dynamika (%)	4	X	100	150	67	100

29. Struktura wydatków na zadania realizowane w ramach polityki społecznej

Wyszczególnienie	2009		2010		2011		2012		2013 Potrzeby		2014 Potrzeby	
	Kwota	%*	Kwota	%*	Kwota	%*	Kwota	%*	Kwota	%*	Kwota	%*
Ogółem wydatki	825 535 692	100	1 128 348 908	100	1 200 055 463	100	1 575 067 032	100	1 641 451 686	100	1 709 757 831	100
85153 - Przeciwdziałanie narkomanii	227 667	0	513 054	0	558 311	0	706 742	0	752 348	0	752 853	0

Wyszczególnienie	2009		2010		2011		2012		2013 Potrzeby		2014 Potrzeby	
	Kwota	%*	Kwota	%*	Kwota	%*	Kwota	%*	Kwota	%*	Kwota	%*
85154 - Przeciwdziałanie alkoholizmowi	17 519 296	2	15 635 216	1	15 579 522	1	17 358 125	1	18 244 189	1	17 728 547	1
85201 - Placówki opiekuńczo-wychowawcze	35 824 671	4	40 801 314	4	41 299 663	3	42 912 136	3	46 663 559	3	48 362 482	3
85202 - Domy pomocy społecznej	72 943 446	9	116 414 400	10	135 706 299	11	145 330 828	9	149 173 577	9	181 685 820	11
85203 - Ośrodki Wsparcia	22 635 806	3	31 936 075	3	35 306 272	3	43 668 234	3	36 978 542	2	37 349 024	2
85204 - Rodziny zastępcze	28 929 126	4	38 592 097	3	39 362 812	3	46 948 274	3	50 801 665	3	53 598 965	3
85205 - Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie	480 500	0	1 304 308	0	1 941 959	0	1 880 402	0	1 998 286	0	2 098 990	0
85206 - Wspieranie rodziny (m.in. asystenci rodziny i rodziny wspierające)	0	0	36 000	0	0	0	1 664 753	0	3 168 460	0	3 651 848	0
85212 - Świadczenia rodzinne, świadczenie z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego	306 514 774	37	467 511 047	41	500 528 858	42	508 054 255	32	501 621 740	31	527 970 431	31
85213 - Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej, niektóre świadczenia rodzinne oraz za osoby uczestniczące w zajęciach centrum integracji społecznej	3 245 340	0	4 582 656	0	5 658 794	0	6 956 700	0	7 054 092	0	6 760 874	0
85214 - Zasiłki i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe	80 860 242	10	69 155 715	6	72 930 643	6	77 793 970	5	101 760 314	6	103 893 123	6

Wyszczególnienie	2009		2010		2011		2012		2013 Potrzeby		2014 Potrzeby	
	Kwota	%*	Kwota	%*	Kwota	%*	Kwota	%*	Kwota	%*	Kwota	%*
85215 - Dodatki mieszkaniowe	31 782 697	4	40 992 356	4	40 840 079	3	45 703 767	3	47 282 122	3	46 516 044	3
85216 - Zasiłki stałe	22 927 325	3	38 693 632	3	40 937 414	3	43 891 169	3	50 643 980	3	51 020 823	3
85218 - Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	9 731 017	1	9 799 776	1	11 469 252	1	11 692 753	1	12 011 455	1	12 347 623	1
85219 - Ośrodek Pomocy Społecznej	78 706 454	10	84 060 999	7	88 949 029	7	91 540 490	6	95 031 147	6	95 512 802	6
85220 - Specjalistyczne poradnictwo, mieszkania chronione i ośrodki interwencji kryzysowej	3 256 835	0	3 489 519	0	2 044 609	0	1 028 270	0	1 158 351	0	1 329 058	0
85228 - Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze	22 122 665	3	25 121 680	2	25 870 441	2	25 815 259	2	27 368 526	2	27 604 727	2
85231 - Pomoc dla cudzoziemców	15 038	0	18 000	0	27 000	0	24 500	0	20 400	0	21 000	0
85232 - Centra Integracji Społecznej	814 895	0	1 219 318	0	1 049 622	0	720 046	0	793 020	0	801 994	0
85278 - Usuwanie skutków klęsk żywiołowych	199 016	0	4 000	0	389 240	0	4 233 554	0	14 552	0	34 552	0
85295 - Pozostała działalność W tym: - klub integracji społecznej, - warsztat terapii zajęciowej, - prace społecznie użyteczne, - program "Pomoc państwa w zakresie dożywiania" - wkład własny gminy	36 496 643	4	52 598 758	5	52 792 510	4	62 468 364	4	59 451 194	4	58 638 626	3
85305 - Żłobki	6 936 010	1	7 566 183	1	8 711 292	1	10 881 268	1	10 609 662	1	10 304 152	1
85306 - Kluby dziecięce	0	0	0	0	0	0	48 480	0	4 371	0	4 371	0
85307 - Dzienni opiekunowie	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
85311 - Rehabilitacja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych	1 671 736	0	4 231 001	0	5 285 969	0	305 641 896	19	104 335 252	6	104 792 976	6

Wyszczególnienie	2009		2010		2011		2012		2013 Potrzeby		2014 Potrzeby	
	Kwota	%*	Kwota	%*	Kwota	%*	Kwota	%*	Kwota	%*	Kwota	%*
85321 - Zespoły orzekania o niepełnosprawności	3 365 322	0	4 216 461	0	4 294 445	0	5 141 001	0	4 746 048	0	4 936 850	0
85324 - Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych	9 257 097	1	13 445 593	1	14 473 120	1	20 955 534	1	256 895 547	16	259 047 348	15
85395 - Pozostała działalność w zakresie polityki społecznej	15 691 781	2	36 511 659	3	31 222 792	3	30 669 450	2	33 620 736	2	33 198 474	2
85415 - Pomoc materialna dla uczniów	13 380 293	2	19 898 091	2	22 825 516	2	21 336 812	1	19 248 551	1	19 793 454	1

* procentowy udział w wydatkach ogółem

30. Struktura wydatków na zadania realizowane w ramach polityki społecznej – gmina

Wyszczególnienie	2009		2010		2011		2012		2013 Potrzeby		2014 Potrzeby	
	Kwota	%*	Kwota	%*	Kwota	%*	Kwota	%*	Kwota	%*	Kwota	%*
Ogółem wydatki	520 767 804	100	750 352 738	100	800 234 431	100	839 132 138	100	858 618 696	100	884 806 670	100
85153 - Przeciwdziałanie narkomanii	161 831	0	452 822	0	478 084	0	653 813	0	673 642	0	669 147	0
85154 - Przeciwdziałanie alkoholizmowi	10 226 037	2	10 831 965	1	10 946 687	1	11 637 602	1	12 724 100	1	12 208 458	1
85201 - Placówki opiekuńczo-wychowawcze	69 259	0	75 104	0	74 727	0	122 728	0	361 124	0	576 025	0
85202 - Domy pomocy społecznej	14 038 084	3	16 555 204	2	20 499 366	3	26 614 782	3	28 336 540	3	29 581 067	3
85203 - Ośrodki Wsparcia	6 210 883	1	10 401 633	1	12 367 216	2	15 566 231	2	13 665 874	2	13 293 175	2
85204 - Rodziny zastępcze	0	0	7 000	0	0	0	287 443	0	1 106 234	0	1 488 597	0
85205 - Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie	25 000	0	164 422	0	462 288	0	362 985	0	493 286	0	585 990	0
85206 - Wspieranie rodziny (m.in. asystenci rodziny i rodziny wspierające)	0	0	36 000	0	0	0	1 330 767	0	2 800 960	0	3 298 766	0
85212 - Świadczenia rodzinne, świadczenie z funduszu alimentacyjnego	251 922 045	48	412 670 223	55	442 952 490	55	451 229 756	54	444 094 656	52	469 867 351	53

Wyszczególnienie	2009		2010		2011		2012		2013 Potrzeby		2014 Potrzeby	
	Kwota	%*	Kwota	%*	Kwota	%*	Kwota	%*	Kwota	%*	Kwota	%*
oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego												
85213 - Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej, niektóre świadczenia rodzinne oraz za osoby uczestniczące w zajęciach centrum integracji społecznej	2 427 666	0	3 714 134	0	4 590 234	1	5 743 861	1	5 640 834	1	5 659 369	1
85214 - Zasiłki i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe	67 853 597	13	60 189 890	8	63 341 713	8	66 622 293	8	85 234 198	10	87 129 686	10
85215 - Dodatki mieszkaniowe	20 408 371	4	28 299 574	4	29 284 058	4	30 667 059	4	31 729 958	4	30 950 261	3
85216 - Zasiłki stałe	19 073 298	4	30 745 830	4	32 674 867	4	35 087 522	4	39 944 368	5	40 260 583	5
85219 - Ośrodek Pomocy Społecznej	64 743 044	12	70 254 910	9	75 139 423	9	77 080 233	9	80 047 861	9	80 188 552	9
85220 - Specjalistyczne poradnictwo, mieszkania chronione i ośrodki interwencji kryzysowej	21 000	0	33 256	0	42 979	0	50 116	0	89 291	0	211 491	0
85228 - Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze	15 390 910	3	18 618 978	2	19 412 050	2	19 201 400	2	20 665 447	2	20 732 407	2
85231 - Pomoc dla cudzoziemców	0	0	3 000	0	4 000	0	4 000	0	4 000	0	4 000	0
85232 - Centra Integracji Społecznej	21 895	0	426 318	0	429 092	0	419 021	0	455 233	0	464 207	0
85278 - Usuwanie skutków klęsk żywiołowych	183 016	0	4 000	0	389 240	0	4 203 560	1	14 552	0	34 552	0

Wyszczególnienie	2009		2010		2011		2012		2013 Potrzeby		2014 Potrzeby	
	Kwota	%*	Kwota	%*	Kwota	%*	Kwota	%*	Kwota	%*	Kwota	%*
85295 - Pozostała działalność W tym: - klub integracji społecznej, - warsztat terapii zajęciowej, - prace społecznie użyteczne, - program "Pomoc państwa w zakresie dożywiania" - wkład własny gminy	26 839 405	5	42 836 937	6	43 491 135	5	50 988 211	6	48 722 581	6	47 577 203	5
85305 - Żłobki	0	0	1	0	281 407	0	1 231 785	0	1 392 487	0	997 851	0
85306 - Kluby dziecięce	0	0	0	0	0	0	0	0	4 371	0	4 371	0
85307 - Dzienni opiekunowie	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
85311 - Rehabilitacja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych	0	0	59 320	0	67 816	0	73 812	0	69 320	0	76 786	0
85321 - Zespoły orzekania o niepełnosprawności	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
85324 - Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych	15 874	0	463 977	0	450 304	0	456 981	0	453 880	0	476 074	0
85395 - Pozostała działalność w zakresie polityki społecznej	9 520 382	2	25 568 961	3	22 690 614	3	21 454 077	3	24 293 168	3	22 657 567	3
85415 - Pomoc materialna dla uczniów	11 616 207	2	17 939 279	2	20 164 641	3	18 042 100	2	15 600 731	2	15 813 134	2

* procentowy udział w wydatkach ogółem

31. Struktura wydatków na zadania realizowane w ramach polityki społecznej – miasto na prawach powiatu

Wyszczególnienie	2009		2010		2011		2012		2013 Potrzeby		2014 Potrzeby	
	Kwota	%*	Kwota	%*	Kwota	%*	Kwota	%*	Kwota	%*	Kwota	%*
Ogółem wydatki	194 403 877	100	209 139 689	100	212 658 830	100	229 523 478	100	235 349 608	100	238 969 868	100
85153 - Przeciwdziałanie narkomanii	65 836	0	60 232	0	85 222	0	56 925	0	83 701	0	88 701	0
85154 - Przeciwdziałanie	4 436 049	2	5 022 945	2	4 821 243	2	5 882 548	3	5 704 188	2	5 704 188	2

Wyszczególnienie	2009		2010		2011		2012		2013 Potrzeby		2014 Potrzeby	
	Kwota	%*	Kwota	%*	Kwota	%*	Kwota	%*	Kwota	%*	Kwota	%*
alkoholizmowi												
85201 - Placówki opiekuńczo-wychowawcze	18 530 616	10	16 511 197	8	16 234 159	8	16 302 809	7	16 850 253	7	17 235 253	7
85202 - Domy pomocy społecznej	18 098 277	9	20 676 601	10	22 405 917	11	24 549 331	11	26 443 594	11	26 943 594	11
85203 - Ośrodki Wsparcia	14 112 019	7	16 037 250	8	17 045 502	8	20 357 253	9	15 781 472	7	15 981 472	7
85204 - Rodziny zastępcze	7 232 627	4	7 048 414	3	7 002 284	3	8 677 622	4	8 560 879	4	8 700 000	4
85205 - Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie	4 000	0	431 217	0	778 774	0	812 784	0	745 500	0	745 500	0
"85206 - Wspieranie rodziny (m.in. asystenci rodziny i rodziny wspierające)"	0	0	0	0	0	0	365 954	0	429 438	0	435 000	0
85212 - Świadczenia rodzinne, świadczenie z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego	54 592 729	28	60 719 939	29	63 321 617	30	62 887 430	27	64 020 584	27	64 896 280	27
85213 - Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej, niektóre świadczenia rodzinne oraz za osoby uczestniczące w zajęciach centrum integracji społecznej	817 674	0	900 490	0	1 107 521	1	1 263 788	1	1 465 206	1	1 155 451	0
85214 - Zasiłki i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe	13 006 645	7	9 532 258	5	10 180 338	5	11 608 240	5	16 962 679	7	17 200 000	7
85215 - Dodatki mieszkaniowe	11 374 326	6	12 723 751	6	11 589 987	5	15 069 675	7	15 585 131	7	15 598 750	7

Wyszczególnienie	2009		2010		2011		2012		2013 Potrzeby		2014 Potrzeby	
	Kwota	%*	Kwota	%*	Kwota	%*	Kwota	%*	Kwota	%*	Kwota	%*
85216 - Zasiłki stałe	3 854 027	2	8 120 629	4	8 454 355	4	9 043 407	4	10 939 372	5	11 000 000	5
85218 - Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	311 510	0	335 149	0	362 106	0	0	0	0	0	0	0
85219 - Ośrodek Pomocy Społecznej	13 963 410	7	14 735 159	7	14 879 535	7	15 626 090	7	16 232 036	7	16 573 000	7
85220 - Specjalistyczne poradnictwo, mieszkania chronione i ośrodki interwencji kryzysowej	2 791 054	1	2 800 961	1	1 416 592	1	313 007	0	330 413	0	344 500	0
85228 - Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze	6 731 755	3	6 763 441	3	6 780 069	3	6 910 562	3	7 002 779	3	7 192 000	3
85231 - Pomoc dla cudzoziemców	8 840	0	15 000	0	23 000	0	20 500	0	16 400	0	17 000	0
85232 - Centra Integracji Społecznej	793 000	0	793 000	0	620 530	0	301 025	0	337 787	0	337 787	0
85278 - Usuwanie skutków klęsk żywiołowych	16 000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
"85295 - Pozostała działalność												
W tym:												
- klub integracji społecznej,												
- warsztat terapii zajęciowej,												
- prace społecznie użyteczne,												
- program ""Pomoc państwa w zakresie dożywiania"" - wkład własny gminy"	8 795 142	5	8 752 314	4	8 189 601	4	8 608 121	4	7 811 960	3	8 116 300	3
85305 - Żłobki	6 936 010	4	7 566 182	4	8 429 885	4	9 649 483	4	9 217 175	4	9 306 301	4

* procentowy udział w wydatkach ogółem

32. Struktura wydatków na zadania realizowane w ramach polityki społecznej – powiat

Wyszczególnienie	2009		2010		2011		2012		2013 Potrzeby		2014 Potrzeby	
	Kwota	%*	Kwota	%*	Kwota	%*	Kwota	%*	Kwota	%*	Kwota	%*
Ogółem wydatki	110 364	100	176 817	100	196 451	100	219	100	458 893	100	497 787	100

Wyszczególnienie	2009		2010		2011		2012		2013 Potrzeby		2014 Potrzeby	
	Kwota	%*	Kwota	%*	Kwota	%*	Kwota	%*	Kwota	%*	Kwota	%*
	011		458		903		055 762		961		476	
85153 - Przeciwdziałanie narkomanii	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
85154 - Przeciwdziałanie alkoholizmowi	2 857 210	3	23 063	0	36 367	0	32 780	0	35 681	0	35 681	0
85201 - Placówki opiekuńczo- wychowawcze	17 224 796	16	24 215 013	14	24 990 777	13	26 486 599	12	29 452 182	6	30 551 204	6
85202 - Domy pomocy społecznej	40 807 085	37	79 342 435	45	93 008 808	47	94 381 500	43	94 643 193	21	125 460 859	25
85203 - Ośrodki Wsparcia	2 312 904	2	5 497 192	3	5 893 554	3	7 752 742	4	7 651 076	2	8 194 257	2
85204 - Rodziny zastępcze	21 696 499	20	31 536 683	18	32 360 528	16	37 989 203	17	41 142 544	9	43 422 356	9
85205 - Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie	451 500	0	708 669	0	700 897	0	704 633	0	759 500	0	767 500	0
85206 - Wspieranie rodziny (m.in. asystenci rodziny i rodziny wspierające)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
85212 - Świadczenia rodzinne, świadczenie z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
85213 - Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej, niektóre świadczenia rodzinne oraz za osoby uczestniczące w zajęciach centrum integracji społecznej	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Wyszczególnienie	2009		2010		2011		2012		2013 Potrzeby		2014 Potrzeby	
	Kwota	%*	Kwota	%*	Kwota	%*	Kwota	%*	Kwota	%*	Kwota	%*
85214 - Zasiłki i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
85215 - Dodatki mieszkaniowe	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
85216 - Zasiłki stałe	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
85218 - Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	9 419 507	9	9 464 627	5	11 107 146	6	11 692 753	5	12 011 455	3	12 347 623	2
85220 - Specjalistyczne poradnictwo, mieszkania chronione i ośrodki interwencji kryzysowej	444 781	0	655 302	0	585 038	0	665 147	0	738 647	0	773 067	0
85228 - Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
85231 - Pomoc dla cudzoziemców	6 198	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
85232 - Centra Integracji Społecznej	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
85278 - Usuwanie skutków klęsk żywiołowych	0	0	0	0	0	0	29 994	0	0	0	0	0
85295 - Pozostała działalność W tym: - klub integracji społecznej, - warsztat terapii zajęciowej, - prace społecznie użyteczne, - program "Pomoc państwa w zakresie dożywiania" - wkład własny gminy	862 096	1	1 540 975	1	1 645 240	1	3 334 569	2	3 379 190	1	3 407 660	1
85305 - Żłobki	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
85306 - Kluby dziecięce	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
85307 - Dzienni opiekunowie	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
85311 - Rehabilitacja zawodowa i	1 326 765	1	3 783 042	2	4 857 767	2	8 213 392	4	4 902 608	1	5 350 486	1

Wyszczególnienie	2009		2010		2011		2012		2013 Potrzeby		2014 Potrzeby	
	Kwota	%*	Kwota	%*	Kwota	%*	Kwota	%*	Kwota	%*	Kwota	%*
społeczna osób niepełnosprawnych												
85321 - Zespoły orzekania o niepełnosprawności	2 394 807	2	3 339 423	2	3 401 526	2	4 115 682	2	3 810 989	1	3 989 491	1
85324 - Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych	9 165 163	8	12 902 213	7	13 951 026	7	20 385 788	9	256 341 667	56	258 471 274	52
85395 - Pozostała działalność w zakresie polityki społecznej	1 394 700	1	3 808 821	2	3 913 229	2	3 270 980	1	4 025 229	1	5 016 018	1
85415 - Pomoc materialna dla uczniów	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

3. OCENA ZASOBÓW POMOCY SPOŁECZNEJ W KONTEKŚCIE REALIZACJI POLITYKI SPOŁECZNEJ PRZEZ SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO

Sporządzenie oceny zasobów pomocy społecznej ma na celu analizowanie stanu skuteczności pomocy społecznej i wyznaczaniu priorytetów w obszarze pomocy i integracji społecznej. Dokument powstaje w oparciu o diagnozę zagadnień demograficzno-społecznych oraz danych dotyczących pomocy społecznej i szerzej rozumianej polityki społecznej. Realizatorami OZPS są ośrodki pomocy społecznej, powiatowe centra pomocy rodzinie, a na poziomie wojewódzkim – Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie. Przeprowadzenie szczegółowej analizy danych przedstawiających poziom, rodzaj i stopień zaspokojenia potrzeb mieszkańców ma identyfikować dominujące obszary interwencji i wsparcia, a także wyznaczać kierunki działania podejmowane na rzecz zwiększenia integracji społecznej oraz wzmocnienia rozwoju społecznego zarówno na poziomie lokalnym, jak i wojewódzkim.

Ocena zasobów pomocy społecznej za 2012 roku dla województwa warmińsko-mazurskiego sporządzona została w oparciu o oceny opracowane przez wszystkie gminy i powiaty. Aby dokument przedstawiał całościowo zagadnienie realizacji działań w obszarze polityki społecznej, niezbędne jest przedstawienie informacji na temat realizacji zadań w omawianym obszarze przez Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego.

Realizacja polityki społecznej na poziomie wojewódzkim odbywa się w oparciu o zapisy głównego dokumentu strategicznego województwa – Strategię Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Województwa Warmińsko-Mazurskiego do roku 2020. Jednym z celów strategicznych tego dokumentu jest wzrost aktywności społecznej, która jest warunkiem rozwoju gospodarczego, likwidowania problemów społecznych, budowania nowych więzi, a także realizacji potrzeb i aspiracji poszczególnych jednostek. Akcent kładziony na aktywność społeczną przyczyniającą się do rozwoju społecznego pokrywa się również z celem głównym zaktualizowanej w 2012 roku Strategii polityki społecznej województwa warmińsko-mazurskiego do 2020 roku, który mówi, że osoby i rodziny z województwa warmińsko-mazurskiego, ich środowiska lokalne i otoczenie instytucjonalne współdziałają ze sobą i są zaangażowane we wzmacnianie integracji oraz aktywizacji społecznej i zawodowej.

3.1 Opracowywanie i wdrażanie programów wojewódzkich

Realizacja zapisów Strategii polityki społecznej na poziomie wojewódzkim odbywa się m.in. w oparciu o programy wojewódzkie. Opracowywanie i wdrażanie tych programów przebiega przy aktywnym współudziale jednostek samorządu terytorialnego, administracji rządowej, jednostek organizacyjnych pomocy i integracji społecznej, instytucji rynku pracy, jednostek organizacyjnych wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, placówek działających w obszarze oświaty, kultury i sportu, podmiotów ekonomii społecznej, organizacji pozarządowych i in.

Szczegółowe informacje dotyczące wdrażania niżej wymienionych programów wojewódzkich znajdują się w corocznie opracowywanych i przyjmowanych przez Zarząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego **raportach i sprawozdaniach**. Dokumenty te **umieszczane są na stronie internetowej Urzędu Marszałkowskiego**.

Poniżej zamieszczono wybrane informacje dotyczące wdrażania poszczególnych programów:

a. Wojewódzki Program Polityki Prorodzinnej na lata 2012-2016

W ramach realizacji działań będących odpowiedzią na potrzebę wzmacniania rodziny w jej prawidłowym funkcjonowaniu, istotnym przedsięwzięciem inicjowanym i organizowanym przez Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego oraz przez Radę ds. Rodzin Województwa Warmińsko-Mazurskiego działającą przy Marszałku Województwa Warmińsko-Mazurskiego, są Warmińsko-Mazurskie Dni Rodziny. Odbywają się one corocznie od 1999 roku na przełomie maja i czerwca służąc integracji rodzin i społeczności lokalnych. W 2012 roku czternasta edycja Dni Rodziny przebiegała pod hasłem „Mamo, Tato, bądźmy razem”. Ideą, która przyświecała organizatorom było zwrócenie uwagi na wagę trwałego małżeństwa i prawidłowo funkcjonującej rodziny dla właściwego i wszechstronnego rozwoju dzieci. Przedsięwzięcie to było szeroko upowszechniane i nagłaśniane dzięki mediom, tj. na łamach „Gazety Olsztyńskiej”, za pośrednictwem Oddziału Terenowego TVP S.A. w Olsztynie, w Radiu Olsztyn i rozgłośniach lokalnych na terenie województwa, z którymi współpracuje Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego.

Ponadto w roku 2012 (podobnie, jak w latach ubiegłych) wydano dwa numery Biuletynu Rady ds. Rodzin, zawierającego materiały dotyczące szeroko pojmowanej problematyki rodzinnej, a także promujące XIV Warmińsko-Mazurskie Dni Rodziny.

Samorząd Województwa, w ramach realizacji wojewódzkiego programu, zachęcał lokalne samorządy do powoływania odpowiednio Pełnomocnika Burmistrza/Pełnomocnika Wójta ds. Rodziny, aby współpracując z instytucjami i podmiotami działającymi na rzecz rodzin, koordynował monitorowanie lokalnych problemów społecznych, ze szczególnym uwzględnieniem warunków życia rodzin.

b. Wojewódzki Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Województwie Warmińsko-Mazurskim na lata 2012-2015

Wśród wielu problemów społecznych występujących w województwie warmińsko-mazurskim, jako jedne z czołowych wysuwają się te związane uzależnieniem od alkoholu. Konsumpcja alkoholu ma istotny wpływ na zdrowie fizyczne i psychiczne zarówno jednostek, jak i rodzin, a jej konsekwencje dotyczą nie tylko osób nadużywających alkoholu, ale wpływają też na całe rodziny.

W roku 2012 w budżecie Województwa na realizację Wojewódzkiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych zabezpieczone zostały środki w wysokości 762.816 zł.

W roku 2012 Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego ogłosił otwarty konkurs ofert na wykonanie zadań publicznych przez organizacje pozarządowe w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi, przeznaczając na ten cel 100.000 zł. Złożonych zostało 47 wniosków, które spełniały wymogi formalne i podlegały rozpatrzeniu, z czego wybrano 10 ofert do realizacji i dofinansowania w ramach budżetu Województwa.

Ponadto w roku 2012 udzielano wsparcia publicznym zakładom opieki zdrowotnej, dla których Samorząd Województwa jest organem założycielskim, na podniesienie poziomu świadczonych usług, poprzez modernizacje, remonty oraz doposażenie w niezbędny sprzęt i materiały, w tym:

1. przekazano dotację w wysokości 48.570 zł na dofinansowanie kosztów realizacji „Programu readaptacji społecznej osób uzależnionych korzystających z leczenia substytucyjnego“ Przychodni Psychoterapii Profilaktyki i Leczenia Uzależnień NZOZ w Olsztynie,
2. przekazano dotację w wysokości 8.906 zł Ośrodkowi Rehabilitacji Uzależnionych „Doren” im. Berty Trusiewicz na dofinansowanie szkoleń specjalistycznych z zakresu

- terapii uzależnienia od narkotyków dla personelu zatrudnionego w Ośrodku Rehabilitacji Uzależnionych „Doren” w Różewcu,
3. przekazano dotację w wysokości 28.500 zł Wojewódzkiemu Zespołowi Lecznictwa Psychiatrycznego w Olsztynie na pokrycie kosztów związanych z realizacją zadań bieżących i inwestycyjnych Pododdziału Dziennego Terapii Uzależnienia od Alkoholu,
 4. przekazano dotację w wysokości 92.000 zł Ośrodkowi Rehabilitacji Uzależnionych „Doren” w Różewcu na zakup kotła centralnego ogrzewania do budynku pałac – młyn oraz wymianę rur centralnego ogrzewania i ciepłej wody łączących trzy budynki Ośrodka,
 5. przekazano dotację w wysokości 157.000 zł Samodzielnemu Publicznemu Specjalistycznemu Psychiatrycznemu Zakładowi Opieki Zdrowotnej we Fromborku na pokrycie kosztów związanych z realizacją zadań inwestycyjnych Oddziałowi Terapii Uzależnień od Alkoholu,
 6. przekazano dotację w wysokości 31.350 zł powiatowi lidzbarskiemu na wyposażenie Oddziału Terapii Uzależnienia od Alkoholu Szpitala Powiatowego w Lidzbarku Warmińskim,
 7. przekazano dotację w wysokości 156.862 zł Szpitalowi Psychiatrycznemu – Samodzielnemu Publicznemu Zakładowi Opieki Zdrowotnej w Węgorzewie na podnoszenie kwalifikacji pracowników lecznictwa odwykowego w województwie warmińsko-mazurskim.

c. Wojewódzki Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Województwie Warmińsko-Mazurskim na lata 2011-2014

W 2012 roku zadania wynikające z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz określone w Krajowym Programie Przeciwdziałania Przemocy realizowane były w ramach Wojewódzkiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Województwie Warmińsko-Mazurskim lata 2011-2014.

W ramach współpracy z trzecim sektorem, Samorząd Województwa zaproponował w 2012 r. w otwartym konkursie ofert z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień – dwa zadania do realizacji organizacjom pozarządowym, dotyczące programów profilaktycznych związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie oraz programów korekcyjnych wspierających ofiary przemocy w rodzinie.

W roku 2012 przeprowadzono również szkolenia obejmujące tematykę pomocy i wsparcia osobom i rodzinom doświadczającym sytuacji kryzysowych, w tym głównie związanych z przemocą w rodzinie. Łącznie przeprowadzono trzy szkolenia, w których wzięty udział 242 osoby m.in. pracownicy socjalni, policjanci, pedagodzy, kuratorzy, psycholodzy oraz przedstawiciele innych zawodów.

W celu tworzenia spójnej polityki w województwie na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie, podczas spotkań z przedstawicielami samorządów lokalnych poruszane były zagadnienia dotyczące problemów społecznych powiązanych z problemem przemocy w rodzinie. Miało to miejsce m.in. podczas zorganizowanej w Kromerowie w listopadzie 2012 r. Wojewódzkiej naradzie gminnych pełnomocników ds. rozwiązywania problemów uzależnień oraz przedstawicieli PCPR-ów. Ponadto zorganizowano spotkania w Specjalistycznych Ośrodkach Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie w Olsztynie, Olecku i w Elblągu, które pozwoliły przybliżyć instytucjom i ośrodkom pomocy społecznej rolę i zadania tych placówek w systemie pomocy ofiarom przemocy w rodzinie.

Samorząd Województwa współpracował także ze Stowarzyszeniem Wspierania Działań na Rzecz Osób Potrzebujących Pomocy DROGA w Olsztynku w realizacji konferencji pt. „Realizacja lokalnych programów pomocy dla osób uwikłanych

w problematykę przemocy w rodzinie po nowelizacji ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie” w dniu 19 października 2012 r. (koszt całkowity 3.956 zł).

W grudniu 2012 roku Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego zorganizował konferencję „Solidarni przeciw przemocy wobec kobiet – Biała Wstążka”, która była drugą w województwie w ramach Kampanii „Biała Wstążka” – największej akcji przeciwko przemocy ze względu na płeć prowadzonej w ponad 55 krajach świata. W konferencji udział wzięło ponad 80 osób zaangażowanych w pracę na rzecz przeciwdziałania przemocy, m.in. pracownicy samorządów gminnych, powiatowych, pedagodzy, pracownicy socjalni, policjanci, kuratorzy sądowi, terapeuci, członkowie zespołów interdyscyplinarnych ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie pracownicy specjalistycznych placówek zajmujących się pomocą ofiarom i sprawcom przemocy oraz inni zainteresowani.

d. Wojewódzki Program Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2009-2012

Narkomania jest problemem społecznym, który nie tylko dotyka osoby uzależnione, ale również ich otoczenie, rodzinę i najbliższych. W ostatnich latach uzależnienie od środków odurzających uległo zasadniczym przemianom zarówno w aspekcie jakościowym, jak i ilościowym. Stąd też Samorząd Województwa realizuje Wojewódzki Program Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2009-2012, którego celem jest przeciwdziałanie narkomanii w Województwie Warmińsko-Mazurskim. W ramach realizacji programu podejmowane są działania profilaktyczne zmierzające do zahamowania tempa wzrostu popytu na narkotyki. Osoby uzależnione obejmowane są leczeniem, rehabilitacją, postrehabilitacją. Ponadto prowadzone są badania i monitoring problemu narkomanii w celu zapewnienia dostępu do informacji dla budowania i prowadzenia racjonalnej polityki społecznej w tym obszarze.

W budżecie Województwa w 2012 r. na realizację Wojewódzkiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii zabezpieczone zostały środki w wysokości 222.576 zł. Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego w 2012 r. ogłosił otwarty konkurs ofert na wykonanie zadań publicznych przez organizacje pozarządowe w zakresie przeciwdziałania narkomanii, przeznaczając na ten cel 50.000 zł. Złożonych zostało 14 wniosków, które spełniały wymogi formalne i podlegały rozpatrzeniu, z czego wybrano 4 oferty do realizacji i dofinansowania w ramach budżetu Województwa.

Samorząd Województwa włączył się w organizację w dniach 5-6 czerwca 2012 międzynarodowej kampanii „Za kółkiem bez dopalaczy” organizowanej przez Fundację Krzysztofa Hołowczyca – koszt całkowity 10.000 zł. Ponadto w grudniu 2012 roku Ekspert Wojewódzki przygotowywał dla Krajowego Biura ds. Przeciwdziałania Narkomanii – Raport w zakresie problemów narkomanii w Województwie Warmińsko-Mazurskim za rok poprzedni.

e. Wojewódzki program wyrównywania szans i przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu oraz pomocy w realizacji zadań na rzecz zatrudniania osób niepełnosprawnych na lata 2012-2015

W zapobieganiu niepełnosprawności i ograniczaniu jej skutków szczególne znaczenie ma informowanie społeczeństwa na temat głównych przyczyn niepełnosprawności oraz opracowywanie i wdrażanie lokalnych programów sprzyjających zdrowemu stylowi życia. Działania Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego w tym zakresie są realizowane w głównej mierze przez Departament Zdrowia, Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej i Departament Turystyki Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego

w Olsztynie oraz jednostki organizacyjne Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego.

W 2012 r. Samorząd Województwa dofinansował, na łączną kwotę 103.108 zł, zadania w zakresie profilaktyki niepełnosprawności realizowane przez organizacje pozarządowe (Departament Zdrowia). W ramach tych działań zorganizowano m.in.: imprezy rekreacyjno-sportowe, zajęcia rehabilitacyjne i terapeutyczne, warsztaty edukacyjne, spotkania, konferencje, turnusy, szkolenia itp. Łącznie w ww. projektach uczestniczyło ponad 15 tys. beneficjentów, w tym ponad 1 tys. stanowiły osoby niepełnosprawne.

Uznając znaczenie sportu w aktywizacji osób niepełnosprawnych, a także mając na uwadze korzyści psychiczne, zdrowotne, poznawcze wynikające z jego uprawiania, w 2012 r. Departament Turystyki dofinansował 32 imprezy sportowe o zasięgu międzynarodowym, krajowym i regionalnym na łączną kwotę 55 tys. zł. W imprezach sportowych uczestniczyło ponad 500 osób niepełnosprawnych. Ponadto, w ramach rozwoju infrastruktury turystycznej, dofinansowano zadania publiczne realizowane przez organizacje pozarządowe działające w ww. obszarze, na łączną kwotę 36.800 zł, w tym odnawianie i modernizacja odcinków turystycznych szlaków rowerowych oraz szlaku pieszego, z których korzystają również osoby niepełnosprawne.

Ograniczeniu skutków niepełnosprawności sprzyja podejmowanie działań zmierzających do doposażenia w sprzęt rehabilitacyjny placówek i instytucji zajmujących się rehabilitacją osób niepełnosprawnych. Mając na uwadze powyższe, Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego uczestniczył w realizacji „Programu wyrównywania różnic między regionami”, który obejmował dofinansowanie ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych wyposażenia obiektów służących rehabilitacji osób niepełnosprawnych w sprzęt rehabilitacyjny. W 2012 roku, w ramach tego Programu, Departament Zdrowia dofinansował doposażenie placówek rehabilitacyjnych i instytucji w sprzęt rehabilitacyjny w 8 powiatach, na łączną kwotę około 300.000 zł.

Wychodząc naprzeciw potrzebom środowiska osób niepełnosprawnych w zakresie usług rehabilitacyjnych, Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego, realizując zapisy ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, dofinansował w 2012 r., ze środków PFRON, roboty budowlane obiektów służących rehabilitacji, w związku z potrzebami osób niepełnosprawnych. W ramach tych działań przyznano dofinansowanie 3 podmiotom, na łączną kwotę 2.077,10 tys. zł.

Na podstawie § 14 ust. 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 listopada 2007 r. w sprawie turnusów rehabilitacyjnych Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego wydał 9 opinii o ośrodkach ubiegających się o wpis do rejestru ośrodków, w których mogą odbywać się turnusy dla osób niepełnosprawnych korzystających z dofinansowania ze środków PFRON, sporządzonych na podstawie wizytacji ośrodków pod kątem oceny ich możliwości zapewnienia osobom niepełnosprawnym dogodnych warunków pobytu, jak również oceny zaplecza i jego wyposażenia do prowadzenia różnych form aktywnej rehabilitacji.

Podstawowym warunkiem sprawnego systemu wsparcia osób niepełnosprawnych jest dostęp do informacji. W związku z tym, ROPS opracował bazę placówek, instytucji i ośrodków wsparcia umożliwiających rehabilitację osób niepełnosprawnych w województwie warmińsko-mazurskim, która jest co roku aktualizowana na podstawie informacji zebranych z powiatów i gmin województwa warmińsko-mazurskiego. Na dzień 31 grudnia 2012 roku baza zawierała 635 adresów podmiotów działających na terenie województwa na rzecz wsparcia osób niepełnosprawnych i ich rodzin. Adresy są dostępne na stronie internetowej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie.

W ramach organizowania szkoleń merytorycznych i warsztatów dla kadry podmiotów wspierających aktywny udział osób niepełnosprawnych w życiu społecznym i integracji ze środowiskiem, zorganizowano szkolenie pn. „Funkcjonowanie osób niepełnosprawnych intelektualnie i chorych psychicznie w środowisku lokalnym w tym zachowania seksualne. Metody i techniki stosowane w terapii osób z zaburzeniami psychicznymi i niepełnosprawnymi intelektualnie. Praca z klientem upośledzonym”, w którym wzięło udział 50 pracowników jednostek pomocy i integracji społecznej. Ponadto, w ramach projektów systemowych PO KL (Priorytet VII), współfinansowanych ze środków EFS, pracownicy tych jednostek, jak również Warsztatów Terapii Zajęciowej, Zakładów Aktywności Zawodowej oraz stowarzyszeń i organizacji pozarządowych działających na rzecz osób niepełnosprawnych (ponad 200 osób), uczestniczyli w 3 szkoleniach.

W ramach zapewnienia osobom niepełnosprawnym pełnego uczestnictwa w życiu publicznym, społecznym, artystycznym oraz rekreacji i turystyce w 2012 r. Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego podejmował działania w zakresie organizacji imprez, wystaw, przeglądów artystycznych, w których uczestniczyły ww. osoby. Między innymi w maju odbył się na Starym Mieście w Olsztynie Festyn Integracyjny pn. „Jesteśmy razem”. Głównym organizatorem tego przedsięwzięcia był Warmińsko-Mazurski Sejmik Osób Niepełnosprawnych, przy współorganizacji Urzędu Marszałkowskiego oraz dofinansowaniu z budżetu Województwa Warmińsko-Mazurskiego.

Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego w ramach wykonywanych zadań, zgodnie z ustawą o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych dofinansował, w 2012 r., ze środków PFRON oraz budżetu Województwa, koszty działalności obsługowo-rehabilitacyjnej 5 zakładów aktywności zawodowej funkcjonujących na terenie województwa warmińsko-mazurskiego: w Giżycku, Elblągu, Kamionku Wielkim, Olsztynie oraz w Biskupcu, na łączną kwotę ponad 3 mln zł. Na koniec 2012 roku Zakłady te zatrudniały 225 osób, w tym 160 osób ze znacznym i umiarkowanym stopniem niepełnosprawności.

W 2012 r. współorganizowano także spotkanie Wojewódzkiej Społecznej Rady ds. Osób Niepełnosprawnych z przedstawicielami powiatowych społecznych rad ds. osób Niepełnosprawnych, którego celem było nawiązanie szerszej współpracy Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego z ww. radami w zakresie podejmowania wspólnych działań na rzecz osób niepełnosprawnych.

W ramach partnerstwa organizacji pozarządowych i instytucji działających na rzecz aktywizacji zawodowej osób niepełnosprawnych, przedstawiciel Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej, w latach 2010-2012 uczestniczył w pracach eksperckiej grupy roboczej przygotowującej innowacyjną metodę zatrudnienia, w ramach projektu z komponentem ponadnarodowym, realizowanego przez Elbląską Radę Konsultacyjną Osób Niepełnosprawnych w Elblągu wspólnie z fińskim partnerem – Stowarzyszeniem Kynnys ry Turun Toimikunta pn. „Indywidualne ścieżki zatrudnienia”. W efekcie ww. działań powstał model wprowadzenia osób długotrwale bezrobotnych oraz osób niepełnosprawnych na rynek pracy.

f. Wojewódzki program na rzecz osób starszych na lata 2009-2013 „Pogodna i bezpieczna jesień życia na Warmii i Mazurach”

Odpowiedzią na wyzwania demograficzno-społeczne związane z procesem starzenia się społeczeństwa jest realizowany przez Samorząd Województwa program na rzecz osób starszych na lata 2009-2013 „Pogodna i bezpieczna jesień życia na Warmii i Mazurach”, który ma na celu poprawę jakości życia i funkcjonowania osób starszych oraz kształtowanie pozytywnego obrazu starości w świadomości społecznej, współpracę międzypokoleniową

i rzecznictwo interesów. Działania realizowane w ramach programu dotyczą m.in. zdrowia i profilaktyki, rozwoju infrastrukturalnego i socjalnego systemu wsparcia, wspierania aktywności społecznej i zawodowej osób starszych oraz budowania pozytywnego wizerunku osób starszych w społecznościach lokalnych.

Rok 2012 w sposób szczególny przyczynił się do wdrażania i promocji założeń ww. Programu, ponieważ był to Europejski Rok Aktywności Osób Starszych i Solidarności Międzypokoleniowej (ER 2012).

Wdrażając zapisy Programu, w 2012 r. Samorząd Województwa, we współpracy z innymi podmiotami, zorganizował dwie konferencje dotyczące zagadnień i kwestii pomocy osobom starszym. Były to konferencje: Wojewódzka Konferencja inaugurująca obchody Europejskiego Roku Aktywności Osób Starszych i Solidarności Międzypokoleniowej na Warmii i Mazurach w roku 2012, V Wojewódzka Konferencja z okazji Międzynarodowego Dnia Osób Starszych „Trzeci Wiek – na start!”.

Zorganizowano również spotkanie informacyjno-promocyjne na temat Rządowego Programu na Rzecz Aktywności Osób Starszych na lata 2012-2013, w którym licznie uczestniczyli przedstawiciele organizacji pozarządowych działających na rzecz osób starszych, w szczególności uniwersytetów trzeciego wieku oraz przedstawiciele jednostek pomocy i integracji społecznej.

We wrześniu 2012 r. ufundowano nagrodę rzeczową dla Warmińsko-Mazurskiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku w Olsztynie – laureata IX Konkursu Godni Naśladowania w kategorii na najlepszą inicjatywę na rzecz osób starszych za całokształt wieloletnich działań na rzecz osób starszych.

W grudniu 2012 r. w siedzibie Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej odbyło się spotkanie z przedstawicielami organizacji członkowskich Wspólnoty Roboczej Związku Organizacji Socjalnych, goszczącymi w województwie w ramach wizyty studyjnej zorganizowanej przez Federację Organizacji Socjalnych Województwa Warmińsko-Mazurskiego FOSa. Podczas spotkania przedstawiono współpracę administracji publicznej z organizacjami pozarządowymi w obszarze systemowych rozwiązań na rzecz środowisk osób starszych w województwie warmińsko-mazurskim.

Ponadto w ramach otwartego konkursu ofert dla organizacji pozarządowych, Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego w 2012 roku zlecił podmiotom trzeciego sektora realizację 7 zadań na rzecz osób starszych na łączną kwotę 52.500 zł.

Należy również zaznaczyć, że w ramach założeń wynikających z Wojewódzkiego Programu na Rzecz Osób Starszych na lata 2009-2013 „Pogodna i bezpieczna jesień życia na Warmii i Mazurach”, Federacja Organizacji Socjalnych Województwa Warmińsko-Mazurskiego FOSa prowadzi biuro Rzecznika Praw Osób Starszych. Działania Rzecznika dofinansowywane są ze środków Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego. Zadaniem Rzecznika jest koordynacja działań na rzecz osób starszych, podkreślanie wagi tej problematyki wobec władz administracyjnych i samorządowych oraz instytucji socjalnych, wspieranie inicjatyw środowiska oraz interwencje w przypadku naruszania praw seniorów.

3.2 Organizowanie kształcenia kadr pomocy społecznej

Ważnym zadaniem przyczyniającym się do wzmocnienia realizacji polityki społecznej w województwie, w oparciu o art. 21 pkt 2 ustawy o pomocy społecznej, jest organizowanie szkoleń zawodowych kadr pomocy społecznej. W ramach realizacji tego zadania, ze środków budżetu Województwa Warmińsko-Mazurskiego, w 2012 roku zorganizowano i współorganizowano 6 szkoleń dla pracowników jednostek organizacyjnych pomocy i integracji społecznej (ośrodków pomocy społecznej, domów pomocy społecznej, powiatowych centrów pomocy rodzinie, placówek opiekuńczo-wychowawczych,

środowiskowych domów samopomocy). Odbyły się one w formie szkoleń jedno-, dwu- i trzydniowych, podczas których przeszkolono 288 osoby.

3.3 Inspirowanie i promowanie nowych rozwiązań w zakresie pomocy społecznej

Do zadań Samorządu Województwa, zgodnie z ustawą o pomocy społecznej, należy inspirowanie i promowanie nowych rozwiązań w zakresie pomocy społecznej. Realizując to zadanie, corocznie począwszy od 2001 roku Marszałek Województwa Warmińsko-Mazurskiego przyznaje nagrody oraz wyróżnienia pracownikom pomocy i integracji społecznej, a także aktywnym liderom organizacji pozarządowych województwa warmińsko-mazurskiego, w szczególności za:

1. zapobieganie izolacji, marginalizacji i wykluczeniu społecznemu osób i rodzin,
2. aktywizację jednostki i rodziny do rozwiązywania własnych problemów,
3. aktywizację środowisk lokalnych na rzecz rozwiązywania problemów społecznych,
4. działania w zakresie kompleksowej pomocy osobom i rodzinom,
5. tworzenie i realizowanie systemu opieki nad dziećmi i młodzieżą,
6. tworzenie i realizowanie lokalnych programów służących zapobieganiu i rozwiązywaniu problemów społecznych,
7. wdrażanie kompleksowych, nowatorskich rozwiązań we współpracy wielu podmiotów w dziedzinie pomocy społecznej.

W 2012 roku nagrody otrzymało 6 osób, natomiast 8 osobom przyznano wyróżnienia. Ponadto przyznane zostały Odznaczenia Honorowe Za Zasługi dla Województwa Warmińsko-Mazurskiego. W 2012 roku Odznaczenia otrzymały 4 osoby.

3.4 Zlecenie organizacjom pozarządowym zadań z obszaru polityki społecznej

W ramach włączania partnerów społecznych w realizację zadań z zakresu polityki społecznej, Samorząd Województwa zleca realizację zadań z tego obszaru, udzielając dotacji na finansowanie lub dofinansowanie realizacji zleconych zadań organizacjom pozarządowym, o których mowa w art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie oraz podmiotom wymienionym w art. 3 ust. 3 tej ustawy, prowadzącym działalność w zakresie pomocy społecznej.

W roku 2012 przeprowadzono łącznie 2 otwarte konkursy ofert na wykonanie zadań publicznych Samorządu Województwa z zakresu polityki społecznej, w tym z zakresu pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień oraz rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych.

W wyniku rozstrzygnięcia ww. konkursów wsparto 34 organizacje pozarządowe, dofinansowano realizację 41 zleconych zadań publicznych o łącznej wartości przekazanych dotacji 495.480 zł, w tym:

1. z zakresu pomocy społecznej, w tym polityki prorodzinnej dofinansowano realizację 21 zadań zleconych o łącznej wartości przekazanych dotacji 149.000 zł,
2. z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień dofinansowano realizację 13 zadań zleconych o łącznej wartości przekazanych dotacji 146.480 zł,
3. z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych, ze środków finansowych PFRON będących w dyspozycji Samorządu Województwa dofinansowano realizację 7 zadań zleconych o łącznej wartości przekazanych dotacji 200.000 zł.

Liczba mieszkańców województwa – uczestników dofinansowanych projektów – wyniosła 19.213 osób. Liczba mieszkańców województwa – uczestników dofinansowanych projektów wyniosła – 19 213 osób, w tym:

1. liczba uczestników dofinansowanych projektów z zakresu pomocy społecznej, w tym polityki prorodzinnej wyniosła 14.241 osób,

2. liczba uczestników dofinansowanych projektów z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień wyniosła 4.684 osób,
3. liczba uczestników projektów, dofinansowanych ze środków PFRON, z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych wyniosła 288 osób.

W ramach dotacji udzielonych organizacjom pozarządowym w zakresie: pomocy społecznej, w tym polityki prorodzinnej, profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień oraz rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych w 2012 r. dofinansowano m.in.:

1. programy aktywizujące osoby starsze zagrożone wykluczeniem społecznym,
2. działania wspierające osoby bezdomne i zagrożone bezdomnością,
3. inicjatywy na rzecz rozwoju wolontariatu w obszarze polityki społecznej,
4. festyny integracyjne promujące politykę prorodzinną oraz aktywizację i integrację osób starszych,
5. działania służące tworzeniu warunków do prawidłowego funkcjonowania rodzin,
6. programy profilaktyczno-edukacyjno-informacyjne dla dzieci, młodzieży i ich rodzin, w tym grup podwyższonego ryzyka, realizowane w ramach świetlic i Młodzieżowych Klubów Integracji Społecznej,
7. programy profilaktyczne związane z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie,
8. programy związane z postrehabilitacją i readaptacją osób uzależnionych,
9. programy szkoleniowe przeznaczone dla osób pracujących z osobami zagrożonymi i uzależnionymi od narkotyków, w tym z młodzieżą,
10. warsztaty i kursy dla osób niepełnosprawnych, ich rodzin i opiekunów,
11. treningi mieszkaniowe dla osób niepełnosprawnych.

3.5 Realizacja zapisów ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej

W obszarze działań Samorządu Województwa na rzecz rodziny istotną rolę odegrała ustawa z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, która nałożyła na marszałków województw, w ramach zadania zleconego z zakresu administracji rządowej, obowiązek utworzenia do dnia 31 grudnia 2011 roku ośrodków adopcyjnych w oparciu o wymogi ww. ustawy.

Procedury adopcyjne przejęła nowo utworzona jednostka budżetowa Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego o nazwie „Warmińsko-Mazurski Ośrodek Adopcyjny w Olsztynie”, powołana z dniem 31 grudnia 2011 roku. Ośrodek Adopcyjny w Olsztynie funkcjonuje od 1 stycznia 2012 roku, natomiast jego filie w Ełku i Elblągu funkcjonują od lutego 2012 roku. Ośrodek wraz z filiami kontynuuje wszystkie procedury przejęte ze zlikwidowanych ośrodków, prowadząc jednocześnie wojewódzki bank danych o dzieciach z terenu województwa oczekujących na przysposobienie.

W 2012 roku Warmińsko-Mazurski Ośrodek Adopcyjny w Olsztynie rozpoczął pracę przy stanie zatrudnienia 5 i 1/4 etatu, sukcesywnie zwiększając liczbę osób w Ośrodku w Olsztynie i Filiach do 11 i 3/10 etatu.

Zgodnie z założeniami przyjętymi na 2012 rok, rozpoczęto realizację zadań od przejęcia z siedmiu, działających na terenie województwa do końca 2011 roku, ośrodków adopcyjno-opiekuńczych dokumentów przeszkolonych i zakwalifikowanych kandydatów na przysposabiających oraz dzieci z uregulowaną sytuacją prawną zgłoszonych do przysposobienia (łącznie było to 85 kompletów dokumentów). Ponadto do Warmińsko-Mazurskiego Ośrodka Adopcyjnego zgłosiło się 70 par zainteresowanych przysposobieniem dziecka oraz 21 par, które pragną przysposobić kolejne dziecko. Szkolenia rozpoczęły się we wrześniu 2012 roku i zakończyły się w grudniu.

Dodatkowo do Ośrodka Adopcyjnego w Olsztynie i Filii zgłoszono 610 dzieci z uregulowaną sytuacją prawną. Do przysposobienia zakwalifikowano 217 dzieci. Dla 113 dzieci pozyskano odpowiednie rodziny – procedura przysposobienia została zakończona w 2012 roku prawomocnym postanowieniem sądu rodzinnego. Dla 29 dzieci sądy ustanowiły tzw. preadopcje – przysposobienia będą orzeczone w 2013 roku.

Warmińsko-Mazurski Ośrodek Adopcyjny zrealizował ponadto następujące zadania:

1. poradnictwo prowadzone dla rodzin przysposabiających,
2. szkolenia prowadzone przez ośrodki adopcyjne dla kandydatów na rodziny przysposabiające,
3. posiedzenia w sprawie okresowej oceny sytuacji dziecka,
4. kwalifikacja dziecka do przysposobienia,
5. wsparcie psychologiczno-pedagogiczne w postępowaniu postadopcyjnym,
6. gromadzenie informacji o dzieciach, które mogą być przysposobione,
7. prowadzenie Wojewódzkiego Banku Danych.

Analiza poziomu wykonania zadań Warmińsko-Mazurskiego Ośrodka Adopcyjnego w Olsztynie pozwala na stwierdzenie, że zgodnie z założeniami na rok 2012 plan zadań został w pełni zrealizowany.

Ponadto jednym z zadań Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej jest opracowywanie i realizacja programów wojewódzkich dotyczących wsparcia rodziny. W ramach realizacji zadań w 2012 roku opracowany został Program Wspierania Rodziny i Systemu Pieczy Zastępczej w Województwie Warmińsko-Mazurskim na lata 2013-2017. Do prac nad Programem zaangażowany został Zespół Roboczy powołany przez Zarząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego Uchwałą Nr 28/362/12/IV z dnia 12 czerwca 2012 r. W skład Zespołu weszli m.in. przedstawiciele administracji rządowej i samorządowej, jednostek organizacyjnych pomocy i integracji społecznej, policji, sądu, kuratorium oświaty, uczelni wyższych oraz organizacji pozarządowych.

Program Wspierania Rodziny i Systemu Pieczy Zastępczej w Województwie Warmińsko-Mazurskim na lata 2013-2017 został przyjęty Uchwałą Nr XXIV/473/13 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 26 lutego 2013 r. Celem głównym programu jest stworzenie warunków do możliwie pełnego rozwoju rodziny i prawidłowego jej funkcjonowania oraz rozwoju form pieczy zastępczej w województwie warmińsko-mazurskim.

3.6 Wdrażanie Priorytetu VII Promocja integracji społecznej Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013

Działania realizowane w ramach Priorytetu VII Promocja integracji społecznej PO KL obejmują zakres polityki i integracji społecznej, których celem jest zapewnienie równego dostępu do zatrudnienia osobom wykluczonym, zagrożonym wykluczeniem społecznym oraz dyskryminowanym na rynku pracy, a także podwyższenie ich statusu zawodowego i społecznego, poprzez przygotowanie ich do wejścia lub powrotu na rynek pracy. Niezbędne są zatem działania ukierunkowane na zwiększenie szans w znalezieniu zatrudnienia poprzez wyrównywanie deficytów wynikających z braku dostępu do określonych dóbr i usług, braku posiadanych kwalifikacji, czy też z innych czynników powodujących ograniczenie szans określonych grup społecznych na równoprawny z większością społeczeństwa udział w życiu rodzinnym, społecznym i zawodowym. Ważnym elementem wsparcia w ramach Priorytetu jest eliminowanie różnego rodzaju barier (organizacyjnych, prawnych czy psychologicznych), na jakie napotykają osoby zagrożone wykluczeniem społecznym, borykające się z problemem dyskryminacji na rynku pracy. Problem ten dotyczy przede wszystkim osób

niepełnosprawnych, długotrwale bezrobotnych czy opuszczających placówki wychowawcze i penitencjarne oraz kobiet, postrzeganych w sposób stereotypowy przez pracodawców i otoczenie społeczne, jako pracownicy mniej dyspozycyjni oraz mobilni zawodowo. Ponieważ niektóre grupy zagrożone wykluczeniem społecznym mogą być wspierane zarówno przez instytucje pomocy społecznej, jak również przez publiczne służby zatrudnienia, przyjęto założenie, że osoby, które korzystają z usług systemu pomocy społecznej, będą otrzymywały wsparcie za jego pośrednictwem, natomiast pomoc w readaptacji zawodowej i dostępie do rynku pracy wobec tych osób, które nie są klientami pomocy społecznej świadczyć będą instytucje rynku pracy.

W ramach Priorytetu VII przewiduje się między innymi realizację projektów systemowych, które mogą być realizowane przez regionalne ośrodki polityki społecznej, powiatowe centra pomocy rodzinie oraz ośrodki pomocy społecznej.

W 2012 roku Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w ramach Priorytetu VII PO KL przyjął do dofinansowania 116 projektów systemowych, z tego 18 projektów w ramach Poddziałania 7.1.2 Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji przez powiatowe centra pomocy rodzinie oraz 98 projektów w ramach Poddziałania 7.1.1. Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji przez ośrodki pomocy społecznej. Łączna kwota przyznanych alokacji w roku 2012 dla ww. jednostek wyniosła ponad 26.869 tys. zł.

W ramach Planu Działania na rok 2013 zaplanowano realizację dwuletnich projektów systemowych. W roku 2013 swoje uczestnictwo zadeklarowało 118 jednostek pomocy społecznej, w tym 97 ośrodków pomocy społecznej i 21 powiatowych centrów pomocy rodzinie. Łączna kwota planowanych alokacji na rok 2013 wynosi ponad 30.048,17 tys. zł.

Oprócz realizacji projektów systemowych wiele jednostek pomocy społecznej aplikuje również o środki finansowe w ramach projektów konkursowych, których istotnym celem jest tworzenie warunków sprzyjających rozwojowi adaptacyjnych form zatrudnienia, w tym w sektorze ekonomii społecznej, która łącząc cele społeczne z ekonomicznymi, stanowi skuteczny instrument aktywizacji osób doświadczających trudności związanych z wejściem i utrzymaniem się na rynku pracy. W tym kontekście kluczowe znaczenie ma wspieranie przedsiębiorczości społecznej i podmiotów działających na rzecz jej rozwoju, m.in. poprzez doradztwo, szkolenia oraz usługi finansowo-legislacyjne. Wsparcie w ramach projektów konkursowych będzie zatem przeznaczone nie tylko dla podmiotów ekonomii społecznej, ale również dla instytucji powołanych do jej wspierania, które poprzez dostarczanie niezbędnej wiedzy i doświadczenia w zakresie zasad prowadzenia działalności gospodarczej, zarządzania zasobami ludzkimi czy stosowania przepisów prawnych, umożliwiają rozwój i funkcjonowanie gospodarki społecznej. Istotnym czynnikiem wzmacniającym budowę otoczenia sprzyjającego aktywności zawodowej jest również upowszechnianie dialogu społecznego, partnerstwa lokalnego oraz współpracy na rzecz rozwoju zasobów ludzkich na poziomie regionalnym i lokalnym m.in. poprzez budowanie relacji partnerskich w procesie programowania, realizacji i oceny lokalnych strategii polityki społecznej.

W ramach Działania 7.2 łącznie dofinansowano w 2012 roku jedynie 3 projekty konkursowe złożone przez jednostki organizacyjne pomocy społecznej na łączną kwotę przewyższającą 960.000,00 zł.

Z uwagi na nowelizację Szczegółowego Opisu Priorytetów Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki obowiązującego od 1 stycznia 2012 r. oraz przyjętego na rok 2012 Planu Działania dla Priorytetu VII, w 2012 r. zakończono realizację Działania 7.3. Od 1 stycznia 2012 r. wdrażane jest Działanie 7.4, na którego realizację zaplanowano w Planie Działania na rok 2012 środki w wysokości 7 mln zł. W 2012 r. ogłoszono jeden konkurs w ramach którego do dofinansowania nie rekomendowano żadnego z projektów złożonych przez jednostki organizacyjne pomocy społecznej.

3.7 Realizacja Projektu systemowego ROPS pt. „Efektywnie, Fachowo, Skutecznie na Warmii i Mazurach”

Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie realizuje własny Projekt systemowy pn. „Efektywnie, Fachowo, Skutecznie na Warmii i Mazurach” w ramach Działania 7.1, Poddziałania 7.1.3, Priorytet VII Promocja integracji społecznej PO KL. Celem Projektu jest podniesienie kompetencji przedstawicieli instytucji działających na rzecz grup zagrożonych wykluczeniem społecznym z terenu Warmii i Mazur w zakresie aktywnej integracji. Jednym z głównych zadań realizowanych w ramach Projektu systemowego ROPS są specjalistyczne szkolenia skierowane do pracowników jednostek pomocy społecznej, które mają przyczynić się do rozwoju kierunków pracy socjalnej oraz rozwoju form aktywnej integracji w województwie warmińsko-mazurskim.

W 2012 roku w ramach Projektu systemowego zorganizowano łącznie 11 modułów szkoleniowych, w których uczestniczyły 904 osoby, a także przeprowadzono studia podyplomowe o kierunku Ekonomia Społeczna dla 30 uczestników. Ponadto zorganizowano 4 spotkania w ramach „Warmińsko-Mazurskiej Platformy Dialogu Społecznego na Rzecz Młodzieży” oraz 4 spotkania w ramach kampanii informacyjno-promocyjnej Regionalnego Planu Działań na Rzecz Promocji i Upowszechnienia Ekonomii Społecznej w Województwie Warmińsko-Mazurskim połączone z wydanymi dwoma edycjami Biuletynu „Ekonomia Społeczna na Warmii i Mazurach” oraz wyprodukowanym filmem promującym inicjatywę Ekonomii Społecznej.

W latach 2013-2014 roku planowane jest zorganizowanie 17 modułów szkoleniowych oraz 2 kierunków studiów podyplomowych na łączną liczbę 700 uczestników. Ponadto kontynuowana będzie kampania promocyjno-informacyjna Regionalnego Planu Działań na Rzecz Promocji i Upowszechnienia Ekonomii Społecznej w Województwie Warmińsko-Mazurskim, której kluczowymi elementami będą: Warmińsko-Mazurskie Dni z Ekonomią Społeczną oraz kontynuacja publikacji Biuletynu „Ekonomia Społeczna na Warmii i Mazurach”.

Drugim głównym zadaniem przewidzianym w Projekcie jest kontynuacja specjalistycznego doradztwa indywidualnego i grupowego dla powiatowych centrów pomocy rodzinie, ośrodków pomocy społecznej oraz innych instytucji pomocy i integracji społecznej z terenu województwa warmińsko-mazurskiego. W 2012 roku udzielono 1.313 porad doradczych, natomiast w latach 2013-2014 roku planuje się udzielenie 2.400 porad.

Ponadto ROPS zapewniał obsługę organizacyjną prac Zespołu ds. wdrażania i promocji ekonomii społecznej w województwie warmińsko-mazurskim, do którego zadań należy w szczególności ocena stanu rozwoju ekonomii społecznej w województwie, tworzenie przyjaznego klimatu dla jej rozwoju w regionie, opiniowanie aktów prawnych dotyczących ekonomii społecznej, wypracowywanie i proponowanie nowych rozwiązań w tym zakresie. W skład Zespołu wchodzi m.in. przedstawiciele jednostek samorządu terytorialnego, instytucji pomocy i integracji społecznej oraz rynku pracy, wyższych uczelni, biznesu oraz organizacji pozarządowych działających w obszarze ekonomii społecznej. W 2012 roku odbyły się dwa posiedzenia Zespołu.

3.8 Realizacja Regionalnego Planu Działań na Rzecz Promocji i Upowszechniania Ekonomii Społecznej w Województwie Warmińsko-Mazurskim na lata 2011-2015

W 2011 roku przyjęty został przez Zarząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego Regionalny Plan Działań na Rzecz Promocji i Upowszechniania Ekonomii Społecznej w Województwie Warmińsko-Mazurskim na lata 2011-2015 (RPDES). Plan jest odpowiedzią na potrzebę wzmocnienia aktywności zawodowej i społecznej różnych grup społecznych

znajdujących się w kręgu zagrożenia wykluczeniem społecznym. Celem głównym Planu jest zwiększenie udziału ekonomii społecznej w rozwoju społeczno-gospodarczym województwa warmińsko-mazurskiego ze szczególnym uwzględnieniem aktywizacji zawodowej i społecznej grup zagrożonych wykluczeniem.

Wdrażanie RPDES stanowiło jedno z zadań realizowanych w ramach Projektu systemowego ROPS pn. „Efektywnie, Fachowo, Skutecznie na Warmii i Mazurach”. Głównym działaniem zaplanowanym do realizacji w 2012 r. była regionalna kampania informacyjno-promocyjna na temat ekonomii społecznej. Adresatami kampanii były władze lokalne (wójtowie, burmistrzowie, prezydenci miast, starostowie, radni), pracownicy urzędów gmin, urzędów miast i starostw, instytucje pomocy i integracji społecznej oraz rynku pracy z terenu województwa warmińsko-mazurskiego. Ponadto odbiorcami byli przedstawiciele podmiotów ekonomii społecznej (spółdzielnie socjalne, organizacje pozarządowe, KIS, CIS, ZAZ i in.) oraz instytucje otoczenia ES.

W ramach kampanii w 2012 roku zorganizowano i zrealizowano następujące przedsięwzięcia:

1. cztery konferencje zorganizowane w różnych częściach województwa (Kamionka k. Nidzicy, Olsztyn, Ełk, Elbląg) – spotkania obejmowały m.in. prelekcje ekspertów, moderowane dyskusje, prezentacje „dobrych praktyk”, targi ekonomii społecznej,
2. wydanie dwóch Biuletynów ROPS pt. „Ekonomia Społeczna na Warmii i Mazurach” – przekazywane odbiorcom podczas konferencji organizowanych w ramach kampanii oraz drogą pocztową;
3. nagranie filmu promujący dobre praktyki ekonomii społecznej w województwie,
4. pakiet szkoleniowy – teczka, notatnik i wydanie książkowe RPDES,
5. strona internetowa (Wrota Warmii i Mazur) – na bieżąco aktualizowana.

Ponadto w 2012 r. w województwie warmińsko-mazurskim odbyła się pierwsza edycja studiów podyplomowych na kierunku „Ekonomia społeczna”. Studia zorganizowano dla 30 pracowników instytucji działających w obszarze pomocy i integracji społecznej (OPS, PCPR, KIS, CIS, ŚDS, WTZ, ZAZ, organizacje pozarządowe). Studia zrealizowała Olsztyńska Wyższa Szkoła Informatyki i Zarządzania im. Prof. T. Kotarbińskiego na zlecenie Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Olsztynie w ramach Projektu systemowego „Efektywnie, Fachowo, Skutecznie na Warmii i Mazurach”.

W grudniu 2012 r. został opracowany i opublikowany „Katalog aktów prawnych dotyczących ekonomii społecznej”. Dokument zawiera wykaz 38 wybranych ustaw, ważnych dla sektora ES, a także analizę wybranych przepisów tych ustaw wraz z aktami wykonawczymi.

3.9 Obserwatorium Integracji Społecznej

Obserwatorium Integracji Społecznej (OIS) działa w strukturze Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej i stanowi element realizacji projektu 1.16 „Koordynacja na rzecz aktywnej integracji” współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Działania 1.2 Wsparcie systemowe instytucji pomocy i integracji społecznej Priorytet I Zatrudnienie i integracja społeczna Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013.

Celem funkcjonowania Obserwatorium jest realizacja badań i analiz, które mają służyć, jako narzędzie wspierające instytucje działające w obszarze polityki społecznej. Zadaniem OIS jest badanie, monitoring i analiza zjawisk i problemów społecznych występujących w województwie, formułowanie rekomendacji zmian w prowadzonych działaniach lub proponowanie nowych działań, a także upowszechnianie wyników swoich prac badawczych i analitycznych.

Od początku swojej działalności, tj. od 1 stycznia 2010 roku, OIS zrealizował 21 badań i analiz m.in. w takich obszarach, jak: wykluczenie społeczne dzieci i młodzieży, sytuacja życiowa rodzin korzystających z systemu pomocy społecznej w województwie, sytuacja społeczno-zawodowa osób niepełnosprawnych, uwarunkowania aktywności zawodowej osób niepełnosprawnych, sytuacja osób uzależnionych od narkotyków, potrzeby osób starszych, funkcjonowanie Klubów Integracji Społecznej, sytuacja zawodowa pracowników socjalnych oraz inne diagnozy i analizy dominujących problemów społecznych województwa warmińsko-mazurskiego. Wszystkie opracowane raporty dostępne są na stronie internetowej OIS, będącej integralną częścią strony internetowej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie.

3.10 Realizacja zapisów ustawy o świadczeniach rodzinnych

Samorząd Województwa realizuje zadania z zakresu świadczeń rodzinnych, jako zadania zlecone z zakresu administracji rządowej, na podstawie art. 21 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych, w związku z udziałem Rzeczypospolitej Polskiej w koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego w przypadku przemieszczania się osób w granicach Unii Europejskiej, Norwegii, Szwajcarii, Lichtensteinu i Islandii.

Załatwianie spraw odbywa się w oparciu o następujące przepisy:

1. Przepisy unijne:
 - Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 883/2004 z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego (Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej Nr L 166/1 z 30 kwietnia 2004 r. ze zm.),
 - Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 987/2009 z dnia 16 września 2009 r. dotyczące wykonania rozporządzenia nr 883/2004 w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego (Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej Nr L 284/1 z 30 października 2009 r. ze zm.),
 - Przepisy wykonawcze do ww. rozporządzeń, w tym m.in. decyzje Komisji Administracyjnej ds. Koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego.
2. Przepisy polskie:
 - ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych,
 - Kodeks Postępowania Administracyjnego,
 - ustawa z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji,
 - przepisy wykonawcze do ww. ustaw.

W ramach powyższego zadania do Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie wpływają dokumenty, które dotyczą m. in.:

1. załatwiania formularzy z serii E 400 oraz standardowych dokumentów elektronicznych tzw. SED-ów stosowanych w korespondencji między instytucjami właściwymi ds. świadczeń rodzinnych w państwach członkowskich Unii Europejskiej, Norwegii, Islandii, Lichtensteinu i Szwajcarii,
2. prowadzenia postępowań dotyczących ustalania, czy w sprawach mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego,
3. prowadzenia spraw, opracowywania projektów decyzji i wydawania decyzji w sprawach świadczeń rodzinnych realizowanych w związku z koordynacją systemów zabezpieczeń społecznych,
4. prowadzenia spraw, opracowywania projektów decyzji i wydawania decyzji w sprawach nienależnie pobranych świadczeń rodzinnych wypłaconych przez organ

właściwy w sprawach, w których mają zastosowanie przepisy o koordynacji świadczeń rodzinnych,

5. dochodzenia nienależnie pobranych świadczeń rodzinnych, w tym wystawiania upomnień, a następnie tytułów wykonawczych do urzędów skarbowych,
6. umarzania w całości lub w części kwot świadczeń nienależnie pobranych, w przypadku potrącenia nienależnie pobranych świadczeń rodzinnych wypłaconych zgodnie z przepisami koordynacyjnymi przez państwo pobytu klienta,
7. sporządzania kwartalnych sprawozdań rzeczowo-finansowych dla Wojewody Warmińsko-Mazurskiego zawierających informacje o realizacji zadań z zakresu koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego dotyczących świadczeń rodzinnych zgodnie z terminami określonymi w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 28 grudnia 2007 r. (Dz. U. Nr 250, poz. 1869).

W roku 2012 do Biura ds. koordynacji świadczeń rodzinnych ROPS wpłynęły 8.604 sprawy osób indywidualnych.

W ramach realizacji powyższych zadań w 2012 r.:

1. wydanych zostało w imieniu Marszałka Województwa Warmińsko-Mazurskiego 2.091 decyzji administracyjnych, w tym 333 decyzje ustalające nienależnie pobrane świadczenia rodzinne,
2. załatwiono 2.759 formularzy z serii E 400 oraz SED-ów,
3. ustalono, że w 3.148 sprawach mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego.

Zgodnie z art. 30 ust. 5 ustawy o świadczeniach rodzinnych, Marszałek Województwa Warmińsko-Mazurskiego dochodzi wypłaconych w Polsce nienależnie pobranych świadczeń rodzinnych do 10 lat wstecz od momentu ich wypłaty. W związku z powyższym w wyżej wymienionych sprawach prowadzone są postępowania, które obejmują okresy zasiłkowe od 1 maja 2004 roku, tj. od dnia obowiązywania w Polsce przepisów wspólnotowych.

4. WNIOSKI KOŃCOWE

4.1 Wnioski końcowe w oparciu o oceny zasobów pomocy społecznej gmin i powiatów województwa warmińsko-mazurskiego

Ocena zasobów pomocy społecznej na poziomie wojewódzkim została sporządzona m.in. w oparciu o dane z poszczególnych jednostek samorządu terytorialnego. Wnioski z oceny zasobów pomocy społecznej w województwie warmińsko-mazurskim i wyznaczone w jej ramach dominujące problemy społeczne oraz potrzeby związane z zasobami kadrowymi i instytucjonalnymi pomocy społecznej znajdują odzwierciedlenie w działaniach realizowanych przez Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego, w tym m.in. w zadaniach realizowanych w oparciu o art. 21 ustawy o pomocy społecznej.

W oparciu o wygenerowany na poziomie województwa warmińsko-mazurskiego raport zawierający dane zaciągnięte z oceny zasobów pomocy społecznej sporządzonej przez wszystkie ośrodki pomocy społecznej i powiatowe centra pomocy rodzinie z regionu, można wyciągnąć następujące ogólne wnioski:

Dane o sytuacji demograficznej i społecznej

Liczba osób w wieku emerytalnym w województwie warmińsko-mazurskim systematycznie wzrasta (64.540 w 2011 roku, 65.680 w 2012 roku oraz wg prognozy 67.133 w 2013 roku). Zjawisko starzejącego się społeczeństwa niesie za sobą zmiany w strukturze wiekowej województwa, co będzie wymagało większego zainteresowania się osobami w wieku emerytalnym oraz dostosowywania do nich rynku pracy, dóbr i usług.

Wśród osób bezrobotnych wzrasta liczba osób długotrwale bezrobotnych oraz osób z uprawnieniami do zasiłku, co w konsekwencji potęguje ich ubóstwo oraz spowalnia rozwój gospodarczy województwa. W tym obszarze zaobserwować można także zjawisko „dziedziczenia” bezrobocia, podczas którego dzieci osób bezrobotnych (naśladując wzorce rodziców) również stają się klientami urzędów pracy i ośrodków pomocy społecznej.

Zauważa się również, że liczba przedszkoli i żłobków nie jest wystarczająca do potrzeb mieszkańców województwa, gdzie duża liczba dzieci ciągle oczekuje na wolne miejsca w tych placówkach.

Dane o korzystających z pomocy i wsparcia

W województwie warmińsko-mazurskim w 2012 roku, podobnie jak w latach ubiegłych, dominującymi powodami przyznania pomocy społecznej były bezrobocie, ubóstwo i niepełnosprawność.

W 2012 roku udzielono pomocy i wsparcia z pomocy społecznej 254.711 osobom żyjącym w 103.272 rodzinach, co stanowi 17,5% ogółu mieszkańców województwa. Świadczeniami pieniężnymi z pomocy społecznej w roku 2012 objęto 64.962 rodziny, a w nich 165.833 osoby. Świadczenia niepieniężne przyznano 37.209 rodzinom, a w nich 127.268 osobom.

Prognozy na 2013 rok wskazują na to, że we wszystkich obszarach pomocy społecznej (poza sporadycznymi wyjątkami) rośnie liczba odbiorców pomocy społecznej oraz zapotrzebowanie na środki finansowe związane z udzielaniem świadczeń z pomocy społecznej. Nie odnotowano żadnego problemu społecznego, którego natężenie w sposób wyraźny maleje, podobnie z zapotrzebowaniem na środki finansowe.

Inne rodzaje pomocy i świadczeń

Podstawę wszelkich działań w obszarze pomocy społecznej winny stanowić cele odnoszące się głównie do wypracowania systemu zabezpieczenia społecznego odpowiadającego potrzebom mieszkańcom gmin i powiatów z uwarunkowaniami obowiązującego prawa.

Ocena zasobów pomocy społecznej za rok 2012 przedstawia dane liczbowe określające efekty działalności gmin i powiatów, z których wynika, że zadania pomocy społecznej realizowane są na wysokim poziomie, odpowiadając na potrzeby mieszkańców województwa. Powodzenie działań pomocy społecznej jest w dużej mierze współzależne od wyników podejmowanych działań w innych obszarach polityki społecznej.

Uwagę należy zwrócić na potrzebę rozwijania gminnego zasobu mieszkaniowego, gdyż zauważalna jest stosunkowo duża liczba osób oczekujących na mieszkania komunalne.

Zasoby instytucjonalne pomocy i wsparcia oraz potrzeby finansowe na zwiększenie zasobu instytucjonalnego

Z uwagi na procesy demograficzno-społeczne związane ze starzeniem się społeczeństwa, wzrastają potrzeby dotyczące rozwoju infrastruktury świadczącej opiekę i wsparcie osobom starszym oraz ich rodzinom i opiekunom. Rozwijać się powinny zarówno placówki opieki całodobowej, jak również podmioty wsparcia dziennego wspomagające seniorów w ich codziennym funkcjonowaniu w środowisku.

Aktualnie liczba domów pomocy społecznej w województwie zabezpiecza potrzeby mieszkańców, choć w większych ośrodkach miejskich tworzą się kolejki osób oczekujących. Wynika to z potrzeby zamieszkania seniora w bezpośredniej bliskości rodziny celem utrzymania kontaktów rodzinnych. Pomimo tego tylko jeden powiat planuje w najbliższych latach utworzenie nowego domu pomocy społecznej. Natomiast obserwujemy w województwie powolny wzrost liczby osób umieszczanych w rodzinnych domach pomocy. Jest to jeszcze zjawisko nielicznie występujące, ale z tendencją do rozwoju. Zwiększanie się liczby rodzinnych domów pomocy zależy będzie od promowania tej formy działalności wśród osób fizycznych oraz organizacji pozarządowych, które mogą być podmiotami prowadzącymi RDP. Gminy planują w następnych latach niewielki wzrost środków finansowych na potrzeby umieszczenia podopiecznych w tych placówkach.

Równie ważną formą wsparcia osób starszych i niepełnosprawnych jest możliwość ich zamieszkania w mieszkaniach chronionych, gdzie z pomocą czasowo dochodzących opiekunów mogą samodzielnie żyć i mieszkać w środowisku. Jak wynika z danych wojewódzkich, ta forma wsparcia w najbliższych latach nie będzie rozwijana.

Proces szybkiego wzrostu liczby środowiskowych domów samopomocy w województwie warmińsko-mazurskim to bardzo pozytywna tendencja. Znajdują tu profesjonalną pomoc osoby dotknięte zaburzeniami psychicznymi, jak również ich opiekunowie. Mimo dużej liczby ŚDS w województwie (57), gminy i powiaty nadal planują tworzenie nowych placówek na swych obszarach. Bardzo ważnym czynnikiem wpływającym na tak szybki rozwój ŚDS jest ich finansowanie z budżetu państwa.

Ważnym ogniwem wsparcia seniorów i osób niepełnosprawnych są dzienne domy pomocy społecznej. Dzięki uczestnictwu w różnorodnych zajęciach i rehabilitacji podopieczni DDP mogą długotrwale funkcjonować samodzielnie w środowisku nie wymagając umieszczenia w drogich placówkach opieki całodobowej. Mimo niewątpliwych korzyści, również finansowych, płynących z działalności dziennych domów pomocy, od lat w województwie funkcjonuje taka sama liczba DDP (20) i to skupionych w większych ośrodkach miejskich. Prawdopodobnie przyczyną tego faktu jest niewystarczająca wysokość środków finansowych w gminnych budżetach, które mogłyby być przeznaczone na ten cel.

Z tego też powodu prawdopodobnie gminy nie planują w najbliższych latach tworzenia nowych placówek tego typu.

Biorąc pod uwagę działania na rzecz dzieci i młodzieży, zauważa się potrzebę wspierania i promocji powstawania rodzinnych domów dziecka, które z uwagi na swoją specyfikę oferują dzieciom wyższą jakość usług opiekuńczych. Pomimo tego z wojewódzkiej OZPS wynika, że samorzady nie planują zwiększenia liczby RDD.

Dobrze rozwinęły się w województwie formy reintegracji zawodowej i społecznej osób bezrobotnych i niepełnosprawnych oparte na działalności centrów integracji społecznej, klubów integracji społecznej oraz warsztatów terapii zajęciowej i zakładów aktywności zawodowej.

Kadra jednostek organizacyjnych pomocy społecznej

W ośrodkach pomocy społecznej i powiatowych centrach pomocy rodzinie województwa warmińsko-mazurskiego w roku 2012 łącznie zatrudnione były 3.343 osoby, w tym 161 osób sprawujących funkcje kierownicze, 945 pracowników socjalnych oraz 2.237 pozostałych pracowników. Na podstawie sprawozdań MPiPS-03 za 2012 rok pracowników zatrudnionych w jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej z terenu województwa warmińsko-mazurskiego było 939 osób. Analizując strukturę zatrudnienia w poszczególnych gminach i powiatach województwa warmińsko-mazurskiego, zauważa się potrzebę zwiększenia liczby pracowników socjalnych, aby spełnić wymogi ustawowe dotyczące liczby zatrudnionych pracowników. Ponadto wskazane jest zatrudnianie specjalistów z zakresu prawa, psychologii, pedagogiki, doradztwa zawodowego. Należy też zauważyć, że ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nałożyła na gminy i powiaty obowiązek zatrudniania odpowiednio asystentów rodziny i koordynatorów pieczy zastępczej, co stanowi kolejne z wyzwań w zakresie struktury zatrudnienia w obszarze wspierania rodziny oraz pomocy i integracji społecznej.

Koszty zasobu instytucjonalnego

Najwięcej środków tj. 118.662 tys. zł (51%) przeznaczono na wynagrodzenia pracowników OPS i PCPR, z czego 8.416 tys. zł (7%) to wynagrodzenia finansowane z Europejskiego Funduszu Społecznego. Najmniej, tj. 970 tys. zł (0,4%), wydatkowano na inwestycje. Najwięcej zainwestowano w gminie wiejskiej Ostróda (301 tys. zł) na adaptację budynku na potrzeby utworzenia Środowiskowego Domu Samopomocy w Wygodzie. Inwestycja ta będzie również kontynuowana w 2013 roku, na jej realizację zaplanowano 302 tys. zł. Najwyższe średnie miesięczne koszty funkcjonowania i działania w przeliczeniu na 1 osobę wystąpiły w domach pomocy społecznej – 2.720 zł, placówkach typu rodzinnego – 2.345 zł oraz w zakładach aktywności zawodowej – 2.102 zł.

Środki finansowe na wydatki w pomocy społecznej oraz w wybranych obszarach polityki społecznej

Największą część budżetu wszystkich wydatków w Dziale 852 dotyczącym pomocy społecznej pochłaniają koszty świadczeń rodzinnych, świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego. Wzrost wydatków gmin na świadczenia rodzinne spowodowany jest podwyższeniem kryterium dochodowego uprawniającego do tego rodzaju świadczeń oraz ze wzrostem wysokości zasiłków rodzinnych. Zmiany te wprowadziło rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 sierpnia 2012 (Dz. U. z 2012 r., poz. 959) w sprawie wysokości dochodu rodziny albo dochodu osoby uczącej się stanowiących podstawę ubiegania się o zasiłek rodzinny oraz wysokości świadczeń rodzinnych.

Zauważa się spadek wydatków na świadczenia opiekuńcze. Spowodowane jest to tym, że znaczna grupa osób otrzymywała świadczenia pielęgnacyjne z tytułu sprawowania opieki nad najbliższym członkiem rodziny. Ustawa z dnia 7 grudnia 2012 r. o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1548), która weszła w życie z dniem 1 stycznia 2013 r., zawęziła krąg podmiotów, które mogą pobierać świadczenie pielęgnacyjne dla osób opiekujących się osobami, których niepełnosprawność powstała nie później niż do ukończenia 18. roku życia lub w trakcie nauki w szkole lub w szkole wyższej, jednak nie później niż do ukończenia 25. roku życia. Ponadto nowelizacja podwyższyła wysokość świadczenia pielęgnacyjnego do kwoty 620 zł. Według gmin z powodu ww. zmian ustawowych, które pozbawią świadczenia pielęgnacyjnego te osoby, które otrzymywały pieniądze za opiekę nad najbliższym członkiem rodziny, obok wzrostu wydatków na usługi opiekuńcze wzrośnie również liczba osób starszych i niepełnosprawnych, które rodzina będzie chciała umieścić w domu pomocy społecznej.

W 2012 roku gminy poniosły wydatki na nowe zadania w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej (m.in. asystenci rodziny i rodziny wspierające) w wysokości 1.696 tys. zł. Realizacja ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej wiąże się z dodatkowymi nakładami finansowymi na zatrudnianie asystentów rodziny oraz obowiązek partycypowania w wydatkach na opiekę i wychowanie dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka bądź w placówkach opiekuńczo-wychowawczych.

Nakłady finansowe na wydatki w pomocy i polityce społecznej wzrosną w 2013 r. o 7%. Wiąże się to głównie ze słabą kondycją gospodarczą gmin i powiatów, jak również ogólną sytuacją gospodarczą kraju (wzrost poziomu inflacji), wzrostem poziomu bezrobocia oraz zmianą kryterium dochodowego uprawniającego do świadczeń, a co za tym idzie większą liczbą osób korzystających z różnorodnych form pomocy.

Aktywność projektowo-programowa

Coraz więcej gmin i powiatów województwa warmińsko-mazurskiego zaczyna przejawiać aktywność w zakresie opracowywania oraz realizacji programów i projektów na rzecz potrzebujących wsparcia mieszkańców regionu. Zauważalny jest również rosnący z roku na rok udział samorządów w konkursach MPiPS, jednak większa liczba powiatów i gmin z województwa warmińsko-mazurskiego powinna aplikować o te środki. Województwo warmińsko-mazurskie charakteryzuje wysoka aktywność gmin i powiatów w obszarze realizacji projektów finansowanych z UE, rosnący udział w konkursach MPiPS w porównaniu do zadań realizowanych w ramach programów ośłonowych.

Współpraca z organizacjami pozarządowymi – zadania zlecone w obszarze pomocy i wsparcia

Najczęściej stosowaną formą współpracy samorządów terytorialnych z organizacjami pozarządowymi jest zlecenie zadań w trybie określonym przez ustawę o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Mimo tego, że jest to forma najbardziej powszechna to korzystało z niej jedynie 35,5% jednostek samorządu terytorialnego w województwie warmińsko-mazurskim. W roku 2013 nie planuje się znaczącego zwiększenia współpracy z organizacjami pozarządowymi.

Najniższy odsetek – jedynie 5% samorządów współpracowało z organizacjami pozarządowymi poprzez zlecenie specjalistycznych usług opiekuńczych i zlecenia w trybie zamówień publicznych.

4.2 Wnioski dotyczące realizacji polityki społecznej w województwie warmińsko-mazurskim

Specyfika województwa warmińsko-mazurskiego determinowana uwarunkowaniami gospodarczo-ekonomicznymi, położeniem geograficznym oraz procesami demograficzno-społecznymi wpływa na charakter i natężenie problemów społecznych występujących w regionie. Szeroki wachlarz kwestii społecznych i zapotrzebowanie na określone formy wsparcia powodują potrzebę wyznaczenia dominujących priorytetów działań oraz obszarów wsparcia. Prawidłowe rozpoznanie kluczowych kwestii społecznych stanowi podstawę kierunkowania działań w ramach realizowanej polityki społecznej na poziomie wojewódzkim. Skuteczność działań zależy od zaangażowania wszystkich podmiotów działających w obszarze pomocy i integracji społecznej, a także od wielkości środków finansowych, zarówno na pomoc pieniężną, jak i niepieniężną, a także realizację działań profilaktycznych, aktywizujących, wspierających osoby i grupy w rozwiązywaniu własnych problemów. Na uwagę zasługuje fakt, że stopień rozwiązywania problemów w obszarze polityki społecznej zależy od wielu czynników, w tym m.in. związanych z polityką rynku pracy, ochrony zdrowia, polityką mieszkaniową, polityką oświatową oraz przemianami społeczno-demograficznymi.

W oparciu o analizę sytuacji społecznej województwa warmińsko-mazurskiego i wnioski z oceny zasobów pomocy społecznej, proponuje się zwrócenie uwagi na następujące kwestie oraz podjęcie działań w ramach realizacji polityki społecznej na poziomie lokalnym, jak i wojewódzkim:

Ubóstwo

Ubóstwo jest jednym z dominujących problemów dotyczących mieszkańców województwa warmińsko-mazurskiego. Niski poziom dochodów przekłada się na niski standard życia oraz deficyty w zaspokojeniu podstawowych potrzeb życiowych. Uwarunkowania gospodarczo-ekonomiczne skutkują poszerzaniem się kręgu osób zagrożonych ubóstwem. Mała liczba ofert pracy, niski poziom wynagrodzeń przy równoczesnym wzroście kosztów utrzymania i spadku siły nabywczej pieniądza powoduje, że osoby nie tylko bezrobotne, ale również aktywne zawodowo, w szczególności mające na utrzymaniu osoby zależne, zmuszone są do korzystania z pomocy społecznej. Szczególnie zagrożone są osoby bezrobotne, niepełnosprawne i przewlekle chore, osoby o niskim poziomie wykształcenia, uzależnione, opuszczające zakład karny, mające problemy ze zdrowiem psychicznym, rodziny wielodzietne. W ramach rozwiązań przyczyniających się do ograniczania obszarów ubóstwa wskazane jest podejmowanie działań aktywizujących społecznie i zawodowo wskazane grupy społeczne. Z uwagi na ograniczoną ilość środków finansowych na realizację zadań pomocy społecznej, wskazane jest pozyskiwanie funduszy z dodatkowych źródeł, do których należą między innymi środki Europejskiego Funduszu Społecznego. Zasadnym jest również realizowanie programów osłonowych podejmujących problematykę konkretnych grup społecznych zagrożonych problemem ubóstwa. Należy zachęcać samorządy gminne i powiatowe do udziału w konkursach ogłaszanych przez Ministra Pracy i Polityki Społecznej poprzez m.in. propagowanie wśród pracowników jednostek pomocy i integracji społecznej wiedzy i informacji dotyczących pozyskiwania i wykorzystania środków zewnętrznych na rzecz lokalnej społeczności. Możliwość pozyskiwania środków finansowych z innych źródeł jest doskonałym rozwiązaniem szczególnie dla tych samorządów, które borykają się z problemami finansowymi.

Bezrobocie

W województwie warmińsko-mazurskim zauważalne jest utrzymywanie się stale na bardzo wysokim poziomie liczby osób bezrobotnych, w tym również osób, którym nie przysługuje prawo do zasiłku dla bezrobotnych. Zjawisko to znajduje odzwierciedlenie w strukturze korzystania ze wsparcia z systemu pomocy społecznej. W szczególnie trudnej sytuacji znajdują się osoby młode (do 24 roku życia). W ramach podejmowania działań na rzecz ograniczania problemu bezrobocia rekomenduje się tworzenie uwarunkowań sprzyjających powstawaniu miejsc pracy poprzez prowadzenie polityki wspierającej instytucje rynku pracy oraz tworzenie możliwie najlepszych warunków dla pozyskania inwestorów. Niezbędna jest dalsza realizacja projektów współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej, stosowanie różnych form aktywizacji społeczno-zawodowej, w tym rozwój form zatrudnienia takich jak: prace społecznie użyteczne, interwencyjne czy roboty publiczne. Zaleca się również opracowywanie oraz realizowanie programów oraz projektów nastawione na wyrównywanie szans edukacyjnych i zawodowych grup szczególnie narażonych na problem bezrobocia (osoby młode, osoby w wieku 50+, osoby o niskich kwalifikacjach zawodowych). Wsparciem dla tych osób może być: rozwój specjalistycznego poradnictwa zawodowego, zwiększenie liczby oraz wzmocnienie działania Centrów Integracji Społecznej (wskazane, aby funkcjonowały w każdym powiecie), Klubów Integracji Społecznej, jak również Młodzieżowych Klubów Integracji Społecznej, jako efektywnych form aktywizacji społeczno-zawodowej. Coraz większe znaczenie ma także promowanie i wspieranie rozwoju podmiotów ekonomii społecznej, jako alternatywnej formy zatrudnienia, a także wprowadzanie elastycznych form zatrudnienia oraz powstawanie przedszkoli i żłobków ułatwiających rodzicom godzenie pracy zawodowej z życiem rodzinnym.

Bezdomność

Z uwagi na wysoką liczbę osób bezdomnych oraz osób zagrożonych bezdomnością i eksmisją, niezbędne jest podejmowanie działań zmierzających do poprawy infrastruktury mieszkaniowej województwa, zarówno tej o charakterze socjalnym, jak i mieszkań w zasobach gmin. Należy to realizować równoległe z podejmowaniem kompleksowych działań przez gminy i powiaty na rzecz zmiany postaw klientów oraz zwiększania ich aktywności i współuczestnictwa w rozwiązywaniu trudnych sytuacji życiowych.

Rodziny dysfunkcyjne

Złożoność problemów społecznych występujących w województwie warmińsko-mazurskim ma wpływ na funkcjonowanie rodzin. W wyniku przeprowadzonej oceny zauważa się wzrost liczby rodzin doświadczających wielu problemów, w tym m.in. bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego, alkoholizmu, przemocy oraz różnych sytuacji kryzysowych. Wysokie natężenie korzystania z pomocy społecznej z ww. powodów wyznacza zadania polityki społecznej w zakresie tworzenia warunków do możliwie pełnego rozwoju rodziny i do właściwego jej funkcjonowania. W ramach wsparcia rodzin wieloprotblemowych zaleca się dalszy rozwój poradnictwa specjalistycznego (prawnego, psychologicznego i rodzinnego), realizację programów i projektów integrujących rodziny i wzmacniających więzi między poszczególnymi jej członkami, a także wzmocnienie współpracy jednostek i podmiotów działających na rzecz rodziny oraz tworzenie interdyscyplinarnych zespołów mających na celu kompleksowe podejście do wspierania i rozwiązywania problemów w rodzinach dysfunkcyjnych. Ponadto należy rozwijać i wzmacniać rolę asystentów rodziny, jako efektywnej formy pracy z rodzinami dysfunkcyjnymi lub znajdującymi się w kryzysie.

Starzejące się społeczeństwo

Procesy społeczno-demograficzne determinują strukturę korzystania z pomocy społecznej i w związku z tym zauważalne staje się zwiększające się zapotrzebowanie na zapewnienie odpowiedniej opieki osobom starszym (w tym niepełnosprawnym), zarówno samotnym, jak i pozbawionym opieki ze strony rodziny. Istotne staje się organizowanie opieki w miejscu zamieszkania, angażowanie pomocy sąsiedzkiej, aktywizowanie środowiska lokalnego, jak również kierowanie do placówek zapewniających opiekę całodobową. Z uwagi na wzrost liczby osób starszych w województwie, pojawia się potrzeba intensyfikowania rozwoju usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych, dostępności do instytucjonalnych form wsparcia, tj. dziennych i środowiskowych domów pomocy społecznej i domów pomocy społecznej oraz podejmowania działań zmierzających do pobudzenia aktywności społecznej osób starszych, która przełoży się na większą samodzielność życiową i niezależność w ich codziennym funkcjonowaniu. Realizacja tych działań może odbywać się poprzez m.in. opracowywanie i realizację programów i projektów na rzecz aktywizacji osób starszych, zlecenie organizacjom pozarządowym zadań publicznych i usług z zakresu pomocy społecznej w obszarze wsparcia osób starszych, rozwój lokalnych form aktywizacji społecznej i wsparcia na rzecz osób starszych (w tym np. dziennych domów pomocy, klubów seniora, Uniwersytetów III Wieku i in.), promocję i wspieranie wolontariatu na rzecz i wśród osób starszych.

Celowym byłoby również przeprowadzenie w gminach województwa warmińsko-mazurskiego lokalnych kampanii promocyjnych skierowanych do osób fizycznych oraz organizacji pozarządowych zachęcających do tworzenia rodzinnych domów pomocy. W obecnej sytuacji gospodarczej byłaby to możliwość podjęcia pracy przez osoby bezrobotne dysponujące odpowiednimi zasobami lokalowymi.

Opieka nad dzieckiem – piecza zastępcza

Z uwagi na wysoką liczbę dzieci pozbawionych opieki rodzicielskiej, umieszczanych na podstawie orzeczeń sądów rodzinnych w zastępczych formach opieki, należy rozwijać rodzinne formy opieki zastępczej, szczególnie rodzinne domy dziecka i zawodowe rodziny zastępcze, gdyż oferują one dzieciom wyższą jakość usług opiekuńczych (zbliżoną do rodziny naturalnej), niż całodobowe placówki opiekuńczo-wychowawcze. Zasadnym jest również rozwijanie dziennych form opieki środowiskowej nad dziećmi i młodzieżą (np. świetlice środowiskowe, ogniska itp.) oraz wspomaganie rodzin w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych zapobiegające procesowi odbierania dzieci i kierowania do placówek całodobowych poprzez pracę asystenta rodziny.

Współpraca różnych podmiotów na rzecz rozwiązywania problemów społecznych

Skuteczne rozwiązywanie problemów społecznych uwarunkowane jest aktywnym uczestnictwem oraz współdziałaniem wszystkich mieszkańców województwa warmińsko-mazurskiego, ich środowisk lokalnych oraz otoczenia instytucjonalnego. Coraz większego znaczenia nabiera wspólne działanie w celu poszukiwania skutecznych form pomocy wykraczających poza zakres działania i możliwości pojedynczych organizacji i instytucji. Promowanie znaczenia i wzmacnianie aktywności osób i rodzin w rozwiązywaniu własnych problemów, przy wspierającym działaniu podmiotów i instytucji zajmujących się pomocą i integracją społeczną, stanowi jeden z kluczowych aspektów efektywnego rozwiązywania problemów. Ważne jest również zwiększanie udziału organizacji pozarządowych w życiu lokalnych społeczności i pogłębianie współpracy pomiędzy instytucjami pomocy i integracji społecznej, organizacjami pozarządowymi, instytucjami rynku pracy i przedsiębiorcami. W tym kontekście równie ważne jest podejmowanie działań w partnerstwie lokalnym

i dążenie do zwiększania liczby umów na realizację zadań w obszarze pomocy społecznej zlecanych organizacjom pozarządowym.

Wzmocnienie kadry pomocy i integracji społecznej

Wielość problemów społecznych oraz specyfika uwarunkowań wojewódzkich decyduje o złożoności sytuacji w województwie warmińsko-mazurskim i stawia wysokie oczekiwania wobec kadry pracującej w obszarze pomocy i integracji społecznej. Dlatego też zasadnym jest wzmocnienie osób pracujących we wskazanym obszarze, zarówno poprzez realizację kształcenia i doszkalania w oparciu o zgłaszane potrzeby, a także wzmocnienie poprzez zatrudnienie specjalistów z zakresu prawa, psychologii, pedagogiki, doradztwa zawodowego. Ważna staje się również profesjonalizacja i standaryzacja pracy socjalnej poprzez dostosowanie oferty usług do zmieniających się potrzeb indywidualnych i lokalnych oraz stałe podnoszenie jakości usług kierowanych do różnych grup społecznych. Zmieniające się potrzeby w zakresie korzystania z pomocy społecznej wpływają również na wielkość zapotrzebowania na korzystanie z usług pracownika socjalnego i wpływają na zwiększające się oczekiwania dotyczące liczby zatrudnionych osób na tym stanowisku.

SPIS MAP, TABEL I WYKRESÓW

Spis map:

Mapa nr 1. Podział administracyjny województwa warmińsko-mazurskiego	9
Mapa nr 2. Domy Pomocy Społecznej funkcjonujące w województwie warmińsko-mazurskim w 2012 r.	31
Mapa nr 3. Środowiskowe Domy Samopomocy funkcjonujące w województwie warmińsko-mazurskim w 2012 r.	33
Mapa nr 4. Instytucje świadczące usługi na rzecz osób bezdomnych w województwie warmińsko-mazurskim – stan na dzień 31 grudnia 2012 r.	34
Mapa nr 5. Całodobowe placówki opiekuńczo-wychowawcze funkcjonujące w województwie warmińsko-mazurskim w 2012 r.	36
Mapa nr 6. Wybrane podmioty ekonomii społecznej w województwie warmińsko-mazurskim – stan na dzień 31 grudnia 2012 r.	37

Spis tabel:

Tabela nr 1. Dane o sytuacji demograficznej i społecznej (stan na 31 XII)	11
Tabela nr 2. Dane o korzystających z pomocy i wsparcia (w całym okresie sprawozdawczym)	19
Tabela nr 3. Inne rodzaje pomocy i świadczeń	28
Tabela nr 4. Zasoby instytucjonalne pomocy i wsparcia	38
Tabela nr 5. Inne instytucje pomocy i wsparcia	40
Tabela nr 6. Potrzeby finansowe na zwiększenie zasobu instytucjonalnego	43
Tabela nr 7. Inne instytucje pomocy i wsparcia	46
Tabela nr 8. Kadra jednostki organizacyjnej pomocy społecznej (w osobach, stan na 31 XII)	48
Tabela nr 9. Zatrudnienie pomocnicze w jednostce organizacyjnej pomocy społecznej (w osobach, w ciągu danego roku)	49
Tabela nr 10. Zespoły pracy socjalnej i integracji społecznej w jednostce pomocy społecznej (w osobach, w ciągu danego roku)	50
Tabela nr 11. Liczba mieszkańców przypadająca na jednego pracownika socjalnego w poszczególnych gminach województwa warmińsko-mazurskiego	50
Tabela nr 12. Średnie miesięczne koszty utrzymania i działania zasobu instytucjonalnego pomocy społecznej w przeliczeniu na 1 osobę	54
Tabela nr 13. Koszty zasobu instytucjonalnego (zasób utworzony i finansowany przez daną jednostkę samorządu terytorialnego, w tym także zasób zlecony do prowadzenia – w złotych)	55
Tabela nr 14. Środki finansowe na wydatki w pomocy społecznej (zadania własne i zadania zlecone – w złotych)	60
Tabela nr 15. Aktywność projektowo-programowa (w całym okresie sprawozdawczym)	64
Tabela nr 16. Aktywność projektowo-programowa (w całym okresie sprawozdawczym) – cd	70
Tabela nr 17. Aktywność projektowo-programowa (w całym okresie sprawozdawczym) – cd	76
Tabela nr 18. Współpraca z organizacjami pozarządowymi – zadania zlecone w obszarze pomocy i wsparcia (w całym okresie sprawozdawczym)	81

Spis wykresów:

Wykres nr 1. Liczba osób w rodzinach, którym przyznano decyzją świadczenie w 2012 roku bez względu na rodzaj finansowania (zarówno w ramach zadań własnych i zleconych) z podziałem na powody* wraz z prognozą na 2013 rok.....	15
Wykres nr 2. Liczba rodzin, którym przyznano decyzją świadczenie w 2012 roku bez względu na rodzaj finansowania (zarówno w ramach zadań własnych i zleconych) z podziałem na powody* wraz z prognozą na 2013 rok	16
Wykres nr 3. Wybrane kategorie osób, którym udzielono wsparcia z pomocy społecznej w 2012 r. w województwie warmińsko-mazurskim – liczba osób i udział procentowy wybranej kategorii odbiorców w stosunku do ogólnej liczby otrzymujących wsparcie	17